

Zomercongres Utrecht

Lokaal tot Internationaal

ALV 101 – Jonge Democraten – 13 - 15 juni 2025

Voordracht CVZ en SNC

Het Landelijk Bestuur draagt als Congresvoorzitters (CVZ) voor: Friso Le Poole, Vasko Lozanov, Elise Stroop en Niels Koppelaar.

Het Landelijk Bestuur draagt als Stem- en Notulencommissie (SNC) voor: Bink Heemskerk, Biko van Mil, Guido Groenescheij, Hielke Hijlkema, Alessandro van Norel, Sweder Groot en David Vlot.

Colofon

Dit is een uitgave van de Jonge Democraten ten behoeve van de 101ste Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten.

Samengesteld door *Max Jongmans*.

Heb je een vraag? Benader Max via secretaris@jongedemocraten.nl

Wil je iets vertrouwelijks bespreken? Benader de vertrouwenspersonen via vertrouwenspersonen@jongedemocraten.nl

Inhoud

Voordracht CVZ en SNC.....	1
Inhoud.....	1
Voorwoord	2
Locaties	3
Hoe werkt een congres?.....	3
Agenda ALV.....	6
Congresprogramma	6
Bestuursverantwoording	8
Beantwoording Schriftelijke Bestuursvragen.....	21
Perslijst	23
Verantwoording DEMO.....	27
Verantwoording IO	27
Kandidaten Landelijk Bestuur.....	28
Politieke moties en amendementen	36
Organisatorische moties	72
Resolutie Economie, Financiën & Sociale Zaken	77

Voorwoord

Lieve Jonge Democraten,

Welkom in de mooiste stad in het hartsie van het land – welkom in Utereg!

Het oude bisdom herbergt vandaag niet alleen de JDU, maar ook een rijke geschiedenis, een stad die écht bruist aan alle kant. Utrecht is de geboorteplek van de eerste spoorlijn van Nederland en het thuis van de wereldberoemde Dom, die met zijn 112 meter nog altijd trots boven alles uittorent. Het lijkt bijna alsof DEMO het thema van deze fysieke congreseditie speciaal op deze plek heeft afgestemd.

Maar Utrecht is méér dan monumenten. Het is een stad in beweging – letterlijk en figuurlijk. Sinds de jaren '60 zijn grote delen van de stad opnieuw uitgevonden. Vlak naast onze congreslocatie is een singel gedempt en jaren later weer uitgegraven. Een voorbeeld van hoe zélfs de politiek kan leren van fouten. Wist je dat niemand minder dan Jan Terlouw in zijn tijd als gemeenteraadslid *fel* tegen het dempen van de Catharijnesingel was? Hij was een man die zijn tijd ver vooruit was, want sinds de singel weer volledig rond de binnenstad loopt, is Utrecht groener en leefbaarder geworden.

En dat past bij de stad die Utrecht vandaag is: een fietsstad pur sang, waar duurzame mobiliteit vanzelfsprekend is. Een stad met de grootste overdekte fietsenstalling ter wereld en is vaak beter bereikbaar met de fiets dan met welk ander vervoermiddel dan ook. Hier wordt de stad niet gebouwd met auto's in het achterhoofd, maar met mensen.

Dus neem vooral de tijd om een rondje langs de singel te maken, te genieten van de iconische grachtenkelders aan de Oudegracht en een goede keuze te maken voor het komende jaar. Maar bovenal: om elkaar weer te zien en er een sociaal-liberaal feestje van te maken waar we met recht UUUUUUUUUU tegen kunnen zeggen!

Met vrijzinnige groet,

Wouter van Hartskamp
Voorzitter JD Utrecht

Locaties

ALV

De Algemene Ledenvergadering vindt plaats vlak bij het centraal station. We komen bij elkaar in het historische congresgebouw De Vereeniging.
Adres: Mariaplaats 14, 3511 LJ Utrecht

Slaaplocatie

We slapen in de StayOkay in het centrum Utrecht. Met de tram ben je er in een kleine tien minuten vanaf het station en met de fiets in slechts drie.
Adres: Neude 5, 3512 AD Utrecht

Borrel

Op slechts vijf minuutjes lopen vanaf de slaaplocatie vindt vanaf 20:00 vindt de borrel plaats bij de Florin. Hier proosten we op een oude, vertrouwde locatie op een mooi congresweekend.
Adres: Nobelstraat 2, 3512 EN Utrecht

Diner

Voor het diner trekken we op een spirituele ontdekkingstocht naar Djakarta. Daar zullen we heerlijk genieten van een Indonesisch buffet. Het diner zal plaatsvinden in twee shifts.
Adres: Lucasbolwerk 19, 3512 EH Utrecht

Feest

Het feest wordt gehouden aan de levendige Voorstraat, een mooie straat met veel karakter. Bij Bar Josefen sluiten we de zaterdag feestelijk af. Het thema is: Think global, dress local!
Adres: Voorstraat 96, 3512 AV Utrecht

Hoe werkt een congres?

Wat is een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: twee keer een meerdaags, politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch, eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Het bestaat in principe uit alle leden. In de praktijk worden de termen 'ALV' en 'Congres' vaak gebruikt als synoniemen, maar meestal gaat de ALV alleen om de vergadering, terwijl het Congres over het hele congresweekend, inclusief eten, feest en gezelligheid gaat.

Binnen de JD wordt het 'one man, one vote' systeem gehanteerd. Dat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien vinden er verkiezingen plaats. Zo wordt op het wintercongres de Commissie van Beroep verkozen.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen.

Op het organisatorisch congres komen de organimo's (organisatorische moties), HR-wijzigingen, Statutenwijzigingen en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is verder het moment waarop het nieuwe Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert.

Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er gelegenheid is voor discussie. Het congresfeest is bovendien een goede gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en een hoop mensen te leren kennen. Voor het begin van het congres is er om 09:30 een speciaal moment waarbij alles verteld wordt dat je over een congres moet weten. Als je nog vragen hebt tijdens het congres staan er altijd ervaren leden voor je klaar om te helpen.

Wat voor voorstellen zijn er?

Een voorstel kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden. De voorstellen die worden aangenomen bepalen wat de JD vindt en doet. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten voorstellen:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement & Statuten

Er kunnen wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement (HR) en de Statuten van de Jonge Democraten worden ingediend. Voor wijzigingen van de Statuten geldt een bijzondere stemprocedure in twee rondes.

Beleidsplan & Bestuursverantwoording

Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar in de zomer een beleidsplan voor het komende jaar op. Verder legt het Landelijk Bestuur bij elk congres verantwoording af over het functioneren in de afgelopen periode en de uitvoering van organisatorische moties. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Als leden het bestuur willen oproepen om iets te doen, gebeurt dat via een organimo. Het Landelijk Bestuur probeert organimo's altijd zo goed mogelijk uit te voeren. Naar aanleiding van het bestuursblok kunnen ook actuele organimo's worden ingediend. Dat kan tot drie uur na het bestuursblok.

Politiek Programma (PP)

In het Politiek Programma zijn de grote lijnen van de politieke standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Kleine wijzigingen vinden plaats door middel van een amendement. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen. Deze resoluties kunnen zelf ook worden geamendeerd. In dat geval worden eerst de amendementen behandeld, en vervolgens wordt over de resolutie als geheel gestemd.

Politieke Moties (PM's)

Over concrete onderwerpen kunnen moties worden ingediend. Het gaat dan vaak om een concrete uitwerking van de algemene politieke ideeën. Politieke moties zijn ondergeschikt aan het PP. Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de urgente politieke

moties (UPM's) geschikt om een uitspraak van het congres te vragen over een actuele politieke kwestie die bij het volgende congres niet meer relevant zal zijn.. Deze UPM's hebben dan ook een latere inleverdeadline dan normale moties. Als wordt gesproken over moties gaat het meestal om politieke moties.

Moties van Orde

Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

Congresvoorzitters (CVZ)

Het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.

Stem- en Notulencommissie (SNC)

Dit zijn de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen en het notuleren van de ALV. Ook tellen zij de

stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht.

Volgorde van behandeling

Het Landelijk Bestuur en de CVZ maken samen een voorstel voor de volgorde waarin voorstellen op het congres worden behandeld. Hierbij letten ze op hoe relevant, vernieuwend en actueel de ingediende voorstellen zijn. De ALV stelt die volgorde uiteindelijk vast.

Agenda ALV

Zaterdag

9:20	Opening inschrijfbalie	
9:30	Nieuweledenmoment	
10:00	Opening congres	
10:40	Opening ALV101	Installatie CVZ & SNC Vaststellen agenda Vaststellen notulen ALV100 Bestuursverantwoording DEMO-verantwoording IO-verantwoording Termijnverlenging ENS bestuurslid Voorstellen vertrouwenspersonen Financieel blok Politieke voorstellen
12:30	Schorsing ALV101	Lunch
13:15	Opening Stembus	
	Heropening ALV101	Diversiteitscommissie Kandidatenblok

Resolutie economie

Politieke voorstellen

15:45 Stembus dicht

Sluiting ALV101

Zondag

10:00	Heropening ALV101	(Actuele) organimo's Urgente politieke moties Politieke voorstellen
10:00	Stembus open	
12:30	Schorsing ALV101	Lunch
14:00	Heropening ALV101	Politieke voorstellen
16:00		Uitslag verkiezingen
16:35	Sluiting ALV101	

Congresprogramma

Vrijdag	Locatie
Opening aanmeldbalie	StayOkay Utrecht
19:00-21:00 slaaplocatie	Centrum
20:00-00:00 Borrel	Florin
Zaterdag	

8:00-9:30	Ontbijt	StayOkay Utrecht Centrum	20:00-1:00	Feest	Studentenvereniging Bar Josefien
9:30-10:00	Nieuweledenmoment	Vereeniging: Jan van Scorel	Zondag		
10:00-10:15	Opening congres	Vereeniging: Jan van Scorel	8:00-9:30	Ontbijt	StayOkay Utrecht Centrum
10:15-10:40	Plenaire sessie: Afke Groen	Vereeniging: Jan van Scorel	10:00	Uitchecken	StayOkay Utrecht Centrum
10:40-11:20	Subsessie: Voor het eerst inspreken	Vereeniging: Proeflokaal De Dom	10:00	Heropening ALV100	Vereeniging: Jan van Scorel
11:20-12:15	Subsessie: Martijn Visser	Vereeniging: Maria Maior	10:30-11:30	Subsessie: Internationaal	Vereeniging: Immunitieit
12:30-13:15	Lunch	Vereeniging: Proeflokaal De Dom	11:45-12:30	Subsessie: Campagnevoereen	Vereeniging: Immunitieit
13:30-15:30	ALV VJD	Vereeniging: Maria Vereeniging: Maria Maior	12:30-13:15	Lunch	Vereeniging: Proeflokaal De Dom
14:00-15:15	Subsessie: Young Women in Politics & inputsessie diversiteit bij de JD	Vereeniging: Jan van Scorel	13:15-14:00	Plenaire sessie: Rob Jetten	Vereeniging: Jan van Scorel
15:45-16:45	Plenaire sessie: Anne-Marijke Podt	Vereeniging: Jan van Scorel	16:00-17:00	Afsluiting congres	Vereeniging: Jan van Scorel
18:00-19:00	Diner shift 1	Djakarta			
19:15-20:15	Diner shift 2	Djakarta			

Bestuursverantwoording

Algemene bestuursverantwoording

Lieve Jonge Democraten,

Welkom in Utrecht! Met twee Utrechters in het bestuur, kon het niet anders dan dat we in deze mooie stad in het centrum van Nederland neer zouden strijken. We kijken er naar uit om met elkaar in gesprek te gaan over politiek en onze vereniging en presenteren met plezier onze bestuursverantwoording.

Het zijn roerige tijden, waarin veel mensen - wij zelf ook - zich wel eens machteloos voelen. Tussen oorlog en geweld, stijgt de armoede en staan mensenrechten onder druk. Om nog niet te spreken over het kabinet dat elkaar liever de tent uit vecht, dan beleid maakt om Nederland vooruit te helpen. Binnen deze politieke turbulentie hebben wij ons hard ingezet om de mooie ideeën van de JD binnen en buiten D66 te verkondigen. Zowel in de media, als aan tafel met politici hebben wij ons geluid omgezet in politieke impact, bijvoorbeeld rondom wonen, jeugdzorg en onderwijs.

Ook binnen de vereniging hebben we niet stilgezeten. Zo hebben we verschillende succesvolle activiteiten georganiseerd, zoals de nieuwe ledendag, een vrouwendiner en een gezellig kaderweekend. Ook hebben we ingezet op talentontwikkeling door een uitgebreid opleidingstraject te ontwikkelen voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Ook verwelkomen we dit congres twee nieuwe vertrouwenspersonen, waar alle leden welkom zijn om in alle rust en vertrouwelijkheid hun ei kwijt te kunnen.

Het was niet makkelijk om halverwege het bestuursjaar een wisseling in samenstelling te hebben. Na het vertrek van Ralph en River hebben Manish, Bart en Frouke samen de taken van het bestuurslid Extern opgepakt en heeft Fay het organisatiestokje overgenomen. We zijn blij hoe we ons hier in hebben kunnen ontwikkelen en een grote slag hebben kunnen slaan.

Met ontzettend veel plezier en genoeg hebben wij ons de afgelopen maanden ingezet om de Jonge Democraten een stukje mooier te maken. We kijken ernaar uit om hier de komende drie maanden mee door te gaan en onze opvolgers een vliegende start te geven. Veel dank voor alle steun, fijne momenten en politieke scherpste afgelopen maanden en we kijken uit naar het congres!

Met vrijzinnige groet,

Bestuur Van Dam

Frouke van Dam

Max Jongmans

Manish Jhinkoe-Rai

Bart Hiddema

Jakub Tatousek

Yara Wilhelmy Damsté

Fay Jansen

Ledenbinding en -werving

Ons bestuursjaar is gestart met een groot offensief om leden te werven. Doordat we extra hebben geïnvesteerd om het combi-lidmaatschap van de JD en D66 te verbeteren, merken we dat meer jongeren ons weten te vinden. Hierdoor merken we dat de instroom van nieuwe leden is gestegen en ons totale ledenaantal stabiel is. Dit is iets waar we als vereniging trots op mogen zijn, ook als we dit vergelijken met andere (politieke) jongerenorganisaties, waar er een dalende lijn zichtbaar is.

Toch is het ook een belangrijke opgave om deze leden bij de vereniging te betrekken. We hebben hier op verschillende manieren op ingezet. Aan de ene kant hebben we regelmatig ingecheckt bij afdelingen om te kijken waar we konden ondersteunen. Ook sprak Max wekelijks nieuwe leden om hen welkom te heten en te kijken welke plek binnen de JD het beste paste. Veel leden hebben hun plek gevonden binnen werkgroepen, functies bij de JD en het opleidingstraject voor de gemeenteraadsverkiezingen. Ook bij het PJO-parlement zagen we veel nieuwe leden terug van de nieuweledendag, die voor een dag de plek van een Tweede Kamerlid innamen.

Op het gebied van talentontwikkeling hebben we daarnaast een plek aan tafel gekregen bij de talentscouts van D66, zodat we talentvolle JD'ers (die dat willen) goed door kunnen begeleiden naar D66, waar de JD-ervaring vervolgens ook begrepen wordt. Met het opleidingstraject 'Een Jonge Democraat In Elke Raad' hebben JD'ers die de gemeenteraad in willen een trainingstraject van 4 dagen gekregen. Hier deden 20 enthousiaste jongeren mee, die door het hele land heen de gemeenteraad in willen. Ze hebben onder andere hun vaardigheden qua campagne, debat en sociaal-liberalisme versterkt.

We hebben op navolging van het werk van Bestuur Van der Valk verder gewerkt aan het opzetten van een mentorprogramma. Hier liggen veel plannen voor klaar, die we helaas niet hebben kunnen uitvoeren. Gezien de overlap qua doelgroep en bestuurscapaciteit met het opleidingstraject voor de gemeenteraad, bleek dit lastig te combineren. Hopelijk is het een mooie basis waar onze opvolgers verder mee kunnen.

Ook lopen er gesprekken met andere (politieke) jongerenorganisaties om samen op te trekken in ledenwerving. We zitten momenteel te vroeg in het traject om hier een goed plaatje van te schetsen, maar we hopen zo veel mogelijk verschillende jongeren te kunnen enthousiasmeren om politiek actief te worden. Hierin werken we ook samen met D66, bijvoorbeeld met een flyeractie voor net geslaagde eindexamenleerlingen.

Ook zal het zomeroffensief in 2025 weer een belangrijke moment zijn om leden te werven. Hierin nemen we de lessen mee die we dit jaar hebben geleerd, zoals het inzetten van een promoteam, het nabellen van leden en het inzetten van sociale media. We ondersteunen afdelingen om daarna weer toffe activiteiten op te zetten, zodat de nieuwe leden gelijk een ingang hebben bij hun lokale afdeling. En aanvullend hierop zijn we actief rondom politieke en maatschappelijke gebeurtenissen. Die momenten grijpen we aan om zichtbaar te zijn en aan geïnteresseerde jongeren duidelijk te maken dat de JD echt de plek voor hen is.

Sociale veiligheid en inclusie

Op het gebied van sociale veiligheid is de gedragscodecommissie momenteel bezig met het herzien en evalueren van de gedragscode. Ook binnen het bestuur hebben wij diverse evaluaties uitgevoerd om het proces rondom klachten en meldingen te verbeteren en de communicatie

met betrokkenen te versterken. Hoewel we uiteraard hopen dat er zich geen vervelende situaties voordoen, stellen we het op prijs dat leden ons weten te vinden wanneer zij iets hebben meegemaakt of zich onprettig voelen.

Als bestuur is het soms lastig om te schipperen tussen verschillende rollen die je hebt. Van luisterend oor tot degene die een sanctie oplegt en van een onderzoeker van een melder tot een mede-lid. We evalueren deze processen kritisch en zullen in contact met onze opvolgers kijken hoe we deze processen verder kunnen versterken, zodat leden goed worden geholpen en het bestuur heldere stappenplannen heeft.

Daarnaast presenteert de diversiteitscommissie dit congres haar advies. Hier staan belangrijke aanbevelingen in om de inclusie en diversiteit in de Jonge Democraten te versterken. Dit is hard nodig en we zijn blij dat deze leden zich de afgelopen maanden hebben ingezet om het advies samen te stellen.

Zelf zijn we als bestuur ook aan de slag gegaan met de inclusie van vrouwen in de JD. We zijn ons ervan bewust dat dit slechts een beperkte vorm van diversiteit is, maar het is een waardevolle stap om jonge vrouwen te inspireren om actief te worden binnen de JD en de politiek. Zo organiseerden we een vrouwendiner om te polsen wat de interesse was en vrouwen een plek te geven om samen te komen. Komende maanden kunnen wij en onze opvolgers verder werken om ervoor te zorgen dat de JD voor iedereen een fijne plek is om zichzelf te ontwikkelen.

Politiek

De politiek lijkt gevangen in een blik op de korte termijn. Hoewel de geopolitieke spanning toeneemt, de onvrede stijgt en steeds meer mensen hun boodschappen niet kunnen betalen, beperken politieke partijen zich tot pleisters plakken en doekjes voor het bloeden. En ook binnen D66 komt een idealistische toekomstvisie te weinig terug.

Daarom hebben we ons binnen én buiten de partij ingezet om deze blik te verplaatsen. Zo ontwierp Jakub een sticker voor het pleisterplakkende kabinet, kwamen we overal in het land in actie tegen de onderwijsbezuinigingen en voerden we veel gesprekken met de partijtop van D66. De kern blijft hier voor de Jonge Democraten: Neem de sociaal-liberale visie als startpunt voor alle concrete voorstellen. We hebben immers een prachtig verhaal, over de vrijheid om voor je toekomst te kunnen kiezen, die ontstaat vanuit een sterke sociale basis waarin we niemand laten vallen.

Op het D66 congres hebben we een succesvolle sessie georganiseerd over wonen, waar veel aandacht was voor sociale geografie en de effectiviteit van woningbouw. Daarnaast dienden we een aantal moties in vanuit de Jonge Democraten, over femicide, huurtoeslag en investeringen in de jeugdzorg. Over dat laatste onderwerp organiseerden we met de Mr. Hans van Mierlo Stichting en Evert, politiek adviseur Volksgezondheid, Welzijn en Sport, een rondetafelgesprek. Jongeren uit de jeugdzorg, jeugdzorgorganisaties en experts over jeugdzorgbeleid zaten hier aan tafel met ons en Tweede Kamerlid Wieke Paulusma om input te leveren over een jeugdzorgvisie voor D66.

Ook namen wij het initiatief voor een statement met de JOVD, Jong Sociaal Contract en Volt Violet over de genocide in Gaza. Deze

noodkreet voor sancties en humanitaire hulp leidde tot veel media-aandacht en enige beweging bij de coalitiepartijen. Hoewel wij hier veel grotere stappen in willen zien, zijn we trots dat we een sterk signaal hebben kunnen afgeven.

Een andere manier om politiek met zichtbaarheid te combineren is het aansluiten bij evenementen. Politiek Adviseurs sloten regelmatig aan bij activiteiten van NGO's, we waren aanwezig bij protesten en Frouke was regelmatig spreker bij activiteiten. Zo zat ze bijvoorbeeld in een panel van politici op de presentatie van het nieuwe boek van econoom Kees Klomp. Daarnaast reikten we de Jan Terlouw Prijs uit aan burgemeester Jaap Velema van Westerwolde, waarna we samen met de afdeling Groningen en de Politiek Adviseur Migratie & Asiel een bezoek brachten aan het COA in Ter Apel. Dit heeft ons enorm geraakt en geïnspireerd om ons in te zetten voor een rechtvaardige asielopvang.

Bart en Frouke sluiten daarbij wekelijks aan bij de fractievergaderingen van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer om de fracties van input te voorzien. Dit heeft afgelopen periode geleid tot waardevolle gesprekken over bijvoorbeeld mentale gezondheid, dienstplicht en huisvesting voor jongeren. Daarbij hebben we ook prettig contact met de fractie in het Europees Parlement gestart, waarvan we hopen dat onze opvolgers het verder uit kunnen bouwen.

Binnen het bestuur hebben we ingezet op politieke professionalisering. Aan de ene kant binnen het politiek kernoverleg en in externe relaties en aan de andere kant binnen het bestuur zelf. Zo volgden we een mediatraining die we ook aan onze opvolgers zullen aanbieden en hebben we goed en duurzaam contact opgebouwd met D66-politici, medewerkers en externe (jongeren)organisaties.

Pers, profilering & campagne

Op het gebied van media is het eerlijke verhaal dat het als oppositiepartij lastig is om er tussen te komen. Journalisten zijn op zoek naar politieke reuring, die je helaas minder kan bieden als jongerenorganisatie van een middelgrote oppositiepartij. Toch zijn we trots dat we een van de meest zichtbare oppositie-pjo's zijn geweest. Door de samenwerking te zoeken met andere (politieke) jongerenorganisaties, hebben we toch ons geluid kunnen laten horen.

Zo schreven we samen met Judith Uitermark, de minister van Binnenlandse Zaken, een opiniestuk en sloot Frouke diezelfde week aan bij Radio 1 om te praten over vrouwen in de politiek. Ook met het Gaza-statement bereikten we de radio-uitzending en een brede samenwerking rondom het desastreuze pensioenvoorstel van NSC bereikte meerdere kranten. Daarnaast werkte Bart samen met de Landelijke Kamer van Verenigingen en Jong Sociaal Contract aan een opiniestuk over studentenhuishuizing. De oproep om gedeelde studentenkamers te stimuleren, haalde de Volkskrant. Hoewel we veel stukken hebben geschreven - meestal in samenwerking met de politiek adviseurs - hebben veel artikelen het daglicht helaas niet gezien. Een aantal van deze stukken hebben we daarom gepubliceerd op de site of verwerkt in een video voor sociale media.

Dit is ook een doel van Jakub geweest, die afgelopen maanden meerdere video's heeft geplaatst. Deze koppelen we vaak aan bijzondere dagen, zoals blue monday, bevrijdingsdag en politieke gebeurtenissen. Dat geeft een houvast en zorgt voor veel online zichtbaarheid. Om hier gelijk een ledenwervingsslag uit te halen, voorzien we deze berichten altijd van een oproep om lid te worden.

Ook zijn we van start gegaan met voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Hoewel de campagnestrategie bepaald zal worden door onze opvolgers - die deze verkiezingen zullen trekken - hebben we veel contact gehad met de afdelingen over de campagne. Een groot deel schrijft mee aan de verkiezingsprogramma's, gaat de straat op om campagne te voeren en enkele leden sluiten aan in een Lijst Adviescommissie. Ook zijn we trots dat de lijst in verschillende gemeenten (hoogstwaarschijnlijk) getrokken zal worden door een JD'er. In combinatie met de inzet om jongeren op de lijsten te krijgen, brengt dit ons dichterbij ons ideaal: Een Jonge Democraat In Elke Raad!

Internationaal

Op dit moment hebben we twee international officers die samen met het team internationaal flink aan de slag zijn gegaan om de JD internationaal goed op de kaart te zetten. Anna en Friso spelen hierbinnen een belangrijke rol en coördineren dit allemaal. Ze koppelen frequent terug naar het Landelijk Bestuur en zorgen ervoor dat we een coherent verhaal internationaal vertellen. Zo is er op het LYMEC congres een resolutie aangenomen. Tijdens dat congres heeft de JD ook een nieuwe Servische liberale PJO toegelaten tot het LYMEC netwerk. Op het congres van IFLRY in Sarajevo heeft de JD weer een kanjer in het bestuur van IFLRY gekregen. Onze Tirza zal de komende twee jaar onze liaison zijn binnen het bestuur van IFLRY waarmee we internationaal ook sterk vertegenwoordigd zijn. Binnen LYMEC is onze liaison onze oude bekende Marten.

Financiën

Financieel gezien moeten we ons nog steeds aanpassen aan het verlies van zetels van D66 bij de vorige verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Die sterke daling in zetels leidt tot een daling in inkomsten. Dat komt omdat onze financiën voornamelijk gekoppeld zijn aan het zetelaantal van de moederpartij. Toch vallen de financiën niet gelijk in een zwart gat na een groot zetelverlies. Met Manish als strenge, doch rechtvaardige penningmeester hebben we deze gevolgen zo beperkt mogelijk gehouden.

Omdat we in 2024 prudent beleid hebben voortgezet, konden we het ons permitteren om extra te investeren in ledenwerving afgelopen zomer. Ook hebben we als tweede bestuur wederom aanspraak gedaan op ons algemeen eigen vermogen dat gestald is bij onze vermogensbeheerder Erwin Nypels Stichting (ENS). Daarbovenop kunnen we vaak steun vinden bij onze Vrienden van de Jonge Democraten. Ondanks dat het financieel resultaat zo sterk negatief lijkt, moeten we het wel nuanceren. In dat verlies is een groot deel lustrumevenementen meegenomen. Dat betekent dat we met dat geld het lustrumjaar hebben gefinancierd. De lustrumreserves mogen we helaas niet classificeren als inkomsten, waardoor het resultaat extra negatief oogt. Tegelijkertijd hebben we door de extra investeringen in ledenwerving weer een stijging gezien in het aantal nieuwe en soms ook actieve leden. Dit betekent dat daarmee de inkomsten over een terugverdientijd van gemiddeld 8 jaar positief afgeschreven kunnen worden. Ook hebben we met deze incidentele investering de tekortkomingen op deze post kunnen inhalen met terugwerkende kracht. Daarnaast zullen we met onze opvolgers kijken naar mogelijke fondsen waar we aanspraak op kunnen maken, zodat we in staat zijn om via andere wegen aan extra middelen te komen.

Ondanks de val van het kabinet, zijn we goed op weg met onze financiën. Die vallen wel mee! Met de beperkte middelen die we dit jaar hebben, is het toch gelukt om een aantal succesvolle activiteiten en congressen te

organiseren. Wanneer activiteiten op tijd geregeld zijn, met een kritische blik op wat er écht nodig is, is het goed mogelijk om met minder middelen goede en soms betere activiteiten te organiseren. Zo zullen we in het najaar op Brusselreis gaan vanuit Europese subsidies. Ook hebben we een afspraak gesloten met een nieuwe beheerder van de website, die dit voor een lager tarief zal overnemen. Daarnaast proberen we vaak activiteiten op bekende plekken te organiseren, waaronder het landelijk bureau, wat ons weer geld bespaart. Ook in samenwerking met de afdelingen hebben we ervoor weten te zorgen dat er geen extra kosten worden gemaakt, waardoor we op posten zoals twinningen niet overschrijden. Daarnaast zien we ook dat leden bereid zijn om bij grote activiteiten extra te doneren. Dit laatste wordt altijd extra gewaardeerd. Het is in ieder geval de komende periode niet realistisch om ver onder de kostprijs landelijke activiteiten te organiseren

We varen op dit moment uit op een mooi eindresultaat in 2025. Dit houdt in dat de verwachting is dat we lichtelijk negatief tot lichtelijk positief zullen uitkomen in december, mits dezelfde koers wordt gevaren. Door scherpe keuzes te maken sinds het wintercongres hebben we weten te zorgen voor prudente financiële situaties voor onze opvolgers. Die laatste daling net voor de landing van de financiën is dus ingezet.

Ook de komende periode zullen er scherpe keuzes gemaakt blijven worden, zeker met de verkiezingen voor de gemeenteraad in het achterhoofd en de mogelijkheid op plotselinge verkiezingen voor de Tweede Kamer. We vinden het belangrijk om hierbij veel richting te laten bepalen door het nieuwe bestuur en de Algemene Ledenvergadering. Met wederzijds begrip, creativiteit en vertrouwen komen we immers samen ver! Maar met het idee in het achterhoofd dat het geld immers eenmaal uitgegeven kan worden.

Wij hopen dat de financiën van de JD betere tijden tegemoet zal gaan. Deze verwachting is gebaseerd op de stijging van het aantal D66-zetels in de peilingen. Wij hopen dat daarmee het volgend bestuur ook meer te besteden zal hebben.

Voorzitter - Frouke van Dam

Lieve JD'ers,

Het voelt absurd dat wij pas een jaar geleden door jullie zijn verkozen als JD-bestuur. Afgelopen maanden is er dan ook veel veranderd en gebeurd. We hebben afscheid genomen van Ralph en River uit het bestuur en Fay mogen verwelkomen. Ik ben trots op hoe snel we in deze nieuwe samenstelling onze draai hebben kunnen vinden en op elkaar ingespeeld zijn geraakt.

Mooie voorbeelden hiervan zijn het opleidingstraject voor de gemeenteraadsverkiezingen, een succesvolle Nieuwe Ledendag en diverse samenwerkingen met andere (politieke) jongerenorganisaties. Daarnaast ben ik blij dat we binnen de JD aan de slag zijn gegaan met diversiteit en inclusie, vanuit de diversiteitscommissie en een initiatief om vrouwen binnen de JD samen te brengen. We hebben hier nog een grote weg te gaan, maar ik ben trots dat we de eerste stappen hebben kunnen zetten, met bijvoorbeeld een speciaal vrouwendiner.

Tegelijkertijd zitten we in een politieke realiteit die met de dag absurder wordt. Binnen Nederland vecht de politiek elkaar de tent uit en worden problemen alsmear vooruitgeschoven. En buiten Nederland zien we veel oorlog en geweld, waarvan de dreiging en angst ook ons bereikt. Er ligt een grote taak voor de politiek klaar, die zowel met hoop als oplossingen moet komen. Als voorzitter sluit ik wekelijks aan bij de

fractievergaderingen van de Tweede Kamer, waar ik input lever over onderwerpen die voor ons belangrijk zijn, zoals wonen, zorg en onderwijs. Daarnaast plaatste ik afgelopen maanden ook kritische noten bij de nieuwe communicatiestrategie van D66, waarbij de koers meer gericht is op het goedklinkende middel dan het waardengedreven doel.

Gezien de positie van D66 in de oppositie, vindt veel van onze kritiek haar plek intern. Zo organiseerden we een ronde tafelgesprek met experts over jeugdzorg en is onze woonvisie grotendeels overgenomen in het woonplan van D66. Toch proberen we ook actief de media op te zoeken. We schreven een opiniestuk met minister Uitermark van Binnenlandse Zaken, kwamen in actie tegen de onderwijsbezuinigingen, de pensioen-idiotie van NSC en het woningtekort onder studenten en op Radio 1 sprak ik over het belang van vrouwen in de politiek en de genocide in Gaza. Hierbij trekken we geregeld op met andere (politieke) jongerenorganisaties om samen ons geluid te versterken. Hoewel ik liever had gezien dat we nog zichtbaarder waren, geloof ik sterk dat we dit jaar wel degelijk impact hebben gemaakt. Daar ben ik in het bijzonder de politiek adviseurs erg dankbaar voor, die ons bestuur scherp houden met inspiratie, kennis en gevraagd en ongevraagd advies.

Tot slot staat en valt de JD natuurlijk bij haar leden. Ik ben blij dat we veel van onze nieuwe leden een plek binnen de vereniging kunnen bieden en we samen bouwen aan een veilige, betrokken en ambitieuze JD waarin iedereen diens plek vindt. Ik ga er in ieder geval de komende maanden nog flink van genieten en hoop veel van jullie te spreken bij het congres.

Liefs,

Frouke

Secretaris - Max Jongmans

Lieve JD'ers,

Op dit Zomercongres worden onze opvolgers alweer verkozen. Daardoor lijkt het einde van het bestuursjaar ineens wel heel dichtbij te komen. Gelukkig valt het in de realiteit allemaal wel mee en hebben we nog gewoon drie maanden te gaan. En de afgelopen maanden heb ik ook niet stilgezeten.

Als secretaris ben je ten eerste eigenlijk heel veel bezig met vaste taakjes die totaal oninteressant zijn om uitgebreid in een bestuursverantwoording te bespreken: notulen uitwerken, mails beantwoorden en doorsturen, de websitebeheerder contacteren als de website er weer uit is geknald etc. Het Wintercongres kostte veel tijd maar dan heb je ook wat. Zeker als secretaris was dat een enorm piekmoment. Op het moment van schrijven ben ik hard bezig met de organisatie van het Zomercongres en kijk ik er naar uit om samen met mijn opvolger straks het Septembercongres te gaan organiseren. Verder ben ik de afgelopen tijd veel bezig geweest met de transitie naar het nieuwe ledensysteem. Na jaren geklaag over mijnD66, is dat systeem nu eindelijk verleden tijd. Hoewel het nieuwe systeem nu ook zeker nog zijn probleempjes heeft, ben ik er wel van overtuigd dat het op den duur een grote verbetering ten opzichte van mijnD66 zal zijn. Ook heb ik aan de kaderwiki gewerkt en heb ik geprobeerd hem meer onder de aandacht te brengen, maar merk ik dat veel mensen hun weg er toch nog niet naartoe weten te vinden. Ik gebruik deze bestuursverantwoording dan ook graag om hem nog een keer te pluggen.

Naast mijn functiespecifieke taken heb ik natuurlijk ook mijn lieve medebestuurleden weer mogen ondersteunen met van alles en nog wat.

Soms betekende dat helpen met de sollicitaties voor een nieuwe PA en andere keren was dat om 10 uur 's ochtends in Nijmegen stoelen klaarzetten voor een JDIER-dag. Samen dat soort dingen doen heb ik ik wel als een van de leukste aspecten van mijn bestuursjaar ervaren.

Ondertussen ben ik ook mijn scriptie aan het schrijven en dat is best een pittige combinatie met besturen, maar het lijkt te gaan lukken om dit jaar mijn master af te ronden. Ik kijk er naar uit om de komende maanden nog even hard te gaan knallen voor de JD en om natuurlijk mijn opvolger in te gaan werken. Hopelijk zie ik veel van jullie op het congres!

Groetjes,

Max

Penningmeester - Manish Jhinkoe-Rai

Beste liberale medeleden,

Ik ben vaak mijn bestuursverantwoording begonnen met: 'De JD is een leerschool' is een slogan die voor mij het afgelopen halfjaar meer dan alleen een slogan was die we als bestuur wilden benoemen.". Ik ben van mening dat diezelfde slogan nog steeds van toepassing is geweest, aangezien ik de afgelopen periode ook flink heb geleerd over het aanpassen van reglementen en internationale bezoeken aan LYMEC en IFLRY. Daarnaast gaan wij als landelijk bestuur het proces van vrijgifte van een deel van de reserve vanuit de ENS weer aanspreken, met de hoop dat de ENS deze toekent. Ik heb al ervaring met dit lange proces, omdat dit vorig jaar ook al gespeeld heeft. Samen met de KasCo, met wie ik goed heb samengewerkt, zal dit proces verder vormgegeven worden.

Tot op heden blijft het zo dat de financiën een prominente rol hebben binnen de interne discussies. Het is inmiddels wel fijn om te mededelen dat de laatste fase van die ontwikkelingen ook rustig is verlopen, omdat er een consistente visie was op hoe kun je hetzelfde, goedkoper en beter doen? We hebben inmiddels de diverse tegenvallers op vrijwel elk vlak weten te minimaliseren zodat we met de gelden die we overhouden leuke activiteiten hebben kunnen organiseren. Ook vind ik dat de vier reglementen niet meer up-to-date waren. Dit houdt in dat deze toe waren aan een revisie en dat heeft inmiddels plaatsgevonden. Om regelgeving en de druk ervan te verminderen, zijn we van vier naar drie reglementen gegaan, en zijn veel onduidelijkheden scherper gemaakt. Deze zijn te vinden op onze websites.

De afgelopen periode heb ik me ook met de wat politieke kant bemoeid. Zo heb ik geholpen in de delegaties van LYMEC naar Zagreb en IFLRY naar Bosnië en Herzegovina. Wat waren dat leuke, inhoudelijke en inspirerende reizen met JD'ers! Wat heb ik ook zoveel meer geleerd van deze JD'ers en van onze internationale partners. In Sarajevo ben ik erachter gekomen hoe bevoorrecht wij zijn in Nederland, ondanks de huidige (geo)politieke ontwikkelingen op en buiten ons continent. Vaak vinden wij ons met een klik op de knop van het aanmeldformulier al een liberaal. Tegelijkertijd was er op het IFLRY-congres een Congolese liberaal die bereid is zijn leven op het spel te zetten om te vechten om de eerste liberale president van dat land te worden. Wat een ontroerend moment was dat, en ik denk dat we dat geluid ook hier vaker mogen en moeten resoneren.

Daarnaast heb ik samen met bestuurslid politiek en de twee International Officers gekeken naar het dubbele mandaat en een mogelijk conflict hierbinnen, of juist het ontbreken van een duidelijke rolverdeling.

Daarom heb ik samen met hen gewerkt aan een mooi stuk waar we op het septembercongres over kunnen gaan stemmen. Dit betreft bindende werkafspraken tussen zowel het Landelijk Bestuur en de International Officers.

Buiten mijn directe taken als penningmeester en ad-interim internationaal heb ik ook aandacht gehad voor de biculturele diversiteit binnen de JD. Ik vind dat we allemaal ons nog steeds meer en meer moeten inzetten om een vereniging te worden, waarbinnen echt ook mensen van alle kleur en geur beter vertegenwoordigd zijn.

Ik wil eindigen met het delen van een van de meest waardevolle momenten van het afgelopen halfjaar. Dat blijft bij uitstek het bezoek aan Jan Terlouw, waar wij in april als Landelijk Bestuur werden ontvangen. Jan was een inspirerende man die ook oprecht geïnteresseerd was in ons. Helaas is Jan kort na ons bezoek komen te overlijden. Ik zal zijn motto altijd blijven onthouden: liberalisme betekent niet ik ben vrij, liberalisme betekent wij zijn vrij.

Kortom: als ik zo een jaar terugkijk, sinds de periode van mijn herkandidering tot aan deze, ben ik blij dat ik veel heb mogen leren, veel nieuwe mensen heb leren kennen en het een en ander heb kunnen doen voor de vereniging.

Ik hoop jullie nog in de zomer te spreken, of anders op-en-voor-en-na het Zomercongres.

Tot gauw,

Manish

Bestuurslid Politiek - Bart Hiddema

Lieve Leden,

De afgelopen vier maanden waren een beste achtbaan. En ook ditmaal is er weer zoveel gebeurd dat het lastig is om dat allemaal samen te vatten in een bestuursverantwoording. Het zal toch moeten dus hou je vast!

Inhoudelijk gezien is er niet veel veranderd. Het kabinet staat nog, onderwijsbezuinigingen worden doorgevoerd, en asielzoekers worden nog steeds gepest door minister Faber. Dat terwijl het oplossen van de problemen in dit land – de wooncrisis, de klimaatcrisis, stikstof, onderwijs, jeugdzorg – actief op de lange baan wordt geschoven en worden verergerd. Het magnum opus van deze malafide ophefsensatiepolitiek is de vernomen extra bezuiniging van 500 miljoen euro op onderwijs, om studenten en onderwijsinstellingen na de al eerder doorgevoerde onderwijsbezuiniging nog maar even een trap na te geven.

De JD heeft dan ook politiek gezien niet stilgezeten. Nadat jullie, lieve leden, de Jan Terlouwprijs hebben toegekend aan burgemeester Jaap Velema zijn we afgereisd naar het mooie Ter Apel. Daar hebben we de prijs aan de burgemeester uitgereikt, zijn we met hem in gesprek gegaan over de asielproblematiek, en hebben we een bezoek gebracht aan het aanmeldcentrum in Ter Apel.

Verder hebben we voornamelijk intern bij D66 goede stappen gezet. Hoewel er veel aan te merken is op de nieuwe strategie die D66 heeft aangenomen na hun vorige congres, zijn de ideeën van de JD grotendeels overgenomen in bijvoorbeeld de nieuwe woonvisie van D66. Ook heeft Frouke een rondetafelgesprek georganiseerd over jeugdzorg. Ook richting de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar zijn er stappen

gezet: ons trainingstraject JDIER (Jonge Democraat In Elke Raad) heeft de aandacht van de Mr. Hans van Mierlostichting getrokken. Zij hebben hun training sociaalliberalisme – die normaal gesproken alleen voor de top 10 van de kieslijsten in de top 10 gemeenten is bedoeld – ook aan onze raadsleden to-be gegeven. Voordat er de gedachte speelt dat de JD de deepstate is die achter alles in de wereld zit is het goed om te vermelden dat we helaas geen invloed hebben gehad op de verdacht snelle verkiezing van paus Leo XIV. We houden ons desondanks aanbevolen om manieren uit te putten hoe we het Vaticaan de progressieve richting in kunnen houden.

Dat de JD vooral op de achtergrond druk bezig is geweest wil niet zeggen dat we niet geprobeerd hebben op de voorgrond het nieuws te halen. “Geprobeerd” is hier het sleutelwoord. Kranten en andere media vinden de JD niet erg relevant. Dit komt doordat we een PJO zijn van een oppositiepartijtje met maar 9 zetels. Stukken over belangrijke en relevante onderwerpen (zoals Europese federalisering en kritiek op de koers van D66) werden vaak al met een automatisch mailtje de deur gewezen. Gelukkig is ons stuk over studentenhuysvesting samen met de Landelijke Kamer van Verenigingen en Jong Sociaal Contract wel gepubliceerd.

Het is nu een jaar na de LB-verkiezing. Ik heb enorm genoten van dit afgelopen jaar en het is een eer om jullie bestuurslid politiek te zijn. De komende 3 maanden zal ik het stokje overgeven aan mijn opvolger, bij wie ik zeker weet dat onze progressieve politiek in goede handen is. Laat je inspireren en zorg voor witte rook: Annuncio vobis gaudium magnum: habemus politicam!

Bestuurslid Profilering - Jakub Tatoušek

Lieve JD'ers,

Langzaam maar zeker gaan we richting een belangrijk punt van het jaar: het Zomercongres. Tegen de tijd dat jullie dit lezen, zijn we daar zelfs al. Dit betekent dat ik al een jaar bezig ben met de mooie functie van bestuurslid Profilering. In deze verantwoording zal ik reflecteren op de dingen die we hebben gedaan in de afgelopen vier maanden. Dat zijn er genoeg, dus ik zal de belangrijkste er tussenuit vissen.

Laten we het eerst hebben over de formaliteiten. Ik heb duizenden foto's gemaakt waarvan slechts honderden het gehaald hebben (iets wat elke fotograaf ongetwijfeld zal herkennen), deze heb ik geëdit en zijn nu in alle glorie te zien op Flickr. Ik heb tientallen activiteiten gepromoot, waarvan het overgrote deel een mooie opkomst had! Hierin heb ik ook afdelingen weleens een steuntje in de rug gegeven wanneer ze een extra speciale activiteit klaar hadden staan die ze landelijk gedeeld wilden hebben. Mijn favoriete activiteit om te promoten was de Nieuwe Ledendag, omdat Bertpoes daar een cameo heeft gemaakt die niet onopgemerkt ging ;).

Ik heb altijd de ambitie gehad om naast de formaliteiten ook meer van onze politieke kant te laten zien. In januari heb ik de wens uitgesproken om meer korte video's te maken; dit is prima gelukt, met video's rondom Blue Monday, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, de onderwijsstakingen, de Voorjaarsnota, en Bevrijdingsdag. Kortom: de mini-mic heeft weer geshined. Ook heeft raadslid Elly André mogen vertellen over wat haar werk precies zo interessant maakt, als onderdeel van de promotie van ons opleidingstraject voor gemeenteraadsleden, beter bekend als JDIER (hier kom ik nog op terug). Naast video's heb ik

ook posts gemaakt, waaronder een ludieke vacature voor staatshoofd en een krachtig statement over seksueel geweld. De meest speciale post voor mij is ons statement rondom humanitaire hulp naar Gaza, waar het gelukt is om coalitie-PJO's JSC en JOVD in mee te krijgen.

Het was heel mooi om te zien dat een vergadering van mij en Yara in oktober is uitgebloeid tot een heel mooi en nuttig opleidingstraject. JDIER is ongetwijfeld iets waar ik trots op ben en ik wil dan ook Bart, Frouke en Yara in het zonnetje zetten dat ze dit hebben opgezet en daarmee tientallen potentiële JD-kandidaten hebben klaargestoomd voor de Gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Het eerstvolgende grote project dat er aankomt is het Zomeroffensief, waar ik nu de nodige voorbereidingen voor aan het treffen ben. Ik hoop dat we er iets moois van kunnen maken en vele jongeren kunnen motiveren om zich aan te sluiten bij onze vereniging. Ik hoop ook dat de JD-zonnebrillen even populair blijken te zijn als in voorgaande jaren.

Ik kijk terug op een uitdagend bestuursjaar vol gezelligheid, waarvoor ik mijn bestuursgenootjes Bart, Fay, Frouke, Manish, Max, Ralph, River en Yara wil bedanken. Ik zal onze bestuursweekenden in Kaatsheuvel en Oudemirdum niet snel vergeten. Ik wens mijn opvolger een minstens zo leuk jaar toe, wat ongetwijfeld moet lukken met de verkiezingen in aantocht, want wat is er nou leuker voor een bestuurslid Campagne & Profilering dan verkiezingen?

Bestuurslid Organisatie - Fay Jansen

Lieve Jonge Democraten,

Om in clichés te beginnen: de afgelopen maanden zijn echt als een sneltrein gegaan, waarbij ik me snel weer thuis mocht voelen in dit JD-bestuur. Na het Wintercongres heb ik als interim-bestuurslid de functie van River over mogen nemen. Dit verliep erg soepel en ik wil River dan ook bedanken voor de goede overdracht en voor hoe netjes alles achter is gelaten. Daarnaast ben ik erg blij met hoe de rest van het bestuur me heeft ontvangen en voelde ik me er snel thuis.

Ik heb me de afgelopen tijd vooral bezig gehouden met alle activiteiten, en af en toe iets extra's opgepakt. Zo ben ik begonnen met het Kaderweekend, waar het kader weer goed is getraind en een gezellig weekend heeft gehad. Hiervoor stond het meeste al klaar, en mocht ik vooral de zaterdagavondactiviteit nog organiseren. Snel daarna was ons eigen bestuursweekend, waar wij goed getraind zijn en de tijd hadden om elkaar nog beter te leren kennen. Verder mocht ik het JD-gedeelte van PJO-Parlement organiseren, waarbij we dit jaar helaas niet hebben gewonnen, maar zeker hard hebben gestreden. Het was erg interessant om dit met meerdere PJO's te mogen organiseren én de overkoepelende organisatie werd ook nog eens gedaan door een JD'er, Lennart, dankjewel. Helaas niet alleen maar goed nieuws, zo moesten we de werkgroependag die we hadden georganiseerd helaas annuleren door te weinig aanmeldingen. Als jullie je voortaan voor alles aanmelden, graag ;). Wel succesvol was het bestuursinteressesmoment, waar weer veel geïnteresseerde kandidaten op afkwamen, waarvan jullie er dit weekend een aantal van gaan verkiezen. Ook hebben we een erg gezellige Oud-LBdag gehad, onder het motto "een oud-LB'er blijft van binnen altijd een JONGE democraat", waarbij we ons eigen kinderfeestje goed hebben

gevierd. Verder hebben we samen met D66 een nieuwe ledendag georganiseerd, waar bijna 40(!) JD'ers op af kwamen. Ook hebben we een vrouwendiner georganiseerd, speciaal om de vrouwen in de JD elkaar beter te leren kennen en te kunnen delen waar we binnen de JD of in de politiek tegenaan lopen. Dit deden we samen met een aantal sprekers en het was een fijne, inspirerende avond. Nu staat voor jullie een mooi congres in Utrecht, waarbij we veel mogen leren in het thema 'lokaal tot internationaal' en waar ik al jullie mooie outfits wil zien op zaterdagavond, passend bij het thema 'think global, dress local'.

Op persoonlijk vlak had ik de eerste paar maanden meer tijd voor de JD dan verwacht, wat heel fijn was, want hierdoor kon ik de rest van het bestuur goed leren kennen en even landen in dit, voor mij, nieuwe jaar. Sinds de laatste maand heb ik het op werkvlak weer wat drukker gekregen, waardoor het soms nog even zoeken is naar een nieuwe balans. Gelukkig kon ik dit goed voorbereiden, dus er staan de komende tijd genoeg activiteiten voor jullie klaar.

Zo staat er al snel de Kaderbedankdag op de planning, waarbij het kader heerlijk samen gaat jeu de boulen. Daarna is er het overdrachtsweekend samen met het net verkozen Landelijk Bestuur. Voor het kader is ook het kaderweekend alweer gepland, in oktober in Den Haag.

Ook erg leuk, van 3 t/m 5 september staat de Brusselreis weer op de planning! Tenslotte hebben we in september natuurlijk ook weer het Septembercongres, ditmaal op 13 september in mijn eigen stadje, Nijmegen.

Lieve democraten, voor jullie staat een prachtig congres, waarvoor veel dank aan het congresteam, waarvan jullie het hele weekend mogen

genieten. Ik zie en spreek jullie daar, en hopelijk op alle activiteiten die nog mogen komen.

Bestuurslid Leden - Yara Wilhelmy-Damsté

Lieve Jonge Democraten,

Ik zei in mijn eerste bestuursverantwoording dat het eerste half jaar snel ging maar dit deel van het jaar ging nog sneller voorbij. In het LB zitten is echt een avontuur dat ik nooit had willen missen en ik ben dan ook heel blij dat ik dit heb mogen doen met een intens leuk bestuur. De afgelopen maanden waren druk en licht chaotisch voor me en ik heb dan ook helaas niet alles kunnen doen wat ik wou, maar wie lukt dat ooit? Ik ben dan ook trots op de dingen die ik heb gedaan.

Om te beginnen met mijn grootste project van dit jaar: Een Jonge Democraat In Elke Raad oftewel JDIER. Een traject met 3 trainingsdagen voor JD'ers die op de lijst willen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Er deden 20 mensen mee aan het traject. Bij de aanmeldingen hebben we erop gelet dat de groep zo divers mogelijk was en vanuit alle hoeken van het land kwam.

We begonnen met 2 borrels met een aantal gemeenteraadsleden in Den Bosch en Zwolle om alvast met mensen in gesprek te kunnen gaan en interesse te wekken voorafgaand aan het traject zelf.

Tijdens het traject hebben we met de trainers gefocust op vaardigheden die handig zijn voor de campagne met trainingen als storytelling en campagne voeren en op vaardigheden die juist handig zijn in de gemeenteraad, zoals onderhandelen en mediatraining. Ook was er een panelgesprek met Paul van Meenen en Caroline Verduin. Als kers op de

taart heeft de VMS (Mr. Hans van MierloStichting) hun training sociaal-liberalisme gegeven aan de deelnemers. Hiermee hopen we iedereen die meedeed wat handvatten mee te geven voor hun campagne en voor de raad zelf. Ik wil graag de trainers, coaches en mijn bestuur bedanken voor het meedenken en ondersteunen van de deelnemers van JDIER. Het was een groot succes!

Helaas is het mentorprogramma niet meer gelukt, onder andere omdat er geen weekenddag meer over was in de planning maar ook omdat JDIER voorrang kreeg. Om volgende besturen te helpen met het organiseren van dit soort programma's is er wel een overzicht gemaakt met kennis die er al was van eerdere uitvoeringen van de JD Academy en wat ik zelf heb geleerd en tegenaan ben gelopen bij het organiseren van JDIER. Zo kan de kennis van mentorprogramma's makkelijk onderhouden en lang doorgegeven worden.

Om dan super kort terug te springen naar vlak voor het gemeenteraadstraject en na het wintercongres naar het kaderweekend. Ook deze keer was het een groot succes met interessante trainingen en veel gezelligheid met dank aan de trainers!

Ook heb ik mogen helpen met het organiseren van het vrouwendiner in mei. Dit was een mooie manier om de vrouwen uit de JD weer wat beter te leren kennen. Het was een inspirerende en leuke avond.

Naast JDIER zijn er ook 2 commissies in het leven geroepen: de gedragscodecommissie en de diversiteitscommissie.

De gedragscodecommissie is in het leven geroepen na een organimo op het septembercongres. Deze commissie kijkt naar de gedragscode om hem te herschrijven en te herstructureren zodat deze compleet up to

date is. Dit wordt gedaan door te kijken naar de huidige gedragscode en ook te kijken naar hoe andere verenigingen dit doen. Het resultaat hiervan zullen jullie op het septembercongres zien!

De diversiteitscommissie heeft een advies geschreven voor de vereniging met aandachtspunten en adviezen voor de JD. Dit is gedaan vanuit de persoonlijke ervaring van de commissieleden maar ook vanuit de ervaringen van andere leden en organisaties. Met dit advies kan verder worden gewerkt om ervoor te zorgen dat de JD een vereniging is waar iedereen welkom is en iedereen zich op zijn plek voelt.

Lieve JD'ers ik ga nog heel even zoetsappig doen. Het is bizar dat het alweer een jaar geleden is dat ik samen met mijn bestuur verkozen ben en we nu al weer het nieuwe bestuur gaan kiezen. Het ging veel te snel en ik ben eeuwig dankbaar dat ik dit jaar deze functie op me heb mogen nemen. Ik heb veel (nieuwe) dingen mogen doen waar ik veel van heb geleerd en van heb genoten. Ik had me geen leuker bestuur kunnen voorstellen in alle samenstellingen die het heeft gehad. Dus dank jullie wel voor de eeuwige support terwijl het goed ging, terwijl ik twijfelde of vastliep en niet te vergeten tijdens mijn eeuwige vaardigheid om mezelf blessures te geven (bestuursweekend was leuk). Dank jullie wel voor de chaos en de gezelligheid, we zijn nog lang niet van elkaar af en daar ben ik blij mee!

Ik kijk uit naar de laatste paar maanden en een mooie overdracht met het aankomende bestuur!

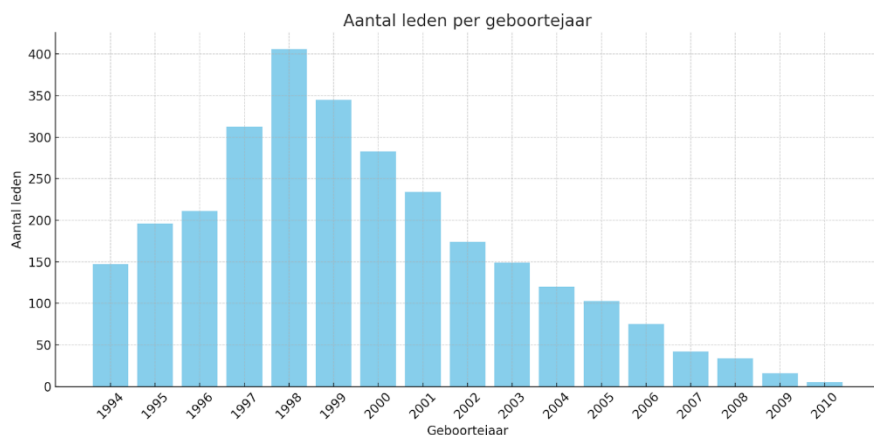
Veel liefs,

Yara

Beantwoording Schriftelijke Bestuursvragen

Vragen Maarten Tollenaar

Aangezien de hoeveelheid leden die van subsidiabele leeftijd zijn inmiddels al een tijd een rol speelt in de JD vroeg ik mij af of we te horen konden krijgen wat de leeftijdsopbouw van de JD per geboortjaar is. Mocht dit in de vorm van zowel een tabel als een histogram of een andere passende grafiek kunnen zou dat ideaal zijn.

Geboortjaar	Ledenaantal
1994	147
1995	196
1996	211
1997	313
1998	406
1999	345
2000	283

2001	234
2002	174
2003	149
2004	120
2005	103
2006	75
2007	42
2008	34
2009	16
2010	5

Bij het vorige JD congres was het bestuur tegen het organimo om van X af te gaan met het argument dat we via X media weten te bereiken die we elders niet bereiken. Nu is in de afgelopen maanden de hoeveelheid mediapersoonlijkheden, politici en journalisten op Blueskye goed toegenomen en dus vroeg ik me ook af: hebben we betekenisvolle impact gehad met posts op X sinds het wintercongres die we niet elders konden hebben? Zo ja, met welke posts en wat was die impact?

De impact die posts maken is redelijk subjectief maar wel aan een aantal dingen te meten: reacties, likes, views, en reposts. Gemiddeld hebben onze posts op X 13 likes, 1050 views, en 3 reposts. Deze, al dan niet geringe, impact staat naast de impact die we bijvoorbeeld op Instagram of LinkedIn hebben. Elke impact, hoe klein ook, helpt daarmee onze online voetafdruk. Het is dus niet zozeer de vraag of we de impact die we op X hebben niet beter elders kunnen hebben. Een voorbeeld is een post over het pensioenamendement van NSC-kamerlid Agnes Joseph met 14 reacties, 5 reposts, 26 likes en ~6800 views.

Vraag Linda Ruijs

Dit congres vindt plaats van 13 t/m 15 juni. Het zomercongres is daarmee voor het derde jaar op rij gepland op Vaderdag.

Leden hebben vaker informeel aangegeven dat ze dit niet prettig vinden, omdat zij deze dag graag bij hun familie willen zijn. Tijdens het zomercongres van 2023 zijn bijvoorbeeld relatief veel leden eerder weggegaan, wat ook het congres niet ten goede komt. Afgelopen jaar heb ik opnieuw zelf aangegeven dat de huidige planning niet erg wenselijk is. Ik heb het idee dat hier weinig mee is gedaan.

Daarom mijn volgende vragen:

Waarom heeft het landelijk bestuur opnieuw gekozen om het zomercongres tijdens Vaderdag in te plannen, ook na eerdere (informele) kritiek van leden? Hoe wil het bestuur deze feedback meegeven aan het nieuwgekozen landelijk bestuur, zodat zij deze input volgend jaar kunnen meenemen in hun planning?

Het is erg lastig om een jaarplanning te maken, waarbij er met alle feestdagen rekening wordt gehouden. Het congres vindt standaard plaats in juni, iets wat ook lastig te verschuiven is, en juni kent veel feestdagen. Het is dus feedback die we elk jaar opnieuw weer meenemen, maar waar helaas niet altijd rekening mee valt te houden. Hierdoor wordt toch vaker de keuze gemaakt om het congres op Vaderdag in te plannen. Overigens is de ALV voor iedereen toegankelijk, nodig dus allemaal je vader vooral uit om een dagje mee te komen kijken naar die gekke JD waar je het thuis altijd over hebt ;).

Vraag Giso van Essen

De JD telt momenteel 9 prachtige afdelingen, maar we zien helaas dat de afdelingen niet allemaal even gezond zijn. Wat is de staat van alle afdelingen? Wat ziet het LB als de grootste uitdagingen in de afdelingen en wat heeft het LB dit jaar gedaan om de afdelingen gezond te krijgen?

We merken dat de enge afdeling actiever is dan de andere afdeling. Sommige afdelingen hebben moeiteloos een nieuw bestuur gevonden, terwijl andere nog niemand op het oog hebben die het over kan nemen. Dat laatste is ontzettend zorgelijk. Bij de afdelingen waar de problemen groter zijn, houden we contact. Hoewel ook dit per afdeling verschilt, is ledeninstroom vaak een minder groot probleem dan ledenbinding. Het is heel erg moeilijk om een afdeling die al wat minder actief is weer draaiende te krijgen. Op 25 juni staat er een online sessie op de planning om meer input op te halen over waar afdelingen tegenaan lopen en gezamenlijk te brainstormen over ideeën om dat op te lossen, dus wees daar bij!

Vraag Lennart Droppert

De zoektocht naar een nieuw landelijk bestuur verliep dit jaar complex en werd pas laat afgerond. Daarom zou ik graag inzicht krijgen in de volgende aspecten: Welke acties heeft het landelijk bestuur ondernomen om nieuwe bestuursleden te werven? Op welke manier was het landelijk bestuur betrokken bij de zoektocht? Hoe reflecteert het landelijk bestuur op het gehele proces van het zoeken naar een nieuw bestuur?

Het werven van een nieuw bestuur is natuurlijk waarom de Oriëntatiecommissie een zoekkant heeft. Die hebben daar ook hard aan getrokken. We hebben hen aangespoord om met veel mensen te praten,

en we hebben mensen aangespoord om met de Oriëntatiecommissie te praten. Verder hebben we een bestuursinteressesmoment georganiseerd en is dat ook benoemd in de FEO's en zijn verschillende landelijke bestuursleden koffietjes gaan drinken met mensen die interesse hadden in hun functie. Wij hebben natuurlijk ook gezien dat de zoektocht enigszins chaotisch verliep, maar we zijn blij dat er voor de meeste functies nu kandidaten zijn! Ten slotte is het goed om te weten dat de Diversiteitscommissie het LB in haar advies aanmoedigt om toekomstgericht naar kandidaatstelling te kijken en daarbij te onderzoeken of het huidige proces toegankelijker kan. Daar gaan we de komende tijd al mee aan de slag.

Perslijst

Platform:	Datum:	Titel:	Link:
NRC	4 juli 2024	Langstudeerboete katalysator voor kansenongelijkheid	https://www.nrc.nl/nieuws/2024/07/04/langstudeerboete-katalysator-voor-kansenongelijkheid-a4858712
NRC	8 oktober 2024	Meerdere grote Europese landen steunen Nederlands plan voor een strenger terugkeerbeleid	https://www.nrc.nl/nieuws/2024/10/08/meerdere-grote-europese-landen-steunen-nederlands-plan-voor-een-strenger-terugkeerbeleid

			terugkeerbeleid-voor-afgewezen-asielzoekers-a4868598
Volkskrant	8 oktober 2024	Column Aaf Brandt Corstius Volkskrant - Iedereen wil zijn punt maken, maar ook echt iedereen	https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/iedereen-wil-zijn-punt-maken-maar-echt-zijn-punt-maken-bb149b4d/
Parlement.com	10 oktober 2024	Protest tegen minister Faber	https://www.parlement.com/id/vmhe545gy8wl/nieuws/protest_tegen_minister_faber
Nederlands Dagblad	11 oktober 2024	Frouke in Podcast Nederlands Dagblad over protestactie Faber	https://open.spotify.com/episode/4dPwZ6cNUDdeDXKjqviZyp?si=60f368d09a5a4e9f
Leidsch Dagblad	4 november 2024	Jongeren: toegang seksuele gezondheidszorg schiet ernstig tekort	https://www.leidschdagblad.nl/binnenland/jongeren-toegang-seksuele-gezondheidszorg-schiet-ernstig-

			tekort/25299497.html
Goeree-overflakkee.nieuws.nl	19 november 2024	Jongeren: toegang seksuele gezondheidszorg schiet ernstig tekort	https://goeree-overflakkee.nieuws.nl/zorgnieuws/jongere-n-toegang-seksuele-gezondheidszorg-schiet-ernstig-tekort
Nieuws.nl	19 november 2024	Jongeren: toegang seksuele gezondheidszorg schiet ernstig tekort	https://nieuws.nl/gezond/jongeren-toegang-seksuele-gezondheidszorg-schiet-ernstig-tekort-iZWNt
PowNews	25 november 2024	Studenten boos op kabinet vanwege bezuinigingen: 'Voel me driedubbel genaaid!'	https://www.youtube.com/watch?v=J6kgww44ipc
The Optimist	29 november 2024	Jongerenpartijen slaan handen ineen voor betere maatschappij	https://theoptimist.nl/daily/jongerenpartijen-slaan-handen-ineen-voor-betere-maatschappij/

Het Parool	17 december 2024	Door deze bezuinigingen op onderwijs worden phd'ers het land uitgejaagd	https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-door-deze-bezuinigingen-op-onderwijs-worden-phd-ers-het-land-uitgejaagd~b75f221c4/?referrer=https://www.google.com/
De Democraat	December	D66'ers, zet die stip op de horizon	N.v.t.
Westerwolde Actueel	4 februari 2025	Burgemeester Jaap Velema verkozen tot 'sociaal-liberaal van het jaar	https://www.westerwoldeactueel.nl/2025/02/04/burgemeester-jaap-velema-verkozen-tot-sociaal-liberaal-van-het-jaar/
Drimble	4 februari 2025	Burgemeester Jaap Velema verkozen tot sociaal-liberaal van het jaar	https://drimble.nl/regio/zuid-holland/haaglanden/100457626/burgemeester-jaap-velema-verkozen-tot-sociaal-liberaal-van-het-jaar.html

Westerwolde Actueel	6 februari 2025	Frouke op Groningen 1 - Op de koffie met Linda	https://www.westerwoldeactueel.nl/2025/02/06/vandaag-in-op-de-koffie-met-linda-3/
Reformatisch Dagblad	11 februari 2025	Oproep aan kabinet om wegvallen hulp USAID; CU tekent, SGP niet	https://www.rd.nl/a/1095524-oproep-aan-kabinet-om-wegvallen-hulp-usaid-cu-tekent-sgp-niet
Cvandaag	12 februari 2025	CU doet oproep aan kabinet na wegvallen hulporganisatie USAID: 'Neem je verantwoordelijkheid	https://cvandaag.nl/104666-cu-doet-oproep-aan-kabinet-na-wegvallen-hulporganisatie-usaid-neem-je-verantwoordelijkheid
Jonge Democraten	18 februari 2025	Europa, met alleen centen ga je de strijd niet winnen	https://jongedemocraten.nl/europa-met-alleen-centen-ga-je-de-strijd-niet-winnen/

NOS	19 februari 2025	Zonder steun van NSC en CDA lijkt verbod op 'homogenezing' er niet te komen (19 februari 2025)	https://nos.nl/artikel/2556441-zonder-steun-van-nsc-en-cda-likt-verbod-op-homogenezing-er-niet-te-komen
Trouw	4 maart 2025	Jongerenorganisaties komen met eigen klimaatakkoord: 'We moeten ons niet laten ondersneeuwen door defensie-uitgaven	https://www.trouw.nl/politiek/jongerenorganisaties-komen-met-eigen-klimaatakkoord-we-moeten-ons-niet-laten-ondersneeuwen-door-defensie-uitgaven~b251b79a/
Jonge Klimaatbeweging	4 maart 2025	JKB overhandigt gezamenlijk klimaatakkoord aan de Tweede Kamer	https://www.jongeklimaatbeweging.nl/actueel/jongerenakkoord/
Volkskrant	7 maart 2025	Opinie Volkskrant - De lokale politiek heeft meer vrouwen nodig	https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-de-lokale-politiek-heeft-meer-vrouwen-nodig~bfedf185/

NPO Radio 1	7 maart 2025	Frouke op Radio 1 over Internationale Vrouwendag	https://www.nporadio1.nl/uitzendingen/vroeg/9d365960-2862-4fcf-9fa5-eabaa0de3f24/2025-03-07-vroeg
Volkskrant	17 maart 2025	Jongerenclubs roepen Kamer op: stem tegen pensioenplan NSC	https://www.volkskrant.nl/politiek/jongerenclubs-roepen-kamer-op-stem-tegen-pensioenplan-nsc~b607b7c8/?referrer=android-app%3A%2F%2Fcom.google.android.gm%2F
Nederlands Jeugdinstituut	26 maart 2025	Jongerenakkoord roept op tot klimaatactie	https://www.nji.nl/nieuws/jongerenakkoord-roept-op-tot-klimaatactie
NPO Radio 1	20 mei 2025	Frouke op Radio 1 - Jongerenpartijen roepen Tweede Kamer op: stem vóór moties voor hulp aan gaza	https://www.nporadio1.nl/fragmenten/de-nieuws-bv/0196ed5f-6c66-72a2-bb0a-0bc4e71f0e16/2025-05-20-

			jongerenpartijen-roepen-tweede-kamer-op-stem-voor-moties-voor-hulp-aan-gaza
Volkskrant	21 mei 2025	Opinie Volkskrant - Duur, inefficiënt en ongezellig - we subsidiëren de verkeerde studentenhuisen	https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-duur-inefficiënt-en-ongezellig-we-subsidiëren-de-verkeerde-studentenwoningen~b9713960/
Nationaal Klimaatplatform	23 mei 2025	Manish bij het Nationaal Klimaat Platform - Gen Z en het klimaatvraagstuk	https://www.nationaalklimaatplatform.nl/nieuws12/3025097.aspx?t=Nieuwe-datum-webinar-Gen-Z-en-het-klimaatvraagstuk

Verantwoording DEMO

De DEMO, het lijfblad van de Jonge Democraten, kijkt terug op een succesvol halfjaar. Afgezien van een eindejaarspodcast, die intern eerst met de Noord-Zuidlijn, en daarna met de Lelylijn werd vergeleken, hebben we onze output succesvol verhoogd. Ons doel van twee stukken per maand is gehaald. De DEMO-nieuwsgroep is daarnaast de 200 deelnemers gepasseerd, wat goed is voor het bereik. We zijn ook blij dat de werkgroepen steeds meer de weg naar de DEMO weten te vinden in de vorm van ingezonden stukken. Zo maken we van de DEMO iets van de hele vereniging, niet alleen van onze -weliswaar geweldige- redactie.

Verder is lang toegewerkt naar het fysieke magazine dat als het goed is overall rondslindert. De traditionele LB-interviews zijn dit jaar door chaotica gekenschetst. We hebben geprobeerd dit zo goed en neutraal mogelijk te navigeren, maar zijn uiteraard beschikbaar voor kritische dan wel zure vragen over dit proces.

Voor het Septembercongres is de DEMO, het leukste orgaan van de JD, op zoek naar een nieuwe hoofdredactie en naar nieuwe redacteurs. De DEMO is dé plek om grote namen te interviewen, podcasts te maken, schrijfvvaardigheden bij te slijpen en om een publiek te krijgen voor jouw politieke meningen die niet in een whatsappberichtje passen. Lijkt dat je leuk? Richard en Izabella, zijn op het congres aanwezig. Spreek ons aan als je meer weten wilt!

Verantwoording IO

Lieve Jonge Democraten,

Al zijn wij (Anna en Friso) pas sinds Januari ingestemd hebben we al paar drukke en heel leuke maanden achterons.

In het weekend van 4 t/m 6 april 2025 nam JD deel aan het LYMEC Congress in Zagreb. Het congres was uitstekend georganiseerd en kende een energieke en positieve sfeer. De JD-delegatie bestond uit zes personen, waarvan vier fysiek aanwezig waren in Zagreb en twee online deelnamen. Een hoogtepunt was de aanneming van onze resolutie “A Coalition of Trading; Leading by Example”, waarin we het belang van vrije handel onderstrepen. We roepen de EU op om sneller bestaande handelsakkoorden te ratificeren, nieuwe overeenkomsten af te sluiten met vrije en democratische landen, en de WTO grondig te hervormen. Ook pleiten we voor verdragswijzigingen binnen de EU die het sluiten van handelsakkoorden efficiënter maken, onder andere door het invoeren van gekwalificeerde meerderheidstemming.

Nog niet eens een maand later waren we al onderweg naar Sarajevo, Bosnië voor het IFLRY Congress. Tijdens dit congres vonden ook de bestuursverkiezingen plaats. JD had twee kandidaten, waarvan Tirza werd verkozen als Secretary General – een mooie voortzetting van onze vertegenwoordiging binnen IFLRY.

Ook dienden we de resolutie “Protection of Aid Workers – Saving Lives Should Never Cost Your Own” in. Na een stevig en inhoudelijk debat werd deze resolutie aangenomen. Daarmee sprak het congres zich uit voor betere bescherming van hulpverleners in conflictgebieden.

Daarnaast droegen twee JD-delegatieleden actief bij aan het inhoudelijke programma: één gaf een sessie over creating safe spaces for women, en een ander gaf een paneldiscussie over Trump's Security Challenges: Europe's Response and Ukraine's Future. Het was waardevol om niet alleen aanwezig te zijn, maar ook echt bij te dragen aan het debat en de verdieping binnen IFLRY.

Verder met de hulp van het team internationaal hebben we ook nog een paar andere leuke activiteiten kunnen organiseren. Samen met D66 Internationaal organiseerden we het evenement Een blik op de wereld: Oekraïne. Als International Officer was ik actief betrokken bij het vinden van sprekers, het opstellen van inhoudelijke vragen en de organisatie samen met collega's uit team Internationaal. Het evenement was zeer succesvol en bood een scherp en actueel perspectief op de situatie in Oekraïne.

Daarnaast organiseerden we met team Internationaal een dagtrip naar Brussel, met als doel om de banden van JD met Europese partners te verstevigen. We bezochten onder andere de Europese fractie van D66, het European Liberal Forum, ALDE en LYMEC. Deze gesprekken waren waardevol voor het verdiepen van onze samenwerking en het versterken van ons netwerk binnen Europa.

Wij kijken uit naar het komende jaar en de leuke en waardevolle resolutie, events, en congressen waar aan kunnen bijvoegen.

Anna Maaten en Friso Le Poole

International Officers

Kandidaten Landelijk Bestuur

De volgende kandidaten zijn verkiesbaar voor functies in het volgende Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten.

Voor- en achternaam	Stijn Verlaan	
Beoogde functie	Voorzitter	
Beoogde periode	2025-2026	
Afdeling	Amsterdam	
Genoten opleidingen	Bachelor in International Business aan de Hogeschool van Amsterdam Bachelor in Economie aan de South-Western University of Finance and Economics MBO International Business aan het ROC van Amsterdam	
Lid van de JD sinds	2022	
Lid van politieke organisaties	Jonge Democraten D66	
Lid van maatschappelijke organisaties	Nee	
(Eerdere) functies binnen de JD	Voorzitter van de Jonge Democraten Amsterdam	
(Eerdere) functies buiten de JD	Commissielid D66 De Ronde Venen	
Motivatie	Het wordt een spannend en leuk jaar voor de Jonge Democraten. Met de gemeenteraadsverkiezingen hebben veel Jonge	

	Democraten de kans om de stem van de toekomst te worden in hun gemeente. In de afdeling Amsterdam zijn wij hier al druk mee bezig en werken wij samen met D66 Noord-Holland en verschillende D66-afdelingen om de Jonge Democraten daadwerkelijk een plek aan tafel te geven. Dit werk wil ik voortzetten, maar nu op een grotere schaal. Zodat de stem van de toekomst daadwerkelijk gehoord wordt! We gaan ervoor!
--	---

Voor- en achternaam	Naomi Kuijpers	
Beoogde functie	Voorzitter	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	JD Brabant	
Genoten opleidingen	• Propedeuse Bachelor Integrale Veiligheidskunde (voltijd) (Avans, Breda, 2015-2016) • Beveiliging MBO-2 (Minerva, Almere, 2016) • Bachelor Criminologie (voltijd) (Vrije Universiteit, Amsterdam, 2017-2019) • Bachelor Social Work (duaal) (Hogeschool Arnhem Nijmegen, Nijmegen, 2019-2021)	

	• Bachelor Bestuurskunde (Tilburg University, Tilburg, 2021-heden)
Lid van de JD sinds	20-11-2023
Lid van politieke organisaties	06-02-2022
Lid van maatschappelijke organisaties	• Faculteitsraads lid bij Tilburg Law School (2023-2024) • Commissaris Workshops (bestuursfunctie) voor het Landelijk Congres der Bestuurskunde (2023-2024) • Magister JFT Juribes (studievereniging, voormalig bestuurslid (Secretaris), 2022-2023) • VluchtelingenWerk Nederland (vrijwilliger en juridisch ondersteuner, 2018-2019)
(Eerdere) functies binnen de JD	Algemeen lid JD Brabant
(Eerdere) functies buiten de JD	• Student-assistent (Tilburg University, Tilburg, 2022-heden) • Leerkracht Zomerschool (Stichting Opmaat Tilburg, Tilburg, 2019-heden) • Groepsopvoeder (Koraal, Boxtel, 2019-2021) • Luchthavenbeveiliging (G4S, Eindhoven Airport, 2016-2017)
Motivatie	De JD heeft juist nu behoefte aan leiderschap dat zichtbaar is, verbindt en verantwoordelijkheid neemt. Als huidig voorzitter van JD Brabant stel ik mij – Naomi

	Kuijpers, 27 jaar – daarom kandidaat om die rol op me te nemen. Binnen de JD hoort er niet alleen ruimte te zijn voor het kader of voor de (ervaren) spreker. De JD is er óók voor het lid dat spontaan opduikt bij een borrel, of dat zich pas net durft te oriënteren of uit te spreken. Ik wil staan voor een vereniging waarin iedereen zich welkom en veilig voelt – en waar ontwikkeling niet toevallig ontstaat, maar actief wordt ondersteund. Als voorzitter van JD Brabant heb ik ervaren wat het is om betrokkenheid niet voor lief te kunnen nemen. Ik weet hoe het voelt als een activiteit klein is, maar tóch de moeite waard mag worden bevonden. Ik weet hoe belangrijk het is om te blijven bouwen, ook als het even stil is. Dat geduld, doorzettingsvermogen en verantwoordelijkheidsgevoel neem ik mee. Met werkervaring in onder meer de jeugdzorg, het onderwijs en op het gebied van veiligheid en belangenbehartiging, weet ik wat het betekent om onder druk helder te blijven én ruimte te maken voor anderen. Die stijl van leiderschap – empathisch, duidelijk en betrouwbaar – wil ik inzetten om de JD sterker te maken: politiek relevant, sociaal veilig en klaar voor de toekomst. Ik ben geen kandidaat van alleen plannen. De JD waar ik voor sta, faciliteert een plek voor mensen die willen en durven te doen, koers durven te kiezen en voor mensen die
--	---

	verantwoordelijkheid nemen. Daar ben ik klaar voor – samen met alle Jonge Democraten.
--	--

Voor- en achternaam	Tino van Rossum	
Beoogde functie	Secretaris	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	Utrecht	
Genoten opleidingen	- HBO Bestuurskunde/ Overheidsmanagement; - MBO junior Accountmanager;	
Lid van de JD sinds	September 2014	
Lid van politieke organisaties	Jonge Democraten, D66	
Lid van maatschappelijke organisaties	n.v.t.	
(Eerdere) functies binnen de JD	- Bestuurslid Leden & Politiek, JDU (sinds sept. 2024)	
(Eerdere) functies buiten de JD	- Voorzitter Landelijk Overleg Studentenhuurders (LOS), (2023-heden), bestuurslid (2022-2023); - Verschillende functies bij SSH-huurdersvertegenwoordiging BoKS, waaronder Voorzitter en Secretaris, (van 2021 tot 2024); - Bestuurslid Thema-Afdeling Onderwijs & Wetenschap D66, (van 2021 tot 2022);	

	- Lid landelijke Adviescommissie JOBmbo, MBO studentenvakbond, (van 2015 tot 2016);
Motivatatie	Beste JD'ers, Ik ben Tino van Rossum, 27 jaar en kandidaat voor Secretaris. Het is geen geheim dat ik net als Yarnick oorspronkelijk kandidaat was voor Extern. Ik kijk er naar uit om, mochten wij beiden gekozen worden, die rol samen met hem op te pakken als een krachtig gezamenlijk persteam binnen het LB. Dit bestuursjaar gaat een leuke en uitdagende worden. Op zijn minst gemeenteraadsverkiezingen, en mogelijk Tweede Kamerverkiezingen. Dat vereist een ervaren en stabiel bestuur. Toen ik als nipt 17-jarige MBO student de JD binnen kwam lopen had ik het niet verwacht, maar inmiddels ga ik al even mee. Ik heb in die tijd veel mogen leren en kunnen doen: In werkgroepen, op JD afdelingsniveau, bij D66, en daarbuiten. Ik heb ervaring in de rol van secretaris, en ben in mijn tijd in het bestuur van de Thema-afdeling van D66 betrokken geweest bij het opstellen van de nieuwsbrieven, websitebeheer en de organisatorische kant die je normaal bij een secretaris kan verwachten. De digitale infrastructuur van MijnD66 heeft sindsdien wel een vernieuwing gehad, maar ik verwacht dat dit een relatief korte leercurve zal worden. Ik zie de rol van Secretaris vooral als faciliterend en ondersteunend. Een stabiele kracht en veilig

	paar handen op de achtergrond die het schip draaiende helpt houden. Een stabiel en actief LB gaat nodig zijn in de aankomende periode, en ik doe graag deze stap naar voren. Met veel enthousiasme hoop ik me samen met jullie in te zetten voor een sterk LB en een sterke JD!
--	---

Voor- en achternaam	Merel Warmerdam	
Beoogde functie	Penningmeester	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	Leiden-Haaglanden	
Genoten opleidingen	Bachelor Accountancy aan de Haagse Hogeschool (2017-2022) Post-HBO Accountancy aan Avans+ (2022-2024)	
Lid van de JD sinds	31 maart 2023	
Lid van politieke organisaties	D66	
Lid van maatschappelijke organisaties		
(Eerdere) functies binnen de JD	Afdelingspenningmeester Leiden-Haaglanden 2023-2025	
(Eerdere) functies buiten de JD	Werk bij Flynth adviseurs en accountants als gevorderd assistent accountant	
	Beste Leden,	

	Ik ben lid van de Jonge Democraten sinds maart 2023 en sinds het begin is de JD een warm bad waarbij ik mij gelijk thuis voel. Na twee jaar als afdelingspenningmeester bij Leiden-Haaglanden actief te zijn geweest, kandideer ik mij voor functie van landelijk penningmeester voor het komende jaar. De afgelopen twee jaar waren erg leuk en leerzaam als afdelingspenningmeester. Daarom zou ik graag mijn ervaring en kennis willen inzetten als landelijk penningmeester. Een belangrijke vraag voor mij was of ik de benodigde tijd kan vrijmaken, en na een zorgvuldige afweging kan ik hier ja op zeggen. Ik heb zin om mijn in te zetten voor de verenging en te zorgen dat de financiële zaken soepel verlopen. Mijn kennis en ervaring als afdelingspenningmeester en mijn werkzaamheden op een accountantskantoor zorgen dat ik de capaciteit heb om de financiële zaken zo soepel en efficiënt mogelijk te laten verlopen. Met frisse energie ben ik klaar om de financiële uitdagingen van onze vereniging aan te pakken!
--	--

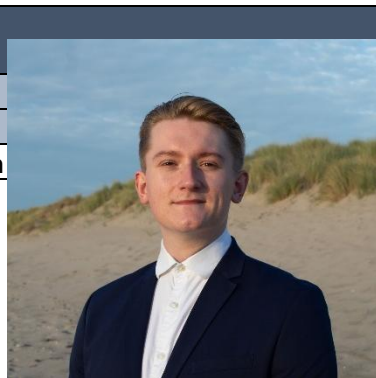
Voor- en achternaam	Rune Oomen	
Beoogde functie	Landelijk Bestuurslid Politiek	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	Rotterdam-Zeeland	
Genoten opleidingen	- Honors Bachelor of Liberal Arts & Sciences (Majors in Politicologie, Rechten en Communicatie) - University College Roosevelt, Middelburg/Universiteit Utrecht (2022-2025). - Gymnasium – St. Odulphus Lyceum, Tilburg (2016-2022).	
Lid van de JD sinds	14-08-2024	
Lid van politieke organisaties	D66	
Lid van maatschappelijke organisaties	Artsen Zonder Grenzen	
(Eerdere) functies binnen de JD	- Bestuurslid Regionale Zaken, JD Rotterdam-Zeeland (oktober 2024 - heden). - Vice-secretaris, JD Rotterdam-Zeeland (oktober 2024 - heden). - Co-voorzitter Politieke Commissie, JD Rotterdam-Zeeland (oktober 2024 - heden).	

(Eerdere) functies buiten de JD	• Algemeen Bestuurslid D66 Zeeland (november 2024 - juni 2025). • Academische stage in Politicologie en Datawetenschappen - University College Roosevelt (mei 2024 - december 2024). • Voorzitter Political & Law Society - University College Roosevelt (december 2023-december 2024). • Jurylid – Stichting Nederlands Debat Instituut (2022 - heden). • Bijlesdocent - Bijles Aan Huis (september 2022 - heden). • Publieksbegeleider – Vleeshal Centrum voor Hedendaagse Kunst (juni 2023 – mei 2025).
Motivatie	Als student Politicologie is mij aangeleerd op academische wijze naar politiek te kijken. Echter, het aantreden van kabinet Schoof veranderde dit voor mij. Ik wil niet toekijken terwijl problemen zich opstapelen en rechten onder druk staan; ik wil tegengas geven. Daarom besloot ik lid te worden van D66 en de JD. In mijn rol als Bestuurslid Regionale Zaken bij de afdeling Rotterdam-Zeeland heb ik mij met verschillende thema's beziggehouden: zo zijn verwaterde banden met lokale D66 fracties aangehaald, is onze inclusiviteit verbeterd en hebben we ons op inhoudelijk vlak ontwikkeld via opiniestukken en de politieke commissie. Het resultaat; een levendige en diverse afdeling die sterk de verkiezingen van 2026 tegemoet gaat.

	Met dezelfde passie en motivatie wil ik me inzetten op landelijk niveau, want ook daar spelen uitdagingen: Zo is het de vraag hoe we ons geluid kunnen laten doorklinken in de landelijke politiek; In de Tweede Kamer mag D66 dan niet in de coalitie zitten, maar in de Eerste Kamer vervullen ze nog altijd een sleutelrol. Namens de JD wil ik daarom vol inzetten op relatiebeheer met een constructieve, maar ook kritische blik. Zo krijgen we toch een voet tussen de deur voor jong, progressief geluid. Ook liggen er uitdagingen bij de inhoudelijke ontwikkeling van de vereniging; daarom maak ik me hard voor een herijking van het huidige beleid omtrent werkgroepen en het Politiek Kernoverleg. Hierdoor kunnen we - waar nodig - bijsturen zodat we de vereniging ontwikkelen en ons sociaal-liberale verhaal verder aanscherpen. Als laatste naderen de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Afdelingen moeten kunnen rekenen op een Landelijk Bestuurslid met brede kennis en betrokkenheid. Mijn ervaring als bestuurslid Regionale Zaken is hier ideaal voor, aangezien ik bekend ben met zowel de uitdagingen van de grote stad als die van de regio. Hierdoor kan ik afdelingen optimaal ondersteunen in aanloop naar GR2026.
--	--

Voor- en achternaam	Shaniqua Monsels	
Beoogde functie	Bestuurslid Organisatie	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	Leiden-Haaglanden	
Genoten opleidingen	HBO-rechten	
Lid van de JD sinds	2022	
Lid van politieke organisaties	D66	
Lid van maatschappelijke organisaties	Young women in Politics	
(Eerdere) functies binnen de JD	PA diversiteit, inclusie & participatie	
(Eerdere) functies buiten de JD	• Mede oprichter Young Women In Politics • Vice voorzitter Capelse jongerenraad • Fractie ondersteuner D66 Capelle • Bestuurslid Hockeyclub Klein Zwitserland • BKB academie lichting '25	
Motivatie	Met veel enthousiasme stel ik mij kandidaat voor de functie van Bestuurslid Organisatie. Ik haal energie uit het organiseren van evenementen, het creëren van overzicht en het samenwerken met anderen om mooie resultaten neer te zetten. Ik heb binnen de stichting Young Women in Politics al enige ervaring opgedaan met het organiseren van evenementen. Binnen deze functie wil ik mijn creativiteit inzetten om leden te verbinden, activiteiten naar een hoger niveau te tillen en bij	

	te dragen aan een sterk en gezellig verenigingsjaar. Ik hoop activiteiten te organiseren met inhoud en gezelligheid om de verbinding met de vereniging te vergroten. Ik kijk ernaar uit om verantwoordelijkheid te nemen, samen te werken met betrokken FEO's, werkgroepen en mijn mede bestuur. En om concrete impact te maken binnen de Jonge Democraten.
--	---

Voor- en achternaam	Douwe Brandenburg	
Beoogde functie	Bestuurslid intern	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	Arnhem-Nijmegen	
Genoten opleidingen	Vmbo-tl (mavo) Mbo onderzoeker natuur en milieu (afgerond) Hbo-rechten (huidig)	
Lid van de JD sinds	2022	
Lid van politieke organisaties	JD	
Lid van maatschappelijke organisaties	N.v.t.	
(Eerdere) functies binnen de JD	Voorzitter Arnhem-Nijmegen – 2023-2025 SNC wintercongres – Maastricht – 2025 SNC septembercongres – Den Bosch – 2024 SNC zomercongres – Den Haag – 2024 SNC wintercongres – Amsterdam – 2024	

	SNC Septembercongres – Utrecht - 2023
(Eerdere) functies buiten de JD	N.v.t.
Motivatie (max. 300 woorden)	Ik herinner mij mijn eerste kennismaking met de Jonge Democraten nog als de dag van gisteren. Het was augustus 2022, op een overvolle introductiemarkt kwam ik opeens langs het kraampje van de Jonge Democraten. Na een leuk gesprek nam ik het initiatief om een keer langs te komen bij een activiteit. Sindsdien is deze prachtige vereniging niet meer uit mijn leven weg te denken. In die tussentijd heb ik allesbehalve stilgezeten: een jaar later werd ik voorzitter van de afdeling Arnhem-Nijmegen. In die rol heb ik de vereniging leren kennen zoals zij is: een plek waar gezelligheid, ambitie, groei en samenhang centraal staan. Ik heb ervaren hoe belangrijk het is om leden actief te betrekken en een omgeving te creëren waarin zij zich welkom voelen en zich kunnen ontwikkelen, ongeacht wie ze zijn. Juist om die reden wil ik mij nu ook op landelijk niveau inzetten als bestuurslid Intern. In die rol wil ik iemand zijn bij wie leden centraal staan – iemand die hen een vereniging biedt waarin zij zich gehoord voelen, waarin zij zich kunnen ontplooiën en, misschien wel het belangrijkste: waarin zij zich thuis voelen. Ik wil dit realiseren door de ogen en oren van de vereniging te zijn. Ik wil met een kritische

	blik kijken naar ledenbinding, diversiteit, sfeer en veiligheid binnen de vereniging. Maar ik wil ook de eerste zijn aan wie een lid denkt als er behoefte is aan een luisterend oor of als er een probleem wordt ervaren. Kortom: ik zie de Jonge Democraten als een vereniging waar iedereen zich welkom moet voelen. En om daaraan bij te dragen? Lijkt mij fantastisch om te doen.
--	--

Politieke moties en amendementen

PM01	Europa means family. Family means nobody gets left behind or forgotten
Onderwerp	Lidstaat uit de EU zetten
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constateerende dat:	• Er geluiden opgaan om de mogelijkheid te creëren om in ernstige gevallen een lidstaat uit de Europese Unie te zetten; • Een dergelijke mogelijkheid een verdragswijziging vereist; • Alle burgers van EU lidstaten Europees burger zijn.
Overwegende dat:	• Juist in de ernstige gevallen de inwoners van zulke lidstaten de Europese bescherming het hardst nodig hebben; • Je je medeburgers niet in hun moment van grootste nood in de steek laat; • Je problemen niet oplost door je handen er van af te trekken.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten tegen de mogelijkheid om een lidstaat uit de Europese Unie te zetten zijn.
Toelichting	

PM02	Weg met de Achterkamertjes 1
Onderwerp	Lobbyregister
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constateerende dat:	• Lobbyisten aantoonbare invloed uitoefenen op de besluitvorming van bewindspersonen en hoge ambtenaren;

	• De Europese anticorruptiewaakhond, GRECO, Nederland herhaaldelijk heeft gewaarschuwd voor het gebrek aan transparantie rond lobbyactiviteiten; • Het vertrouwen van burgers in de landelijke overheid al jaren structureel afneemt.
Overwegende dat:	• Een verplicht en publiek toegankelijk lobbyregister de transparantie en verantwoording van het democratisch proces versterkt; • De Jonge Democraten transparantie en integriteit binnen het openbaar bestuur als fundamentele waarden beschouwen; • Vergelijkbare registers in andere Europese landen, zoals Ierland, Frankrijk en Slovenië, effectief blijken in het vergroten van publieke verantwoording en het beperken van schaduw beïnvloeding.
Spreekt uit dat:	Er een verplicht en publiek toegankelijk lobbyregister moet worden ingevoerd met informatie over belangenorganisaties die lobbyen bij de landelijke overheid.
Toelichting	Een lobbyregister is een publieke database waar lobbyisten en belangengroepen zich moeten registreren om contact te mogen hebben met beleidsmakers en overheidsfunctionarissen. Zo biedt het register onder andere inzicht in de typen organisaties die lobbyen bij de landelijke overheid, welke belangen zij vertegenwoordigen en op welke dossiers zij actief zijn.

PM03	Weg met de Achterkamertjes 2
Onderwerp	Lobbyregister
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Lobbyisten aantoonbare invloed uitoefenen op de besluitvorming van bewindspersonen en hoge ambtenaren; - De Europese anticorruptiewaakhond, GRECO, Nederland herhaaldelijk heeft gewaarschuwd voor het gebrek aan transparantie rond lobbyactiviteiten; - Het vertrouwen van burgers in de landelijke overheid al jaren structureel afneemt.
Overwegende dat:	- Er momenteel onvoldoende inzicht is in de aard, omvang en frequentie van lobbycontacten binnen landelijke overheidsinstellingen; - Het publiceren van contacten tussen lobbygroepen en hooggeplaatste overheidsfunctionarissen/Kamerleden de transparantie en verantwoording van het democratisch proces maximaal versterkt; - De Jonge Democraten transparantie en integriteit binnen het openbaar bestuur als fundamentele waarden beschouwen; - Het rapporteren van lobby-voetafdrukken in andere Europese landen, zoals Ierland, Frankrijk en Slovenië, effectief blijkt in het vergroten van publieke verantwoording en het beperken van schaduw beïnvloeding.
Spreekt uit dat:	Er een verplicht en publiek toegankelijk lobbyregister moet worden ingevoerd voor alle

	landelijke overheidsinstellingen, waarin ook lobbycontacten met bewindspersonen, Kamerleden en topambtenaren systematisch en tijdig worden vastgelegd.
Toelichting	Een lobbyregister is een publieke database waar lobbyisten en belangengroepen zich moeten registreren om contact te mogen hebben met beleidsmakers en overheidsfunctionarissen. Zo biedt het register inzicht in de typen organisaties die lobbyen bij de landelijke overheid, welke belangen zij vertegenwoordigen en op welke wettelijke dossiers zij actief zijn. Een register biedt echter pas echt transparantie wanneer ook verplicht informatie over contacten tussen overheidsfunctionarissen/Kamerleden vastgelegd wordt. Het gaat hierbij om informatie als de contractdatum, welke personen/organisaties betrokken zijn en het wettelijke dossier in kwestie. De informatie die tijdens de contacten besproken is, hoeft hierbij niet vrijgegeven te worden.

PM04	5%? Op je muil gauw!
Onderwerp	Afzien van 5% NAVO-norm
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Er op 24 en 25 juni 2025 een NAVO-top plaatsvindt in Nederland; - Secretaris-Generaal Mark Rutte voorstelde om de NAVO-norm op te hogen naar 5%; - Het ophogen van de NAVO-norm Nederland vele miljarden euro's zal kosten.

Overwegende dat:	• Het zeer moeilijk lijkt om op korte/middellange termijn de defensieuitgaven op te schroeven naar 5%; • D66 eerder aangaf dat zij voor een lagere NAVO-norm van 3% zijn; • Extra verhoogde defensie-uitgaven ten koste kunnen gaan van andere belangrijke posten, zoals onderwijs en ontwikkelingssamenwerking.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten zich uitspreken tegen het invoeren van een NAVO-norm van 5% BBP.
Toelichting	Deze motie pleit tégen het verplicht invoeren van een 5% NAVO-norm. Het is belangrijker dat het rijk goede financiële afwegingen maakt voor overheidsuitgaven, in plaats van krampachtig aan een veel te hoge NAVO-norm te voldoen. Meer defensie-uitgaven op korte/middellange termijn kunnen prima, maar moeten wel passen binnen redelijke financiële kaders.

PM05	Erkenning Genocide en ontheemding in Palestina
Onderwerp	Palestina
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Israël sinds 1967 Palestijnse gebieden bezet houdt en herhaaldelijk staakt-het-vuren-akkoorden heeft geschonden; • dat meerdere rapporten van mensenrechtenorganisaties en de VN concluderen dat Israël doelbewust levensomstandigheden in Gaza heeft opgelegd die gericht zijn op de fysieke vernietiging van de Palestijnse bevolking;

	• dat de VN-onderzoekscommissie vaststelt dat Israël stelselmatig reproductieve gezondheidszorg bombardeert; • dat het Internationaal Gerechtshof in januari 2024 Israël heeft opgedragen maatregelen te nemen ter voorkoming van genocide; • 90% van de bevolking van Gaza (meermaals) ontheemd zijn sinds oktober 2023 in opdracht van Israël, en onder voortdurende onderdrukking; • en dat Nederland zich eerder heeft uitgesproken voor de bescherming van Palestijnse burgers en naleving van het internationaal recht.
Overwegende dat:	• het bewust creëren van levensomstandigheden die gericht zijn op fysieke vernietiging, evenals het belemmeren van geboortes, onder het Genocideverdrag (1948) als genocidale handelingen gelden; grootschalige ontheemding en de intentie tot verdrijving van de Palestijnse bevolking kenmerken vertonen van etnische zuivering; • Israël ondanks waarschuwingen van het ICJ doorgaat met dergelijke handelingen; • en Nederland als verdragspartij verplicht is genocide actief te helpen voorkomen;
Spreekt uit dat:	Nederland officieel moet erkennen dat de Israël zich schuldig maakt aan genocide, ontheemding en misdaden tegen de menselijkheid, en hier naar moet handelen.

Toelichting	Verschillende mensenrechtenorganisaties spreken zich uit over de ernstige schendingen van internationaal recht door Israëlische autoriteiten in de bezette Palestijnse Gebieden. Gezien de ernst en de systematische aard van de gedragingen is het van belang dat Nederland verantwoordelijkheid neemt, de feiten erkent en zich maximaal inzet conform haar internationale verplichtingen en bovenal ter bescherming van het Palestijnse volk.
-------------	--

PM06	Het verbreken van alle banden tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Staat Israël
Onderwerp	Internationale relaties
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- het Internationaal Strafhof een arrestatiebevel heeft uitgevaardigd tegen de Israëlische premier Benjamin Netanyahu; - de humanitaire situatie in Gaza dramatisch is door gebrek aan voedsel en medische zorg, wat bovendien een voedingsbodem vormt voor verdere radicalisering en extremisme; - de aanhoudende militaire acties van Israël het conflict verdiepen en spanningen doen toenemen; - er sprake is van ernstige mensenrechtenschendingen en genocide op het Palestijnse volk, hetgeen strijdig is met internationale normen en waarden;
Overwegende dat:	geweld niet bestreden kan worden met geweld, en dat het huidige Israëlische beleid de situatie verergert;

	- het Koninkrijk der Nederlanden zich dient te scharen achter internationaal recht en mensenrechten; - Israël het recht heeft op zelfverdediging binnen haar internationaal erkende grenzen, maar dit geen rechtvaardiging is voor aanvallen op bezette gebieden
Spreekt uit dat:	De Nederlands regering alle diplomatieke en economische banden met de Staat Israël moet verbreken totdat de Israëlische regering alleen hun internationaal erkende grondgebied verdedigt, geen Palestijnse gebieden aanvalt en mensenrechten respecteert.
Toelichting	Het Koninkrijk der Nederlanden heeft de morele en juridische plicht om zich krachtig uit te spreken tegen schendingen van het internationaal recht en grove mensenrechtenschendingen. De situatie in de Palestijnse gebieden is onhoudbaar, met duizenden doden, een ingestorte gezondheidszorg en een bevolking die geen toegang heeft tot basisbehoeften. Door diplomatieke en economische banden met Israël op te schorten, zendt Nederland een krachtig signaal uit: samenwerking met regimes die internationaal recht negeren is onacceptabel. Deze maatregel dient ter bescherming van de rechtsorde en bevordert een vreedzame en rechtvaardige oplossing van het conflict, in lijn met fundamentele Nederlandse waarden.

PM07	Een motie waar zelfs de SGP blij van wordt
Onderwerp	Autovrije zondagen
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	

Constaterende dat:	- De luchtkwaliteit in Nederland tot de slechtste van Europa behoort. - De vervoerssector verantwoordelijk is voor ongeveer 21% van de nationale CO₂-uitstoot. - In de jaren 80 autoloze zondagen werden ingevoerd, met uitzonderingen voor essentiële diensten.
Overwegende dat:	- Autoloze zondagen bijdragen aan een significante vermindering van CO₂-uitstoot. - Autovrije wegen tijdelijk kunnen worden ingezet voor alternatieve doeleinden, zoals concerten en recreatie. - Autoloze zondagen bijdragen aan een schonere en gezondere leefomgeving. - Wanneer mensen de positieve effecten van minder autogebruik ervaren, zij vaker kiezen voor duurzame alternatieven.
Spreekt uit dat:	De Nederlandse regering jaarlijks een autoloze zondag instelt, volgens dezelfde richtlijnen als destijds.
Toelichting	- Op autoloze zondagen blijft noodverkeer (politie, brandweer, ambulance) toegestaan, evenals openbaar vervoer (bussen) en urgent privévervoer in geval van spoed (bijvoorbeeld een familielid in het ziekenhuis). - Deze maatregel creëert bewustwording over de impact van autogebruik en toont hoe leefbaarder steden en dorpen kunnen worden zonder de dominante aanwezigheid van auto's.

PM08	Retour is gratis, het klimaat betaalt
Onderwerp	Tegen gratis retourneren bij online aankopen
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Bij online bestellingen retourpercentages oplopen tot 30 à 50%, vooral in de modebranche; - Een groot deel van geretourneerde producten niet opnieuw wordt verkocht, maar wordt vernietigd of afgevoerd; - Gratis retourneren consumenten ertoe aanzet om onnodig veel te bestellen met de intentie om (deels) te retourneren.
Overwegende dat:	- Het retourneren van producten leidt tot enorme hoeveelheden onnodig transport, verpakkingsafval en verspilling van arbeid en grondstoffen; - Gratis retourneren dit gedrag in stand houdt en de maatschappelijke kosten ervan afwentelt op het milieu en op andere consumenten; - Duurzamer consumentengedrag wordt ontmoedigd zolang retourkosten niet transparant en eerlijk worden doorberekend.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten voorstander zijn van het afschaffen van gratis online retourneren en pleiten voor een verplicht doorberekenen van retourkosten aan de koper, zodat verspilling, onnodige logistiek en milieuvervuiling structureel worden tegengegaan.
Toelichting	

PM09	Een Europees nucleair wapen
Onderwerp	Europese nucleaire afschrikking
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- De nucleaire dreiging vanuit Rusland sinds de inval in Oekraïne een reëel risico vormt voor de Europese veiligheid; - De Europese Unie momenteel direct en indirect afhankelijk is van Amerikaanse nucleaire afschrikking via de NAVO; - Een toenemend aantal Europese landen discussieert over een versterking van de Europese strategische autonomie, inclusief op het gebied van defensie en afschrikking.
Overwegende dat:	- Strategische afschrikking alleen geloofwaardig is als deze wordt gedragen door politieke wil en technische capaciteit binnen Europa; - Gezamenlijke Europese verantwoordelijkheid voor nucleaire afschrikking bijdraagt aan Europese veiligheid en politieke onafhankelijkheid; - Nederland tot nu toe geen eigen nucleaire capaciteit ontwikkeld heeft, maar wel deelneemt aan de NAVO's nuclear sharing-regeling; - Strategische autonomie op defensiegebied, inclusief afschrikking, een noodzakelijke pijler is van Europees buitenlands beleid.
Spreekt uit dat:	Nederland zich binnen de EU en NAVO actief moet inzetten voor verkenning van een Europese nucleaire afschrikingscapaciteit.

Toelichting	
-------------	--

PM10	Noodscenario's vragen om zelfstandige nucleaire slagkracht
Onderwerp	Beslissingsbevoegdheid over in Nederland opgeslagen kernkoppen
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Er Amerikaanse kernwapens liggen opgeslagen op de Nederlandse luchtmachtbasis Volkel in het kader van de NAVO-afschrikingsstrategie; - Nederland deze wapens in een crisissituatie alleen mag inzetten met expliciete toestemming van de Verenigde Staten; - In een acute dreiging – bijvoorbeeld een aanval op NAVO-grondgebied – snel handelen van levensbelang kan zijn.
Overwegende dat:	- Geopolitieke instabiliteit en de assertieve houding van kernmachten zoals Rusland vragen om directe en geloofwaardige afschrikking vanuit Europa; - Europese NAVO-lidstaten afhankelijk zijn van de VS voor de inzet van kernwapens, wat leidt tot strategische kwetsbaarheid; - Een situatie waarin Nederland onder directe dreiging staat maar niet zelfstandig kan reageren met de beschikbare middelen, onwenselijk en gevaarlijk is; - Onafhankelijke beslissingsbevoegdheid over deze wapens in noodsituaties onze onderhandelingspositie versterkt en Europa als geheel weerbaarder maakt.

Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten pleiten voor onderhandelingen met de Verenigde Staten en de NAVO over het verkrijgen van gedeelde of zelfstandige beslissingsbevoegdheid voor de inzet van de in Nederland opgeslagen kernwapens in geval van directe bedreiging van Nederlands of Europees grondgebied.
Toelichting	

PM11	Zwede Zegen
Onderwerp	Dienstplicht
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Nederland geen integraal systeem kent waarin jongeren vrijwillig bijdragen aan nationale civiele en defensieve inzet; - dat bestaande programma's zoals de Maatschappelijke Diensttijd en het Vrijwillig Dienjaar bij Defensie versnipperd zijn en onvoldoende schaal en continuïteit bieden; - dat Zweden een geïntegreerd, flexibel en vrijwillig dienmodel hanteert waarin jongeren op basis van geschiktheid en motivatie deelnemen aan uiteenlopende taken; - en dat de oorlog in Oekraïne het belang van nationale weerbaarheid onderstreept;
Overwegende dat:	een centraal gecoördineerd, vrijwillig model de instroom, training en inzetbaarheid van jongeren kan verbeteren zonder dienstplicht;

	- keuzevrijheid, maatschappelijke ontwikkeling en veiligheid elkaar daarin kunnen versterken; - en dat zo'n systeem schaalbaar blijft bij crises of veranderende dreigingen;
Spreekt uit dat:	Nederland een geïntegreerd en vrijwillig nationaal dienmodel moet ontwikkelen naar Zweeds voorbeeld, waarin jongeren op basis van motivatie en geschiktheid kunnen bijdragen aan zowel civiele als defensieve inzet, met erkenning, structuur en ruimte voor eigen keuzes.
Toelichting	De Jonge Democraten geloven in vrijwillige inzet, geen dwang. Nederland kent goede initiatieven, maar mist samenhang. De Europese veiligheidscontext toont de noodzaak van weerbaarheid en betrokkenheid. Het Zweedse model biedt een inspirerend voorbeeld dat vrijheid, ontwikkeling en paraatheid samenbrengt in één modern systeem, dat bovendien eenvoudig op- of af te schalen is bij wisselende behoeften.

PM12	Zendtijd voor Politieke Jongerenorganisaties
Onderwerp	PJO' in de media
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Het steeds lastiger wordt voor politieke jongerenorganisaties (PJOs) om zich zichtbaar uit te spreken over maatschappelijke thema's die jongeren aangaan. - Politieke participatie onder jongeren al jaren terugloopt.

	De deelname van politieke partijen aan het publieke debat onder andere wordt gefaciliteerd door het programma 'Zendtijd voor Politieke Partijen'.
Overwegende dat:	- Het van belang is dat de media bijdragen aan een open en inclusief publieke debat, waarin verschillende maatschappelijke stemmen gehoord kunnen worden. - Het voor politieke jongerenorganisaties zonder directe toegang tot reguliere mediakanalen moeilijk is om jongeren effectief te betrekken bij politieke en maatschappelijke vraagstukken. - Politieke jongerenorganisaties een essentiële rol spelen in het bevorderen van politieke participatie van jongeren.
Spreekt uit dat:	Landelijke en regionale media minimaal één keer per maand ruimte zouden moeten maken voor bijdragen van politieke jongerenorganisaties, zodat jongeren beter vertegenwoordigd worden in het publieke debat.
Toelichting	Steeds meer media wijzen de bijdragen van politieke jongerenorganisaties (PJO's) van de hand. Hierdoor wordt het voor hen moeilijk zich zichtbaar uit te spreken en jongeren te betrekken bij het publieke debat. Dit staat in schril contrast met de grote aandacht die hun politieke moederpartijen vaak krijgen in de media, onder andere via het programma 'Zendtijd voor Politieke Partijen'. Eenzelfde initiatief voor PJO's kan helpen om hun zichtbaarheid te vergroten en hun bijdrage aan het publieke debat te faciliteren.

PM13	Klarna vandaag, incasso morgen
Onderwerp	Achteraf betalen
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	'Buy Now, Pay Later'-diensten zoals Klarna en Riverty sterk in opkomst zijn, vooral onder jongeren; - In 2023 ruim 600.000 transacties met achteraf betalen zijn gedaan door minderjarigen, ondanks het wettelijke verbod op kredietverstrekking aan deze groep; 13% van de gebruikers onder de 25 jaar aanmaningskosten ontvangt en 4% uiteindelijk met incassobureaus te maken krijgt met hoge kosten tot gevolg.
Overwegende dat:	- Deze diensten leiden tot impulsieve aankopen met geld dat men niet heeft, wat zorgt voor financiële stress en problematische schulden; - Consumenten worden onvoldoende beschermd en geïnformeerd over de risico's van dit soort 'gratis' krediet; - We het ook onvoorstelbaar vinden om bijvoorbeeld een huis of auto aan te schaffen zonder directe betaling, en dat deze financiële 'sjoemelpraktijken' normalisering van schulden in de hand werken.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten pleiten voor het aan banden leggen van achteraf betalen-diensten voor kleine aankopen om impulsief schulden maken te voorkomen.

Toelichting	
-------------	--

PM14	Klarna is geen kinderspeelgoed
Onderwerp	Strenger toezicht verbod achteraf-betalen onder 18 jaar
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Het mogelijk is om met achteraf-betalen-diensten producten aan te schaffen zonder hier direct voor te betalen; - In theorie het verboden is om onder de 18 jaar gebruik te maken van dit soort betaaldiensten; - In de praktijk minderjarigen gemakkelijk een account kunnen aanmaken voor achteraf-betalen-diensten.
Overwegende dat:	- Veel jongeren door hoge incassokosten van achteraf-betalen-diensten in de financiële problemen komen; - Minderjarigen moeilijker lange termijn gevolgen van het gebruik van deze diensten kunnen inschatten; - Het onwenselijk is als minderjarigen grote schulden kunnen maken door het gebruik van achteraf-betaal-diensten.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat bedrijven die achteraf-betalen diensten aanbieden strenger moeten controleren op de leeftijd van hun gebruikers.
Toelichting	Op dit moment leggen achteraf-betaal-diensten de verantwoordelijkheid bij hun (minderjarige) klanten. Zo melden zij dat minderjarige gebruikers 'fraude

	plegen' als zij een foutieve geboortedatum invoeren bij het aanmaken van hun account. Deze motie probeert deze diensten aan hun wettelijke 'zorgplicht'/verantwoording te houden en deze niet neer te leggen bij minderjarige gebruikers.
--	---

AMPP01	Dag masker, halo mens
Onderwerp	Anonimiteit op sociale media platforms
Indiener(s)	Werkgroep Digitalisering, Automatisering & Privacy
Woordvoerder	
Betreft:	Politiek Programma, Digitalisering & Automatisering, Paragraaf 4.4.2.
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	De Jonge Democraten zien dat de anonimiteit op sociale media platforms vaak misbruikt wordt voor het verspreiden van haat en desinformatie. Trollen en geautomatiseerde accounts (bots) maken hier veelvuldig gebruik van. In tegenstelling tot een fysiek publiek forum, waar mensen zich doorgaans beschaafder gedragen omdat ze herkenbaar zijn, biedt de online anonimiteit een schild voor ongewenst gedrag. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor verplichte identiteitsverificatie op sociale mediaplatforms die door de EU als Gatekeepers zijn aangemerkt onder de Digital Markets Act (DMA). Deze verificatie moet gepaard gaan met het uploaden van een herkenbare profielfoto van de gebruiker zelf. Pas na een succesvolle identiteitsverificatie krijgt een gebruiker toegang tot het sociale mediaplatform. Deze maatregel draagt bij aan een veiligere en

	betrouwbaardere online omgeving die een gezond debat en ideeënuitwisseling bevordert.
Toelichting	We willen online wangedrag bestrijden en het digitale debat verbeteren door verplichte identiteitsverificatie in te voeren op grote sociale mediaplatforms ('Gatekeepers' onder de DMA). Anonieme accounts veroorzaken veel toxiciteit, wat het maatschappelijk debat verlamt. Identiteitsverificatie en herkenbare profielfoto's vergroten accountability en stimuleren respectvol gedrag, vergelijkbaar met het echte leven. Grote platforms worden gekozen vanwege hun impact, middelen en aansluiting bij EU-regelgeving. Kleinere platforms behouden ruimte voor anonimiteit, belangrijk voor kwetsbare groepen zoals LHBTI+ jongeren. Deze maatregel bevordert open en democratische discussie op een respectvolle en beschaafde manier.

PM15	Standaard Europees defensiematerieel
Onderwerp	Standaard Europees defensiematerieel
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- In Europa veel vergelijkbaar defensiematerieel wordt geproduceerd, maar vaak met kleine technische verschillen; - De productie van specifieke oplages voor een hogere prijs per eenheid zorgt; - Dit gebrek aan standaardisatie de interoperabiliteit tussen Europese krijgsmachten verhindert;

	De weinige fondsen voor R&D in de defensiesector hierdoor inefficiënt worden ingezet.
Overwegende dat:	- Samenwerking tussen Europese krijgsmachten gebaat is bij standaardisatie en interoperabiliteit; - Industriële schaalvergroting de kosten van eenheden kan verlagen en efficiëntie bevordert;
Spreekt uit dat:	Er een Europese standaard moet komen voor militair materieel, inclusief een gemeenschappelijk Europees aanbestedingsproces.
Toelichting	

PM16	Voor een sterke, geïntegreerde Europese defensie-industrie
Onderwerp	Voor een sterke, geïntegreerde Europese defensie-industrie
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- De Europese defensie-industrie momenteel sterk gefragmenteerd is; - Lidstaten vaak hun binnenlandse wapenindustrie preferentieel behandelen bij de aanschaf van materieel; - Lidstaten over communicatie- en wapensystemen beschikken die niet compatibel met elkaar zijn - lidstaten inzetten op korte termijn aanvulling van hun defensiecapaciteit middels het aanschaffen van niet-Europese materieel.

Overwegende dat:	- Schaalvergroting en samenwerkingen tussen Europese defensiebedrijven de efficiëntie, Interoperabiliteit en kwaliteit van Europees materieel kunnen verbeteren; - Het huidige beleid kleinere bedrijven kunstmatig in stand houdt, wat ten koste kan gaan van kwaliteit, innovatie en fondsen.
Spreekt uit dat:	Er prioriteit moet worden gegeven aan de gezamenlijke ontwikkeling en aanschaf van Europees materieel, ook als dat betekent dat nationaal materieel niet wordt voorgetrokken.
Toelichting	

PM17	Ook jonge mannen staan voor uitdagingen
Onderwerp	Beleid voor mannen
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Jongens en jonge mannen kampen relatief vaker met mentale gezondheidsproblemen en een verhoogd risico op zelfdoding; - Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zijn jongens aanzienlijk oververtegenwoordigd onder de voortijdige schoolverlaters; - Jongeren, en met name jongens, op verschillende leefgebieden te maken hebben met een afnemend toekomstperspectief en sociale isolatie. - Er onder sommige jonge mannen sprake is van radicalisering en het omarmen van extremistische, vrouwenonvriendelijke

	denkbeelden, wat duidt op een bredere maatschappelijke vervreemding en identiteitscrisis.
Overwegende dat:	- Er al gerichte beleidsinspanningen bestaan om meisjes, vrouwen en andere minderheidsgroepen te versterken op de arbeidsmarkt en in het onderwijs; - Jongens en jonge mannen óók baat kunnen hebben bij een doelgroepgerichte benadering, niet om ze te bevoordelen, maar om ze te ondersteunen waar ze nu structureel uitvallen; - Een inclusieve samenleving vraagt om aandacht voor álle groepen die kwetsbaar zijn of achterstanden ontwikkelen, ongeacht geslacht.
Spreekt uit dat:	Er een breed landelijk beleidsplan moet worden opgesteld dat zich richt op het integreren van de positie van jongens en jonge mannen, met aandacht voor mentale gezondheid, onderwijsprestaties, maatschappelijke participatie en het tegengaan van radicalisering.
Toelichting	Zie voor meer informatie de aflevering van Lubach van 15 mei 2025

PM18	Online weerbaarheid
Onderwerp	Online weerbaarheid
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	Online desinformatie, nepnieuws en buitenlandse propaganda – onder andere afkomstig uit Rusland en de VS – een toenemende bedreiging vormen voor

	democratie, maatschappelijke cohesie en verkiezingsintegriteit in Europa; - Nederland relatief kwetsbaar is voor online beïnvloeding, mede door een gebrek aan structureel en effectief onderwijs over mediawijsheid en desinformatie; - Finland wereldwijd als voorbeeld geldt in de bestrijding van desinformatie door middel van onderwijs en brede publieke bewustwording.
Overwegende dat:	- Jongeren dagelijks geconfronteerd worden met grote hoeveelheden informatie, waarvan een deel opzettelijk misleidend is; - Onderwijs een cruciale rol speelt in het ontwikkelen van kritisch denkvermogen, mediawijsheid en democratische weerbaarheid; - Finland laat zien dat een structurele, interdisciplinaire aanpak via het onderwijs effectief kan zijn in het weerbaar maken van burgers tegen nepnieuws en propaganda; - Het bevorderen van weerbaarheid tegen desinformatie essentieel is voor een gezonde democratische samenleving.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten pleiten voor de structurele integratie van onderwijs in mediawijsheid, informatievaardigheden en weerbaarheid tegen desinformatie naar Fins voorbeeld in het Nederlandse onderwijssysteem.
Toelichting	

Onderwerp	Elektrische bussen in het streekvervoer
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Betreft:	13.3.3 Mobiliteit in de regio, laatste alinea.
Schrap:	Om ook dit vervoer te verduurzamen willen we dat diesel- en gasbussen voor het streekvervoer snel worden vervangen door waterstofbussen.
Voeg toe/vervang door:	Om ook dit vervoer te verduurzamen willen we dat alle diesel- en gasbussen voor het streekvervoer snel worden vervangen voor elektrische bussen.
Toelichting	Volgens het CBS rijden er in 2025 mogelijk slechts 19 waterstofbussen in Nederland, tegenover 2272 elektrische bussen. Moderne elektrische bussen kunnen snel opladen en lange afstanden rijden op één accu, waardoor ze overdag nauwelijks hoeven te laden. Bij nieuwe busconcessies wordt vrijwel altijd gekozen voor elektrische bussen. Zo verving Qbuzz in Zuid-Holland Noord al hun streek- en langeafstandsbussen door elektrische bussen. Keolis doet dit nu ook in de concessie Utrecht Buiten. Zelfs op lange lijnen verdwijnen dieselbussen. Sinds 2019 zijn er geen nieuwe bestellingen meer geplaatst voor waterstofbussen.

PM19	Van de as van Palmyra naar een Pax Syria
Onderwerp	Syrië
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	de Syrische burgeroorlog jarenlang geleid heeft tot verwoesting van samenleving, economie en infrastructuur, en miljoenen

AMPP02	(Elektrisch) Busje komt zo
--------	----------------------------

	Syriërs heeft getroffen met geweld, armoede en ontheemding; • het Assad-regime, als hoofdverantwoordelijke, inmiddels is gevallen, waardoor ruimte ontstaat voor heropbouw en nationale verzoening; • de internationale gemeenschap, waaronder Frankrijk, oproept tot herziening van sancties om wederopbouw en humanitaire hulp mogelijk te maken; • de huidige sancties het herstel van de Syrische economie en toegang tot basisbehoeften blijven blokkeren, terwijl de regio's stabiliteit kwetsbaar is; • en dat een stabiel Syrië cruciaal is voor de veiligheid van de regio, Europa en Nederland, gezien de migratie, geopolitieke spanningen en terroristische dreiging;
Overwegende dat:	• opheffing van sancties Syrië perspectief biedt op economisch herstel en vredesopbouw; • Nederland binnen de EU invloed kan uitoefenen op een constructieve koers richting wederopbouw; • en dat het pragmatischer is om te investeren in herstel dan vast te houden aan sancties die het dagelijks leven verlammen en regionale instabiliteit in stand houden;
Spreekt uit dat:	Nederland zich in EU-verband actief moet inzetten om de sancties tegen Syrië, ingesteld onder het Assad-regime, stapsgewijs op te heffen zodat het land zich economisch en humanitair kan herstellen.

Toelichting	De Syrische burgeroorlog heeft jarenlang geleid tot immens lijden. Nu het Assad-regime is gevallen, ontstaat een kans op wederopbouw en stabiliteit. De huidige sancties belemmeren vooral economisch herstel en verergeren de humanitaire situatie, zonder bij te dragen aan regionale veiligheid. Frankrijk pleit terecht voor herziening. Syrië moet ruimte krijgen zichzelf te herbouwen. Stabiliteit in Syrië is direct verbonden met de veiligheid van Nederland en Europa, gezien migratie, extremisme en geopolitieke druk. Nederland moet zich binnen de EU actief inzetten voor een pragmatische koers gericht op herstel, humanitaire toegang en structurele stabiliteit in de bredere regio.
-------------	---

PM20	Wat is een hoofdfase? Mijn hoofd heeft geen fases.
Onderwerp	Ondersteuning bij eerste generatie studenten
Indiener(s)	Afdeling utrecht
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Eerste generatie studenten vaker uitvallen uit het hoger onderwijs; • Eerste generatie studenten vaker twijfelen of ze wel thuis horen in het hoger onderwijs; • Veel onderwijsinstellingen extra ondersteuning bieden voor eerste generatie studenten maar dit nog niet overal wordt gedaan.
Overwegende dat:	• Eerste generatie studenten vaak niet de ondersteuning vanuit thuis krijgen die ze nodig hebben;

	- Eerste generatie studenten minder snel een netwerk weten op te bouwen of te erven; - Hoger onderwijs voor iedereen toegankelijk moet zijn, ongeacht of familie wel heeft gestudeerd.
Spreekt uit dat:	Elke hogeronderwijsinstelling een programma moet hebben om eerste generatie studenten te ondersteunen.
Toelichting	https://www.diversitytalks.nl/blogs/onbetaalde-stages/de-achterstand-van-eerstegeneratiestudenten-in-het-hoger-onderwijs

PM21	Participeren is meer dan solliciteren!
Onderwerp	Afschaffen participatiewet
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- In 2015 de participatiewet is ingevoerd; - Deze wet als vervanging diende voor eerdere bijstandswetten voor mensen met een arbeidsbeperking; - De participatiewet er in beginsel vanuit gaat dat mensen kunnen werken, waardoor zij sollicitatieplicht hebben. - Het Sociaal en Cultureel planbureau in 2019 een negatief evaluatierapport publiceerde over de participatiewet.
Overwegende dat:	- De situatie van jonggehandicapten door de participatiewet op veel punten aanzienlijk verslechterd is; - Zij door de participatiewet verplicht moeten solliciteren, ook als zij door hun

	arbeidsbeperking écht niet kunnen werken; Deze situaties onwenselijk zijn voor (jong)gehandicapten die in de participatiewet zitten.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat de participatiewet in de huidige vorm afgeschaft moet worden.
Toelichting	

PM22	Het toegankelijk maken van gebouwen vanuit overheidssubsidies of -gelden
Onderwerp	Toegankelijkheid
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Er geen landelijke subsidieregeling bestaat voor het verbeteren van de toegankelijkheid van bestaande gebouwen, terwijl het rijk alleen voorschriften stelt voor nieuwbouw (bijv. drempel max. 2 cm); - Gemeenten hun eigen budgetten inzetten met sterke regionale verschillen, zoals Amsterdam (tot €25.000 subsidie); - Het College voor de Rechten van de Mens en het VN-Comité benadrukken dat fysieke toegankelijkheid een mensenrecht is en wettelijk verankerd moet worden; - Rijksbeleid zich richt op nieuwbouwnormen, maar geen budget biedt voor bestaande gebouwen.

Overwegende dat:	• Toegankelijke gebouwen essentieel zijn voor gelijke kansen en inclusieve werk-, leer- en vrijetijdsomgevingen; • Drempels in gebouwen mensen met beperkingen uitsluiten en mobiliteit beperken; • Het VN-verdrag handicap (art. 9) overheden oproept tot passende maatregelen; • Lokale subsidies effectief zijn, maar zonder landelijke steun versnippering blijft.
Spreekt uit dat:	• De Jonge Democraten pleiten voor een landelijke subsidieregeling voorbestaande publieksgebouwen (zorg, cultuur, onderwijs, sport, horeca), inclusief voorzieningen als ringleidingen, braille en genderneutrale toiletten; • De rijksoverheid hiervoor structureel budget vrijmaakt, eventueel aanvullend op Wmo/Participatieloketten; • Ervaringsdeskundigen, gemeenten en belangenorganisaties (o.a. Ieder(in)) betrokken worden bij criteria en uitvoering.
Toelichting	Toegankelijkheid van gebouwen is nu grotendeels lokaal geregeld, waardoor verschillen ontstaan en gelijke toegang achterblijft. Volgens experts en internationale organen is nationale actie noodzakelijk. Het College signaleert structurele problemen, en het VN-Comité roept Nederland op toegankelijkheid wettelijk te verankeren. Een landelijke subsidieregeling helpt pandeigenaren met beperkte middelen om noodzakelijke aanpassingen te doen en ontlast gemeenten die nu

	zelf investeren. Dit bevordert een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen.
--	--

PM23	Renoveren, renoveren, renoveren!
Onderwerp	Aandacht voor onderhoud bestaande bouw
Indiener(s)	Werkgroep VROeM
Woordvoerder	
Constateerend dat:	• In Enschede een groot deel van een woonwijk met sociale huurwoningen onbewoonbaar is verklaard ten gevolge van extreem weer; • Het herbouwen van deze huurwoningen 8 jaar gaat duren; • Schimmel en gebrekkig onderhoud slecht zijn voor de volksgezondheid.
Overwegende dat:	• Klimaatverandering woningen kwetsbaar maakt (funderingsschade, schimmel etc.); • De woningcrisis niet alleen over nieuwbouw, maar ook over gedegen onderhoud van bestaande bouw gaat.
Spreekt uit dat:	Er in plannen voor de aanpak van de woningcrisis ook brede aandacht moet zijn voor onderhoud van bestaande bouw
Toelichting	Enschede is kwetsbaar voor klimaatverandering. Door hevige regenval moeten bewoners nu definitief vertrekken https://www.nrc.nl/nieuws/2025/04/15/huurders-ondergelopen-wijk-in-enschede-moeten-definitief-vertrekken-geen-enkele-maatregel-biedt-voldoende-bescherming-bij-extreme-regen-a4890016

	Schimmels en ratten rukken op in huurwoningen https://www.nrc.nl/nieuws/2025/05/20/schimmel-s-en-ratten-rukken-op-in-huurwoningen-a4893997
--	--

PM24	Gezellig op de koffie komen?!
Onderwerp	Meerfamiliewoningen
Indiener(s)	Werkgroep VROeM
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Sinds de Tweede Wereldoorlog mensen steeds individualistischer zijn gaan wonen - Er momenteel een woningcrisis is en veel mensen opzoek zijn naar een woning - Ruimte in Nederland schaars is om voor iedereen een studio te bouwen
Overwegende dat:	- De zorgkosten stijgen en de kinderopvang duur is - Er steeds meer naar mantelzorg gekeken wordt vanwege de hoge druk op de zorg - Meerfamiliewoningen kunnen voorzien in onderlinge hulp en sociale cohesie
Spreekt uit dat:	In bouwbeleid de bouw van meerfamiliewoningen wordt opgenomen naast de al opgenomen woningtypes.
Toelichting	In Duitsland en Zwitserland is het gebruikelijker om met meerdere generaties in een huis te wonen. Dit kan voor alle partijen voordelig zijn: eerst als kleinkinderen een oppas nodig hebben, daarna om opa en oma te kunnen ondersteunen

PM25	De jeugd is lui? De oudjes zijn lui!
Onderwerp	Aanleunwoningen

Indiener(s)	Werkgroep VROeM
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Veel gemeenten belemmeringen ervaren bij het realiseren van aanleunwoningen - Mantelzorgers en ouderen baat hebben bij nabijheid en passende woonvormen
Overwegende dat:	- De zorg onder druk staat en mantelzorg essentieel is - Procedurale en financiële ondersteuning het realiseren van aanleunwoningen kan versnellen
Spreekt uit dat:	Om procedures te versoepelen en financiële ondersteuning te verbeteren om het realiseren van aanleunwoningen te bevorderen
Toelichting	Momenteel willen veel mensen een aanleunwoning maken, maar lopen tegen procedurele problemen aan. Ook verschillen de regels per gemeente

AMPP03	Meer onderwijsassistenten voor beter onderwijs
Onderwerp	onderwijsassistenten
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Betreft:	Hoofdstuk 11.1.1 onderwijs van landelijke lijn, na "Door deze herzieningen zorgen we ervoor dat het geld direct op de juiste plek terechtkomt en de onderwijskwaliteit toeneemt."
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	Ook zien de Jonge Democraten dat veel leerlingen niet de ondersteuning of uitdaging krijgen die zij nodig hebben. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat docenten, mede door grote klassen en hoge werkdruk, te weinig tijd hebben voor individuele

	begeleiding. Alhoewel in het primair onderwijs al gewerkt wordt met onderwijsassistenten ter ondersteuning van docenten, gebeurt dit nog niet op voldoende schaal. Op het voortgezet onderwijs moeten onderwijsassistenten op veel grotere schaal worden ingezet en moeten zij een breder takenpakket krijgen dat niet beperkt is tot administratieve en organisatorische taken. De Jonge Democraten pleiten daarom voor de structurele inzet van onderwijsassistenten in het primair en voortgezet onderwijs. Door onderwijsassistenten een actieve rol te geven in de klas, krijgen leraren meer ruimte om maatwerk te leveren en kan de onderwijskwaliteit worden versterkt.
Toelichting	Het nieuwste rapport van de onderwijsinspectie over de staat van het onderwijs in 2024 is duidelijk: het niveau van onderwijs in Nederland daalt. Hier moet in alle lagen van het onderwijssysteem aan gewerkt worden. Om leerlingen meer ondersteuning en uitdaging te kunnen bieden, moeten docenten de ruimte krijgen om individuele aandacht te geven aan hen die dat nodig hebben. Daarom moeten zij ondersteund worden door onderwijsassistenten die de orde van de klas en ondersteuning van andere leerlingen op zich kunnen nemen. Dit is echter lastig te organiseren met het huidige lerarentekort. Een manier om dit toch te regelen, is het verplicht stellen van onderwijsassistent-stages voor studenten van hbo-lerarenopleidingen.

PM26	Praat geen Nederlands met me
------	------------------------------

Onderwerp	Meer aandacht voor regionale talen in het onderwijs.
Indiener(s)	Politieke commissie JD Groningen
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Regionale talen zoals het Fries en het Nedersaksisch officieel erkende talen zijn en deze talen daardoor steeds meer aandacht krijgen • Veel jongeren tweetalig worden opgevoed met vaak de regionale taal als moedertaal en Nederlands als hun tweede taal
Overwegende dat:	• Regionale talen met uitsterven bedreigd zijn • De aandacht voor regionale talen in het onderwijs beduidend laag is geweest • Het gebruik van regionale talen lange tijd zelfs ontmoedigd werd en ABN erboven verkozen werd • Regionale talen een belangrijk onderdeel zijn van de Nederlandse cultuur en identiteit • Tweetaligheid kinderen alleen maar sterkere cognitieve vaardigheden ontwikkelen
Spreekt uit dat:	De JD meer in moet zetten op het promoten van regionale talen in het onderwijs, bijvoorbeeld door middel van onder andere lespakketten
Toelichting	https://nos.nl/artikel/2531049-gronings-als-streektaal-staat-steeds-verder-onder-druk

PM27	Uitwisseling van Oost naar West
Onderwerp	Oost-West uitwisseling

Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Binnen Europa nog steeds sprake is van een kloof in wederzijds begrip, samenwerking en kennisuitwisseling tussen Oost-, Centraal- en West-Europese landen; - Jongeren een cruciale rol spelen in het versterken van Europese samenwerking en solidariteit; - Bestaande programma's zoals Erasmus+ en sportuitwisselingen bijdragen aan het creëren van begrip, vertrouwen en gemeenschapszin tussen verschillende bevolkingsgroepen in Europa;
Overwegende dat:	- Uitwisselingsprogramma's op het gebied van onderwijs, cultuur, sport en academie bijdragen aan het versterken van Europese identiteit en veerkracht; - Investerings in wederzijdse kennismaking bijdragen aan het verkleinen van stereotypen, het vergroten van empathie en het bevorderen van democratische waarden.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten zich uitspreken voor het actief bevorderen en uitbreiden van Oost-Centraal-West-uitwisselingen binnen Europa, op het gebied van scholen, cultuur, sport en academisch onderwijs.
Toelichting	

PM28	Strategisch partnerschap met onze vrienden in Azië en Oceanië
------	---

Onderwerp	Strategische partners aan de andere kant van de wereld
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Nederland en de Europese Unie toenemende strategische samenwerking zoeken met bevriende naties in Azië en Oceanië; - Al veel met deze landen wordt samengewerkt op het gebied van internationale veiligheid, economische ontwikkeling en technologische innovatie; - De spanningen in de Indo-Pacifische regio erg toenemen; - Samenwerking met gelijkgezinde landen van strategisch belang is voor Nederland en Europa.
Overwegende dat:	- Versterkte samenwerking met deze landen bijdraagt aan mondiale stabiliteit en het beschermen van de op regels gebaseerde internationale orde; - Gezamenlijke inzet op thema's als digitale infrastructuur, klimaat, defensie en strategische grondstoffen noodzakelijk is voor Europese veerkracht.
Spreekt uit dat:	Nederland zich actief moet inzetten voor een gezamenlijke politieke, economische en technologische EU-strategie ten aanzien van democratische partners in de Indo-Pacifische regio.
Toelichting	

PM29	Meer zielen, meer vreugd
Onderwerp	Mogelijkheden geslachtseldonatie uitbreiden

Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- In Nederland een groot tekort is aan geslachtsceldonoren. - De meeste Nederlandse fertiliteitsklinieken vereisen dat geslachtsceldonoren "lichamelijk en geestelijk gezond" zijn; - In de praktijk het er vaak op neerkomt dat mensen met neurologische aandoeningen, zoals autisme of ADHD, geen geslachtscellen mogen doneren; - De ontwikkeling van autisme of ADHD niet volledig genetisch van aard is.
Overwegende dat:	- Het discrimineren van mensen met autisme of ADHD niet wenselijk is; - Toekomstige ouders zelf afwegingen moeten maken tijdens het fertilisatieproces.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat de selectiecriteria voor geslachtsceldonoren met medische diagnoses herzien moeten worden.
Toelichting	

PM30	Een Trans-Atlantische Unie
Onderwerp	Trans-atlantische Unie
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- het EU-verdrag nu enkel Europese landen lidmaatschap toestaat; - dat landen zoals bijvoorbeeld Canada, Australië en Nieuw-Zeeland in hoge mate voldoen aan de kernwaarden van de Unie,

	waaronder de democratische rechtsstaat, en mensenrechten; - dat deze landen reeds intensieve economische, diplomatieke en culturele relaties onderhouden met de EU, onder andere via verdragen als CETA en strategische partnerschappen; - dat de geopolitieke situatie in de wereld vraagt om versterking van internationale allianties gebaseerd op gedeelde waarden en wederzijds vertrouwen;
Overwegende dat:	- het toestaan van lidmaatschap of een speciale associatie-status aan gelijkgezinde niet-Europese landen de Europese Unie zou versterken als mondiaal waardenblok; - dit een krachtige tegenzet kan zijn tegen de invloed van autoritaire machten en kan bijdragen aan wereldwijde stabiliteit, economische veerkracht en de verdediging van het internationale recht; - een fundamentele herooverweging van artikel 49 VEU noodzakelijk is om deze mogelijkheid in de toekomst open te stellen;
Spreekt uit dat:	de Nederlandse regering op EU-niveau moet onderzoeken hoe artikel 49 VEU kan worden aangepast om gelijkgezinde niet-Europese landen zoals Canada, Australië of Nieuw-Zeeland onder voorwaarden toe te laten, en zich in moet zetten voor een partnerschapsmodel gebaseerd op gedeelde waarden dat mondiale samenwerking, democratische stabiliteit en mensenrechten versterkt in een multipolaire wereld.

Toelichting	Canada, Australië en Nieuw-Zeeland bijvoorbeeld delen Europese waarden en werken al intensief samen met de EU. Gezien de toenemende Amerikaanse druk onder Trump, is het tijd dat Europa haar eigen koers bepaalt. Een bijzondere toetredings- of associatie mogelijkheid voor deze landen versterkt de EU als waardengedreven wereldmacht en haar positie als een krachtig en waardengedreven internationaal blok, klaar voor de uitdagingen van de 21e eeuw.
-------------	--

PM31	Vermindering Duurzaamheidsregelgeving MKB
Onderwerp	Duurzaamheidsregelgeving
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Europese duurzaamheidsregelgeving zoals de CSRD en CSDDD leidt tot complexe rapportageverplichtingen; • De praktische uitvoering van deze regels vaak onduidelijk is, zeker voor kleinere bedrijven; • Het MKB-bedrijven beperkte capaciteit hebben om regelgeving te interpreteren en toe te passen; • Er op dit moment weinig structureel overleg is tussen beleidsmakers en MKB-ondernemers over de uitvoerbaarheid van dit soort regelgeving.
Overwegende dat:	• Onduidelijke regels zorgen voor inefficiëntie, frustratie en onnodige kosten; • Structurele input vanuit het MKB helpt om wetgeving beter aan te laten sluiten bij de

	praktijk om het uitvoerbaar en begrijpelijk te houden; • Een dialoog tussen overheid en ondernemers het draagvlak voor duurzaamheidsmaatregelen vergroot.
Spreekt uit dat:	De landelijke overheid een structureel overlegorgaan, zoals een taskforce of MKB-commissie moet instellen om samen met ondernemers de uitvoerbaarheid van Europese duurzaamheidsregels te verbeteren.
Toelichting	

PM32	Zal ik er een nietje doorheen slaan?-CBR 1.0
Onderwerp	Medische keuring CBR bij ADHD
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• CBR vanaf 1-1-26 nog steeds een medische keuring eist voor B-rijexamenleerlingen met ADHD; • De Europese Unie een medische rijkeuring voor reguliere B-bestuurders nodig vindt als er sprake is van 'ernstig psychisch leed en/of ouderdomsziekten'; • Nederland het enige land in de Europese Unie is die deze keuring vereist bij ADHD; • Uit eerder onderzoek is gebleken dat eenzelfde keuring bij autisme weinig effectief was.
Overwegende dat:	• De Jonge Democraten waarde hechten aan kansengelijkheid; • Deze keuring erg stigmatisered is voor mensen met ADHD;

	- Rij-instructeurs beter kunnen inschatten of een rijbewijs halen haalbaar is voor een leerling, doordat ze veel rijden met de leerling. - Rij-examinatoren bij het examen voldoende kunnen inschatten of een nieuwe bestuurder veilig kan rijden.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat ook de medische keuring bij ADHD voor rijexamenleerlingen afgeschaft moet worden.
Toelichting	Bij het aannemen van deze motie op het congres vervalt de eerdere, inmiddels gedateerde motie om de kosten voor deze medische keuring te vergoeden voor rijexamenleerlingen met autisme en ADHD. Onlangs stelde minister Madlener dat er onvoldoende wetenschappelijk bewijs is om de autismekeuring in stand te houden. Door deze ontwikkeling is deze geüpdatete wintercongresmotie weer relevant.

PM33	Zal ik er een nietje doorheen slaan?-CBR 2.0
Onderwerp	Extra tijd toeslag theorie-examen taal/prikkelverwerkingsstoornis
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constateerend dat:	- Het CBR voor een theorie-examen met extra tijd een toeslag vraagt aan kandidaten; - Kandidaten met dyslexie of een taalontwikkelingsstoornis deze toeslag terug kunnen vragen;

	- Deze compensatieregeling niet geldt voor kandidaten met een andere taal- of prikkelverwerkingsstoornis; - De JD zich in een eerdere motie uitsprak om deze voorziening ook aan kandidaten met autisme en/of ADHD toe te kennen.
Overwegende dat:	- Kandidaten met een andere taal- of prikkelverwerkingsstoornis deze voorziening ook nodig kunnen hebben; - Scholen bijvoorbeeld wél deze voorziening erkennen aan scholieren en studenten die een examen afleggen; - Het CBR discrimineert door deze voorziening slechts voor een beperkte groep beschikbaar te stellen.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat het CBR een compensatieregeling moet hanteren voor alle theoriekandidaten met een taal en/of prikkelverwerkingsstoornis.
Toelichting	Tijdens het wintercongres is al een eerste voorstel aangenomen om de bestaande CBR-regeling uit te breiden naar de doelgroepen autisme en ADHD. Er werd toen al aangegeven dat er op deze manier nog steeds kandidaten buiten de boot vallen. Deze motie doet recht aan deze feedback, waardoor iedereen met een taal- of prikkelverwerkingstoornis gebruik kan maken van deze voorziening.

PM34	Zal ik er een nietje doorheen slaan?-CBR 3.0
Onderwerp	Geldigheid theorie-examen naar 2 jaar
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	

Constaterende dat:	• Het theorie-examen voor rijbewijs B 18 maanden geldig is; • Het CBR dit juridisch motiveert door te stellen dat binnen deze periode de wetgeving significant kan veranderen; • De behandelduur van de Staten-Generaal gemiddeld 439 dagen (14, 4 maanden) is; • De geldigheid van theorie-examens tijdens corona ook minimaal een halfjaar verlengd konden worden.
Overwegende dat:	• Het onwaarschijnlijk lijkt dat verkeersregels substantieel veranderen in anderhalf jaar; • CBR momenteel een halfjaar wachttijd heeft voor rijexamens; • Rijexamenleerlingen veel stress kunnen ervaren over het verlopen van hun theorie, waardoor zij soms te vroeg voor een rijexamen worden ingepland.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat de geldigheid van het theorie-examen verlengd moet worden van 1,5 jaar naar 2 jaar.
Toelichting	Tijdens het wintercongres is deze motie behandeld met een dictum van 3 jaar. Veel leden vonden deze geldigheidsduur te lang. Met deze nieuwe motie is deze feedback meegenomen en is de nieuwe voorgestelde geldigheidsduur beter gemotiveerd.

PM35	Papa dag, maar dan anders
Onderwerp	Ontmoetingsruimten kinderen met gedetineerde ouder
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	

Constaterende dat:	• Er in Nederland naar schatting ongeveer 25.000 kinderen met een ouder in detentie; • De Dienst Justitiële Inrichtingen verschillende vormen van bezoek aanbiedt voor deze kinderen; • Er geen landelijke standaard is voor kindvriendelijke voorzieningen in gevangenissen.
Overwegende dat:	• Niet elke gevangenis dus beschikt over adequaat ingerichte bezoekersruimtes voor deze kinderen; • Het contact tussen ouder en kind daardoor bemoeilijkt wordt; • Kinderen de mogelijkheid moeten kunnen krijgen om contact te houden met hun ouder.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat er landelijk beleid moet komen om meer en betere kindvriendelijke ontmoetingsvoorzieningen in gevangenissen te realiseren.
Toelichting	

PM36	Sjoelen met Syriërs
Onderwerp	Asiel en migratie
Indiener(s)	Politieke commissie JD Groningen
Woordvoerder	
Constaterende dat:	Dit kabinet het nut van recreatie en 'oerhollandse' uitjes en daarmee de noodzakelijke integratie van asielzoekers niet op waarde schat en hiermee asielzoekers een gouden kans op kennismaking met de Nederlandse cultuur afneemt

Overwegende dat:	Nederland inderdaad geen vakantieoord is, maar een land dat trots is op haar tradities, gebruiken en daarmee nationale pretparken en dit actief uitdraagt naar toekomstige leden van haar samenleving Het deelnemen aan Nederlandse tradities de integratie van asielzoekers bevordert
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten uitspreken dat asielzoekers activiteiten moeten ondernemen die hun begrip en waardering voor de Nederlandse samenleving bevorderen Instituten zoals het COA actief moeten inzetten op activiteiten en uitjes met asielzoekers die als Nederlands beschouwd worden, zoals sjoelen of fierljeppen
Toelichting	

PM37	Grenzen aan aso-bakken in steden
Onderwerp	Gemeenten meer bevoegdheden tegen buitenmaatse voertuigen.
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Steeds meer voertuigen groter, zwaarder en vervuilender worden; • Grotere voertuigen, zoals SUV's and pick-ups, vaker betrokken zijn bij verkeersongevallen en relatief gevaarlijker zijn voor kwetsbare verkeersdeelnemers; • Gemeenten binnen de huidige wetgeving nu enkel mogen differentiëren op basis van emissie en gewicht voor parkeertarieven of milieuzones, maar géén lengte-, breedte of hoogtecriteria mogen hanteren.

Overwegende dat:	• De openbare ruimte in steden schaars is en eerlijk verdeeld moet worden; • Grote voertuigen de verkeersveiligheid, leefbaarheid en luchtkwaliteit in stedelijk gebied onevenredig onder druk zetten; • Lokale overheden behoefte hebben aan een heldere, wettelijke grondslag om wél alle relevante voertuigkenmerken te reguleren; • Het verdwijnen van asobakken het straatbeeld mooi opschoopt, want het zijn objectief vaak gewoon lelijke ondingen.
Spreekt uit dat:	De Wegenverkeerswet, de APV en de Wet milieubeheer moeten worden aangepast zodat gemeentes lengte, breedte en hoogte als zelfstandige criteria kunnen opnemen in parkeervergunningen, toegangsregels en parkeertarieven zodat buitenproportioneel grote voertuigen geweerd kunnen worden uit stedelijk gebied, met uitzondering van bestemmingsvervoer zoals brandweerwagens of bestelbusjes.
Toelichting	

PM38	Europese rem op autobesitas
Onderwerp	EU-normen tegen te grote, onveilige auto's
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Grote voertuigen, zoals SUV's, gemiddeld meer uitstoten en gevaarlijker zijn in het verkeer; • Er momenteel geen heldere Europese normen bestaan voor de maximale afmetingen of veiligheid van particuliere voertuigen in een stedelijke context;

	Sommige Europese steden, zoals Parijs, zelfstandig maatregelen nemen tegen deze voertuigen.
Overwegende dat:	- Europese regelgeving krachtig kan zijn om de productie en verkoop van overmatig grote, vervuilende voertuigen te beperken; - Het beschermen van kwetsbare verkeersdeelnemers een gedeeld Europees belang is; - Nederland in Europa een voortrekkersrol kan spelen in het bevorderen van veiligere, duurzamere mobiliteit.
Spreekt uit dat:	Nederland zich op Europees niveau moet inzetten voor veel strengere kaders voor afmetingen, uitstoot en veiligheid van particuliere voertuigen.
Toelichting	

PM39	Weg met autobesitas, lang leve de fiets!
Onderwerp	Gevaarlijk wegverkeer
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- De fietsveiligheid in Nederland sterk is afgenomen - Het aantal grote auto's fors is toegenomen (autobesitas) - De kans op een dodelijke afloop na een aanrijding met een zware auto 20 procent hoger dan gemiddeld is - Het aantal ongelukken tussen fietsers met zwaardere auto's zelfs is verdubbeld

Overwegende dat:	- Wegpiraten mogen worden bestraft - Goed gedrag moet worden beloond - Slechts een gedeelte van de eigenaren met een zware auto verantwoordelijk is voor de ongelukken
Spreekt uit dat:	Zware auto's die de afgelopen 5 jaar een ongeluk hebben veroorzaakt, geweerd moeten worden uit de binnenstad.
Toelichting	Aan de rand van de binnenstad moet met camera's worden gecontroleerd of zware auto's de afgelopen 5 jaar een ongeluk hebben veroorzaakt en als dit het geval blijkt, moeten zij een andere route kiezen. Als zij doorrijden moeten zij worden geflitst en bekeurd. De hoogte van de boete is ter nadere uitwerking.

PM40	IHRA definitie: een wolf in schaapskleren
Onderwerp	IHRA definitie afschaffen
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- In 2016 de International Holocaust Remembrance Alliance een werkdefinitie heeft opgesteld om antisemitisme vast te stellen (IHRA definitie); - Deze definitie door meerdere (Europese) landen is aangenomen en actief wordt gebruikt; - Deze definitie regelmatig door Israël wordt gebruikt om (internationale) kritiek af te wimpelen.

Overwegende dat:	- Deze IHRA-definitie onvoldoende onderscheid maakt tussen antisemitisme en antizionisme; - Ook veel Joodse mensen zeer kritisch zijn op deze definitie; - Joodse mensen als groep nooit verantwoordelijk gehouden mogen worden voor het beleid dat de staat Israël voert.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat de IHRA definitie niet meer gebruikt moet worden.
Toelichting	Deze IHRA-definitie is letterlijk een wolf in schaapskleren. Door de gelijkschakeling van antisemitisme en antizionisme worden miljoenen onschuldige Joodse burgers aangekeken op de oorlogsmisdaden die Israël pleegt. Dat terwijl er ook veel Joodse mensen zijn die totaal niet achter het beleid van Israël staan. Het gelijktrekken van deze totaal verschillende begrippen zal écht antisemitische alleen maar verder in de hand werken.

PM41	Mooie exclave heb je daar, zou jammer zijn als er iets mee gebeurt
Onderwerp	Oekraïne
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- het Russische Kaliningrad oblast geïsoleerd is van de rest van Rusland omdat het omringd wordt door Litouwen, Polen en de Baltische zee; - de Baltische zee praktisch een NAVO-binnenzee is;

	- Rusland vanuit Kaliningrad actief handelingen van hybride oorlog uitvoert, zoals het verstoren en spoofen van GPS; - de controle over de escalatieladder in tijden van conflict cruciaal is om het initiatief te behouden, en dat het tot nog toe Rusland was die hier de controle over had.
Overwegende dat:	- Rusland weinig opties heeft om iets terug te doen als wij de haven van en spoorwegen naar Kaliningrad blokkeren; - Het voor een gunstige uitkomst van de onderhandelingen tussen Rusland en Oekraïne wenselijk is dat Rusland onder zoveel mogelijk druk wordt gezet; - Het potentiële verlies van de enige warm water haven op Russisch grondgebied veel druk op Rusland legt - Rusland eigenhandig de Europese veiligheidsarchitectuur op zijn kop heeft gezet met zijn illegale invasie van de soevereine Oekraïense staat; - deze invasie niet onbeantwoord mag blijven.
Spreekt uit dat:	de haven van Kaliningrad onder een totale blokkade moet komen, het luchtruim rondom Kaliningrad gesloten wordt voor vluchten van en naar Kaliningrad, en het treinverkeer enkel onder supervisie essentiële goederen voor burgers naar het Kaliningrad oblast kan leveren.
Toelichting	

PM42	China Check-up: Altijd Even Terugbellen
Onderwerp	

Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Chinese staatsbedrijven in de afgelopen tien jaar aanzienlijke investeringen hebben gedaan in Europese kritieke infrastructuur, waaronder energie, telecom, transport, gezondheidszorg en nutsvoorzieningen; - Deze investeringen veiligheidsrisico's met zich meebrengen vanwege de nauwe banden tussen Chinese bedrijven en de Chinese overheid; - Europese landen op dit moment sterk verschillen in toezicht en regelgeving, waardoor potentiële risico's niet altijd tijdig worden onderkend;
Overwegende dat:	- Een terugwerkende controle van investeringen over de afgelopen tien jaar noodzakelijk is om risico's die eerder zijn gemist alsnog te identificeren en aan te pakken; - Transparantie en strenge screening van investeringen cruciaal zijn om de nationale en Europese veiligheid en strategische autonomie te waarborgen; - Nederland en de EU samen moeten optrekken om uniforme en effectievere regels te ontwikkelen voor investeringscontroles op buitenlandse staatsbedrijven;
Spreekt uit dat:	de Nederlandse regering zich inzet voor het invoeren van strengere investeringscontroles op buitenlandse investeringen, inclusief een terugwerkende controle van investeringen in kritieke sectoren over de afgelopen tien jaar, en

	hierover actief samenwerkt binnen de Europese Unie.
Toelichting	De afgelopen jaren zien we dat Chinese staatsbedrijven steeds meer invloed krijgen in cruciale sectoren binnen Europa en Nederland. Deze investeringen kunnen strategische risico's vormen, mede door nauwe banden met de Chinese staat. Nu verschillende landen hierop verschillend toezien, is het noodzakelijk om niet alleen nieuwe investeringen strenger te controleren, maar ook met terugwerkende kracht bestaande investeringen te evalueren. Zo zorgen we dat mogelijke dreigingen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt.

PM43	Njet Vladimir
Onderwerp	
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Russische bedrijven met banden naar gesanctioneerde oligarchen en staatsinstellingen nog steeds in Nederland opereren; - Onder meer via microstructuren en juridische mazen entiteiten bijvoorbeeld gelinkt aan Aleksej Mordasjov en VTB Bank sancties lijken te ontwijken; - Russische diplomaten in Europa, herhaaldelijk betrokken zijn geweest bij spionage, beïnvloedingsoperaties en hybride oorlogsvoering;

Overwegende dat:	• de Nederlandse overheid al toeziet op sanctiebeleid en handhaving, maar recente gevallen aantonen dat dit in de praktijk onvoldoende effectief is om sanctieontwijking te voorkomen; • structurele tekortkomingen in wetgeving, capaciteit en informatie-uitwisseling effectieve sanctiehandhaving ondermijnen en Nederland en Europa kwetsbaar maken voor Russische economische en politieke inmenging; • alleen een structurele versterking en verscherping van deze mechanismen recht doet aan de ernst van de bedreiging en de beginselen van internationale rechtsorde;
Spreekt uit dat:	• de Nederlandse regering met spoed het sanctietoetsings- en handhavingsbeleid intensiveert met mandaat om, met terugwerkende kracht tot tien jaar, alle Russische bedrijven, economische entiteiten en juridische constructies in Nederland te herbeoordelen op banden met het Kremlin of gesanctioneerde rechtspersonen, met als doel actieve sluiting, ontmanteling of bevrozing; • het aantal Russische diplomaten in Nederland wordt teruggebracht tot het absolute minimum • Nederland zich inzet voor een Europees sanctiemechanisme dat dergelijke sluiproutes onmogelijk maakt. •
Toelichting	De sancties tegen Rusland zijn glashelder, maar de uitvoering rammelt. Via slimme constructies,

	stromannen en juridische mazen blijven Poetins bedrijven voet aan Nederlandse grond houden. Dit is geen administratieve misser, dit is een lek in onze veiligheid. Als we serieus zijn over het isoleren van het Kremlin en het steunen van Oekraïne, dan moeten we niet alleen regels stellen, we moeten ze ook onverbidde handhaven. Deze motie versterkt bestaande instrumenten, vult de gaten in ons systeem, en stuurt een helder signaal: sanctieontduiking loont niet, ook niet met een postbus in Amsterdam.
--	--

PM44	Europese satellieten en Amerikaanse interventies
Onderwerp	Satellieten
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Oekraïense communicatiesystemen regelmatig worden vernietigd door Russische aanvallen, en hetzelfde geldt voor andere oorlogsgebieden zoals Gaza; • het Starlink-satellietnetwerk van SpaceX momenteel essentieel is voor breedbandinternet in oorlogsgebieden, zowel voor civiele als militaire toepassingen; • de continuïteit van Starlink onzeker is, mede door politieke instabiliteit in de VS en uitspraken van Donald Trump en Elon Musk over het afsluiten van toegang; • Elon Musk in 2023 de verbinding van Starlink met Oekraïense aanvalsdrones heeft laten uitschakelen tijdens een operatie op de Krim;

	• Er momenteel geen realistisch alternatief is voor Starlink, en dat Eutelsat - het enige mogelijke alternatief - ondanks sancties nog steeds zakendoet met Rusland;
Overwegende dat:	• afhankelijkheid van buitenlandse staten of private partijen voor kritieke digitale infrastructuur strategische kwetsbaarheid veroorzaakt; • toegang tot veilig en betrouwbaar internet in oorlogstijd van levensbelang is voor burgers, militairen, hulpverlening en wederopbouw; • deze digitale infrastructuur ook in toekomstige conflicten van strategisch belang zal zijn voor Nederland en haar bondgenoten;
Spreekt uit dat:	de JD moet pleiten voor bindende internationale afspraken binnen de NAVO, de Europese Unie en de Verenigde Naties over de continuïteit van civiele communicatienetwerken in vredetijd en tijdens conflictsituaties, zodat private actoren zoals commerciële satellietbedrijven deze infrastructuur niet eenzijdig kunnen beïnvloeden.
Toelichting	Satellietcommunicatie speelt een cruciale rol in onze samenleving. Plaats-, en tijdsbepaling en navigatie steunen op het gebruik van satellieten. In tijden van oorlog worden satellietcommunicatiesystemen doelbewust verstoord of vernietigd. Dit heeft gevolgen voor burgers die afhankelijk zijn van diensten die met satellieten geleverd worden, maar heeft ook gevolgen voor de strijdkrachten. Starlink speelt hier momenteel een cruciale rol, gezien de 6.800 satellieten die het in een baan om de aarde

	gelanceerd heeft. Echter brengt de afhankelijkheid van een privaat Amerikaans bedrijf grote risico's, zowel in vredetijd als tijdens conflicten. Er is momenteel geen gelijkwaardig alternatief.
--	--

PM45	Wodka Wegwezen
Onderwerp	Private militaire bedrijven
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Russische private militaire bedrijven (PMC's), zoals het 'Africa Corps', actief zijn in Europa's achtertuin, met name in Afrika, het Midden-Oosten en Oost-Europa; • Deze groepen niet alleen militaire operaties uitvoeren, maar ook desinformatiecampagnes, politieke beïnvloeding en economische infiltratie toepassen als verlengstuk van de Russische buitenlandse politiek; • De Europese Unie en Nederland momenteel beperkt handelingsperspectief hebben om effectief op te treden tegen deze hybride dreiging; • Er internationaal nauwelijks duidelijke wet- en regelgeving bestaat over het optreden en bestraffen van PMC's.
Overwegende dat:	• Deze PMC's een fundamentele bedreiging vormen voor democratische waarden, mensenrechten en de geopolitieke stabiliteit in zowel partnerlanden als Europa zelf; • Het onderscheiden van statelijke en niet-statale actoren door deze strategie wordt

	vertroebeld, wat opsporing en diplomatie bemoeilijkt; - Nederland en de EU actief zouden moeten bijdragen aan het opstellen van internationaal juridisch kader, sanctiemechanismen en strategische weerbaarheid tegen PMC-invloedsoperaties; - Een integrale aanpak die diplomatie, cyberveiligheid, economische sancties en maatschappelijke weerbaarheid combineert, noodzakelijk is om deze invloed effectief te bestrijden.
Spreekt uit dat:	Nederland zich binnen internationaal verband moet inzetten voor het indammen van Russische PMC-invloed door het ontwikkelen van juridische instrumenten, het versterken van hybride weerbaarheid en het sanctioneren van betrokkenen.
Toelichting	De Jonge Democraten staan voor een vrije, democratische wereldorde. Russische huurlingenbedrijven zoals het Africa Corps ondermijnen die orde met sluipende, hybride tactieken. Deze organisaties combineren gewapend geweld met politieke en economische manipulatie, vaak buiten directe staatsverantwoordelijkheid. Rapporten van onder andere RUSI, Finabel, Egmont Institute, BBC en CSIS tonen aan hoe deze groepen invloed verwerven in instabiele regio's en democratische structuren ondermijnen. Nederland moet niet achterover leunen, maar een voortrekkersrol pakken in de EU: voor recht, veiligheid en weerbaarheid. Wodka weg, invloed weg.

AMPP04	Op naar een gezonde keuze 1
Onderwerp	Nutri-Score
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Betreft:	12.4.1 Bevorder een gezonde leefstijl en zet in op preventie. Na: ... aandacht voor de effecten op de gezondheidsongelijkheid.
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	De Jonge Democraten zijn voorstander van het gebruik van de Nutri-Score als instrument om consumenten te helpen gezonde voedselkeuzes te maken. Wel pleiten wij voor een aanpassing van het label, waarbij er een duidelijke categorieïndeling wordt toegevoegd. De Nutri-Score vergelijkt producten binnen hun eigen categorie (bv. yoghurt vergeleken met yoghurt), wat kan leiden tot misleidende vergelijkingen tussen verschillende soorten producten (bv. kaas vergeleken met frisdrank). Door een categorie-specifieke aanduiding op het label te introduceren, kunnen consumenten producten op een realistischere manier vergelijken, zowel binnen als tussen categorieën. Dit draagt bij aan een eerlijker en transparanter systeem, waarbij de Nutri-Score zijn volle potentieel kan benutten."
Toelichting	De Nutri-Score is een nuttig hulpmiddel, maar heeft als beperking dat het producten alleen binnen hun eigen categorie rangschikt. Hierdoor kunnen ongezonde producten in een 'gezonde' categorie alsnog een hoge score krijgen, terwijl gezonde producten in een 'minder gezonde' categorie oneerlijk worden benadeeld. Door

	categorieën expliciet te vermelden en vergelijkingen tussen productgroepen te verbeteren, wordt het systeem intuïtiever en wetenschappelijk onderbouwd. Dit sluit aan bij onze waarden van transparantie en eerlijke voorlichting
--	---

AMPP05	Op naar een gezonde keuze 2
Onderwerp	Nutri-Score
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Betreft:	12.4.1 Bevorder een gezonde leefstijl en zet in op preventie. Na: ... aandacht voor de effecten op de gezondheidsongelijkheid.
Schrap:	De Jonge Democraten zijn voorstander van het verplicht gebruik van de Nutri-Score als instrument om consumenten te helpen gezonde voedselkeuzes te maken. Wel pleiten wij voor een aanpassing van het label, waarbij er een duidelijke categorieïndeling wordt toegevoegd. De Nutri-Score vergelijkt producten binnen hun eigen categorie (bv. yoghurt vergeleken met yoghurt), wat kan leiden tot misleidende vergelijkingen tussen verschillende soorten producten (bv. kaas vergeleken met frisdrank). Door een categorie-specifieke aanduiding op het label te introduceren, kunnen consumenten producten op een realistischere manier vergelijken, zowel binnen als tussen categorieën. Dit draagt bij aan een eerlijker en transparanter systeem, waarbij de Nutri-Score zijn volle potentieel kan benutten.

Voeg toe/vervang door:	De Nutri-Score is een nuttig hulpmiddel, maar heeft als beperking dat het producten alleen binnen hun eigen categorie rangschikt. Hierdoor kunnen ongezonde producten in een 'gezonde' categorie alsnog een hoge score krijgen, terwijl gezonde producten in een 'minder gezonde' categorie oneerlijk worden benadeeld. Door categorieën expliciet te vermelden en vergelijkingen tussen productgroepen te verbeteren, wordt het systeem intuïtiever en wetenschappelijk onderbouwd. Dit sluit aan bij onze waarden van transparantie en eerlijke voorlichting
Toelichting	

PM46	Ondernemen boven rapporteren
Onderwerp	Ontwikkel toegankelijke overheidssoftware voor mkb-compliance.
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• Europese regels zoals de CSRD en CSDDD zorgen voor een forse toename in administratieve lasten voor bedrijven; • Veel MKB'ers zelf niet of de gewenste expertise beschikken, en daarom externe bureaus zullen moeten inschakelen om aan hun rapportageverplichtingen te voldoen. • Er momenteel geen centrale, toegankelijke ondersteuning bestaat vanuit de overheid; • Digitalisering en standaardisatie kansen bieden om rapportagedruk te verlichten.
Overwegende dat:	• Compliance-taken ondernemers afhouden van innovatie en groei;

	• Slimme publieke tooling de toegankelijkheid en eerlijkheid van duurzaamheidsbeleid versterkt; • Een centrale tool mkb-bedrijven tijd, geld en frustratie kan besparen; • Ondersteuning bij rapportage bijdraagt aan het succes van duurzame wetgeving.
Spreekt uit dat:	De overheid een compliance-tool moet ontwikkelen die MKB-bedrijven helpt hun duurzaamheidsverplichtingen onder Europese wetgeving op een eenvoudige en toegankelijke manier na te leven.
Toelichting	

AMPP06	Is de kleur van de JD Groen, Blauw of rood? Alle drie!
Onderwerp	Sociale samenleving
Indiener(s)	Werkgroep sociaal-liberalisme/filosofie
Woordvoerder	
Betreft:	Beginselenprogramma H1.4
Schrap:	H1.4 Een duurzame en leefbare toekomst Als Jonge Democraten komen we elke dag op voor een leefbare toekomst. Wij streven daarom naar een duurzame samenleving, die voorziet in de behoeften van de huidige generaties zonder daardoor de mogelijkheden van toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te voorzien. Dit betekent dat de huidige maatschappij ernaar moet streven om zo min mogelijk in te teren op niet-hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen, in de breedste zin van het woord. Het milieu kan beschermd worden door op korte termijn bepaalde vrijheden te beperken, die

	op langere termijn juist vrijheden van de samenleving beschermen. In een duurzame samenleving zijn sociale, economische en ecologische belangen met elkaar in evenwicht. Sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid moeten het niet afleggen tegen economische groei. Het is de taak van de overheid om op adequate wijze actie te ondernemen en effectieve voorwaarden te scheppen om economische activiteiten op een sociale en duurzame manier vorm te geven.
Voeg toe/vervang door:	H1.4 Een Sociale en Duurzame Toekomst Als Jonge Democraten komen we elke dag op voor een sociale en leefbare toekomst. Wij streven daarom naar een sociale samenleving, die voorziet in de behoefte van de huidige generaties zonder daardoor de mogelijkheden van toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te zien. Dit betekent dat de samenleving moet streven naar een wereld waar mensen gelijk zijn, gelijke kansen hebben, en waarin ruimte is voor persoonlijke ontwikkeling en welzijn. Wij geloven dat economische groei en technologische vooruitgang niet ten koste gaan van sociale rechtvaardigheid. In een sociale samenleving gaan economische, sociale en ecologische belangen hand in hand. Het is de taak van de overheid om op adequate wijze actie te ondernemen en effectieve voorwaarden te scheppen om economische activiteiten op een sociale en duurzame manier vorm te geven.
Toelichting	Er lag een grote nadruk op een groene samenleving. Dit is nu voornamelijk veranderd naar een sociale samenleving. Er was discussie binnen

	de werkgroep of dit veranderd moest worden, daarom staat nu dit amendement voor de ALV.
--	---

	de werkgroep of dit veranderd moest worden, daarom staat nu dit amendement voor de ALV.
--	---

AMPP07	Waarom moeten we zo DWARS doen?
Onderwerp	Groen als kernideaal
Indiener(s)	Werkgroep sociaal-liberalisme/filosofie
Woordvoerder	
Betreft:	Beginselenprogramma H1.4
Schrap:	De mensheid richt steeds grotere schade aan het milieu aan. Een aantal effecten, zoals extremer weer en teruggang van biodiversiteit, is nu al merkbaar. Een deel van deze effecten is onomkeerbaar. Om een leefbare aarde te behouden voor huidige en toekomstige generaties zijn grote stappen nodig op het gebied van klimaat, biodiversiteit, en het tegengaan van verstoring van ecosystemen en natuurlijke ketens. Hiervoor is verregaande samenwerking zowel buiten landsgrenzen als op lokaal niveau nodig. We willen dat hier op alle terreinen van het overheidsbeleid duidelijke resultaten worden geboekt, maar ook dat de overheid er alles aan doet om maatschappelijke partners te laten inzien dat zij de verantwoordelijkheid hebben om eveneens een duurzame samenleving en versterking van biodiversiteit na te streven. Ook dat past in onze visie op de sociaal-liberale samenleving.
Voeg toe/vervang door:	
Toelichting	Er lag een grote nadruk op een groene samenleving. Dit is nu voornamelijk veranderd naar een sociale samenleving. Er was discussie binnen

PM47	Aliens bestaan toch niet?
Onderwerp	Vreemdelingen
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- In artikel 2 lid 2 van onze grondwet staat: De wet regelt de toelating en de uitzetting van vreemdelingen. - De definitie van het woord als volgt is: ieder die de Nederlandse nationaliteit niet bezit en niet op grond van een wettelijke bepaling als Nederlander moet worden behandeld.
Overwegende dat:	Het gebruik van het woord 'vreemdelingen' tot slechte connotaties kan leiden. Het niet wenselijk is om deze slechte connotaties te creëren.
Spreekt uit dat:	Bij de eerstvolgende grondige grondwetsherzieningen wordt het woord 'vreemdelingen' zo veel mogelijk voorkomen. Zoals in artikel 2 lid 2.
Toelichting	In eerdere versies was er over nagedacht wat een mogelijke woord was om 'vreemdelingen' te veranderen, maar kwam geen bevredigend antwoord op daarom wordt het overgelaten aan de mensen die hier eventueel meer kennis over hebben/consequenties van in kunnen zien.

PM48	Zuidoost-Aziatische Zee
------	-------------------------

Onderwerp	Zuidoost-Aziatische Zee
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- China haar ambitieuze maritieme claims in de Zuid-Chinese Zee gebruikt om de soevereiniteit en Exclusieve Economische Zones (EEZ) van buurlanden systematisch te ondermijnen; - De naam 'Zuid-Chinese Zee' impliciet Chinese dominantie legitimeert en daarmee de regionale spanningen voedt; - China, die de territoriale integriteit van haar buurlanden actief op het spel zet door 'gelegitimeerd' machtsvertoon op zee;
Overwegende dat:	- Het veranderen van de naam naar 'Zuidoost-Aziatische Zee' een krachtig politiek signaal zou zijn dat de regio als geheel erkent wordt en niet onder één nationale claim valt; - Een dergelijke naamswijziging kan bijdragen aan het ontkrachten van Chinese territoriale aanspraken en daarmee de regionale stabiliteit vergroten;
Spreekt uit dat:	de Nederlandse regering zich in de Europese Unie en internationale fora moet inzetten voor de hernoeming van de Zuid-Chinese Zee naar de 'Zuidoost-Aziatische Zee' als symbool van regionale soevereiniteit, respect voor internationaal recht en als tegenwicht tegen hegemoniale maritieme claims.
Toelichting	De naamgeving van internationale wateren heeft een grote geopolitieke betekenis. De huidige term 'Zuid-Chinese Zee' legitimeert impliciet Chinese aanspraken, wat de spanningen en conflicten in de

	regio versterkt. Door te pleiten voor de naam 'Zuidoost-Aziatische Zee' erkennen we de soevereiniteit van alle landen in de regio en zetten we een krachtig signaal tegen hegemonie en illegale maritieme claims. Deze symbolische stap draagt bij aan regionale stabiliteit en het respect voor internationaal recht.
--	--

PM49	Make Utrecht Great Again (MUGA)
Onderwerp	Naamswijziging IJsselmeer naar de Zee van Utrecht
Indiener(s)	Afdeling Utrecht
Woordvoerder	
Constaterende dat:	De Amerikaanse President Trump de naam van de Golf van Mexico tracht te veranderen naar de Golf van Amerika;
Overwegende dat:	- Dit complete nonsens is zonder enige basis in realiteit; - Dit 101ste ALV in Utrecht zal plaatsvinden; - De JDU dit jaar haar 40-jarige jubileum viert; - Het IJsselmeer onderdeel is van Utrecht, en eigenlijk altijd al had aangeduid moeten worden als de Zee van Utrecht gebaseerd op historische en arbitraire argumenten zoals persoonlijk ego, superioriteitsgevoel en grootheidswaanzin;
Spreekt uit dat:	Het IJsselmeer vanaf heden aangeduid dient te worden als de Zee van Utrecht;
Toelichting	Er tonen zich groeiende autocratische trekjes uit het Witte Huis. Deze aantasting van de internationale rechtsorde moet bekritiseerd en bestreden worden. De naamswijziging van de Golf

	van Mexico naar Golf van Amerika is in een lange lijst met idiote decreten een van de idiootste. In goed Urks motiegebruik dient de JD hier de spot mee te drijven, en het IJsselmeer de Zee van Utrecht te verklaren op een Utrechts congres tijdens het JDU jubileumjaar.
--	---

AMPP08	Afschaffing hypotheekrente voor een betaalbare en gelijke woningmarkt
Onderwerp	Hypotheekrenteaftrek
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Betreft:	onder 13.1.2 van Wonen, Ruimte & Mobiliteit
Schrap:	"Door de hypotheekrenteaftrek kunnen mensen bij het kopen van een woning boven de vraagprijs bieden. Als Jonge Democraten vinden we dat aflossen weer de norm moet worden. De fiscale aftrek van de hypotheekrente moet wat ons betreft dan ook volledig worden afgeschaft."
Voeg toe/vervang door:	"De Jonge Democraten pleiten voor het per direct afschaffen van de hypotheekrenteaftrek. Hierbij dient er een overgangsregeling voor lage inkomensgroepen te komen om deze overgang financieel te kunnen overbruggen. De hypotheekrenteaftrek zorgt voor hogere woningprijzen. Als de overheid het aanbod probeert te vergroten maar tegelijkertijd de vraag naar woningen ook blijft stimuleren, is dat dweilen met de kraan open. Dat is precies wat de hypotheekrenteaftrek doet: de vraag naar woningen stimuleren. Het is een belastingkorting die wordt ingezet om een hogere prijs voor koopwoningen te kunnen bieden, waardoor deze

	belastingkorting bij de woningverkoper terechtkomt en dus niet bij de woningzoeker. Ten tweede is de hypotheekrenteaftrek dubbel-degressief: het is een belastingkorting op een bedrag ter hoogte van de jaarlijks betaalde hypotheekrente tegen een percentage ter hoogte van het marginale belastingtarief. Beide factoren zijn hoger naarmate het inkomen toeneemt, wat leidt tot herverdeling van rijk naar arm. Dit past niet binnen het systeem van progressieve belasting dat we in Nederland kennen en dat de Jonge Democraten steunen. Ten derde kost de hypotheekrenteaftrek de overheid enorm veel geld. Dit geld kan volgens de Jonge Democraten beter besteed worden aan het vergroten van het woningaanbod. De Jonge Democraten erkennen dat het volledig afschaffen van de hypotheekrenteaftrek op korte termijn tot grote financiële zorgen kan leiden bij lagere inkomensgroepen. Om deze groepen tegemoet te komen, stellen de Jonge Democraten voor een overgangsregeling te maken op basis van gedegen onderzoek."
Toelichting	De hypotheekrenteaftrek verhoogt de koopkracht van woningzoekers, doordat zij een hogere hypotheeklening kunnen afsluiten. Deze stijgende koopkracht leidt tot hogere woningprijzen, waardoor de hypotheekrenteaftrek feitelijk een subsidie aan woningverkopers is. Om de zorgen voor veel huishoudens op de korte termijn het hoofd te bieden, moet een overgangsregeling de hypotheekrenteaftrek voor lagere inkomensgroepen stapsgewijs afbouwen. Om deze regeling te financieren, kan gebruik worden

	gemaakt van een deel van de extra belastingopbrengsten als gevolg van het afschaffen van de hypotheekrenteaftrek. De exacte invulling van deze overgangsregeling moet afgewogen worden na onderzoek van het centraal planbureau over de gevolgen voor elke inkomenscategorie.
--	---

AMPP09	Rebulieken? Die haten we toch?
Onderwerp	Definitie vrijheid
Indiener(s)	Werkgroep sociaal-liberalisme/filosofie
Woordvoerder	
Betreft:	Beginselenprogramma H1.1
Schrap:	Negatieve vrijheid is de vrijheid van het niet beperkt, tegengewerkt of benadeeld te worden door anderen, bijvoorbeeld door de overheid.
Voeg toe/vervang door:	Negatieve vrijheid is de vrijheid van het niet beperkt, tegengewerkt of benadeeld te kunnen worden door anderen, bijvoorbeeld de overheid.
Toelichting	Zo wordt de definitie meer het idee van vrijheid van het republicanisme. We hebben wel dezelfde definitie gebruikt, negatieve vrijheid, omdat dit herkenbaar is.

PM50	De Grote Gazareis van Geertje
Onderwerp	Gaza
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	De humanitaire situatie in Gaza sinds oktober 2023 catastrofaal is, met tienduizenden doden en bijna twee miljoen ontheemden;

	- Human Rights Watch en Amnesty International hebben vastgesteld dat het Israëlisch leger zich schuldig maakt aan ernstige schendingen van het humanitair oorlogsrecht; - De VN-Mensenrechtenraad expliciet wijst op mogelijk sprake van (oorlogs)misdaden tegen de menselijkheid in Gaza; - Het Internationaal Strafhof (ICC) sinds januari 2024 op verzoek van Zuid-Afrika een onderzoek uitvoert naar mogelijke genocide en andere ernstige mensenrechtenschendingen door Israël in de Gazastrook; - Geert Wilders zich structureel onvoorwaardelijk achter het Israëlisch militair optreden schaaft, en daarbij het lijden van de Palestijnse bevolking ontkent of bagatelliseert;
Overwegende dat:	- Volksvertegenwoordigers die zich uitspreken over internationale conflicten van deze omvang, de morele plicht hebben om zich breed en feitelijk te informeren, via onafhankelijke waarneming; - Een werkbezoek aan Gaza, onder toezicht van internationale mensenrechtenorganisaties, de heer Wilders confronteert met de concrete gevolgen van het beleid dat hij publiekelijk verdedigt;
Spreekt uit dat:	De Nederlandse overheid moet bevorderen dat volksvertegenwoordigers, zich actief laten informeren op basis van waarneming ter plaatse, onder begeleiding van erkende

	mensenrechtenorganisaties, om bewuste en rechtvaardige standpunten in te nemen die recht doen aan de internationale rechtsorde.
Toelichting	Geert Wilders profileert zich als overtuigd verdediger van Israëlisch militair optreden in Gaza, maar ontkent en/of negeert stelselmatig de omvang van het Palestijnse leed. Terwijl organisaties als de VN, Amnesty International en Human Rights Watch spreken van oorlogsmisdaden en grootschalige mensenrechtenschendingen, blijft Wilders vasthouden aan een eenzijdig en moreel leeg narratief. Wie de oorlog verdedigt, moet ook het menselijk leed onder ogen durven zien. Standpunten over Gaza mogen niet gebaseerd zijn op ideologie, maar op feiten en waarneming. Alleen dan blijft de politiek moreel geloofwaardig.

Organisatorische moties

ORG01	Signal afgeven richting Amerikaanse techbedrijven
Onderwerp	Duaal gebruik van Signal en gefaseerde afbouw van WhatsApp binnen de JD
Indiener(s)	Afdeling Utrecht
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Binnen de Jonge Democraten (JD) een sterke afhankelijkheid bestaat van Amerikaanse techbedrijven zoals Meta en Google; Er in Nederland en Europa toenemende maatschappelijke en politieke zorgen leven over deze afhankelijkheid, met name op het gebied van privacy, dataverwerking en invloed op democratische processen; - De JD momenteel geen alternatieve communicatiekanalen verplicht stelt, waardoor leden die geen gebruik willen maken van WhatsApp worden uitgesloten van digitale participatie en informatievoorziening;
Overwegende dat:	- Grote Amerikaanse techbedrijven zich herhaaldelijk ontvankelijk hebben getoond voor politieke beïnvloeding door autoritaire figuren, met risico's voor vrije meningsvorming en dataveiligheid; - Deze bedrijven structureel onvoldoende rekening houden met Europese privacywetgeving en fundamentele waarden op het gebied van burgerrechten en transparantie;
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten uiterlijk per 01-09-2025 in alle landelijke en afdelingsgroepen

	een parallelle Signalgroep opstart naast bestaande WhatsAppgroepen; In een overgangsperiode van maximaal twee jaar actief wordt gestuurd op het afbouwen van WhatsApp-gebruik; Na deze periode volledig wordt overgestapt op Signal als primair communicatiemiddel voor interne groepen binnen de JD;
Toelichting	Met deze motie geven de Jonge Democraten een krachtig signaal af richting big tech dat privacy, democratische weerbaarheid en digitale soevereiniteit essentieel zijn. Door nu over te stappen op een veiliger en transparanter alternatief, tonen we leiderschap in de digitale transitie die we ook van anderen vragen.

ORG02	Naar een actief Diversiteits- en Inclusiebeleid binnen de JD
Onderwerp	Uitvoering van en terugkoppeling op advies D&I-commissie
Indiener(s)	D&I-commissie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- De Jonge Democraten zich profileren als een progressieve vereniging die staat voor een inclusieve en open samenleving; - Er op dit moment nog geen actief en structureel diversiteits- en inclusiebeleid binnen de vereniging wordt gevoerd; - De D&I-commissie concrete aanbevelingen heeft gedaan ter verbetering van het diversiteits- en inclusiebeleid.

Overwegende dat:	• Een actief en integraal D&I-beleid bijdraagt aan een veiligere, meer representatieve en inclusieve vereniging waarin ieder lid zich welkom en gehoord voelt; • Het structureel verankeren van D&I in ledenwerving- en binding, activiteiten, scholing en politieke output de kwaliteit van de interne en externe werking van de JD versterkt; • Terugkoppeling en transparantie essentieel zijn om de voortgang van beleidsimplementatie te kunnen volgen en evalueren.
Spreekt uit dat:	• Het Landelijk Bestuur de aanbevelingen uit het advies van de D&I-commissie dient uit te voeren en deze om te zetten in concreet beleid; • Het Landelijk Bestuur op het Septembercongres terugkoppelt welke stappen er zijn gezet in de uitvoering van dit beleid en aangeeft wat de vervolgstappen zijn.
Toelichting	De afgelopen maanden heeft de D&I-commissie (commissie voor Diversiteit & Inclusie) onderzoek gedaan naar de vraag hoe we van de JD een meer diverse en inclusieve organisatie kunnen maken. Want ofschoon we al veel goed (proberen te) doen, is er nog zeker ruimte voor verbetering. Daarom doen we nu een aantal aanbevelingen om D&I bij

	de JD te bevorderen. Met deze motie roepen we het bestuur op deze aanbevelingen over te nemen en op het Septembercongres (mondeling) terugkoppeling te geven over welke stappen er tot dan toe zijn gezet. Zo garanderen we dat er op een goede manier uitvoering wordt gegeven aan het advies.
--	---

ORG03	Achter de geraniums
Onderwerp	Visievorming van de JD t.o.v. woningbouw
Indiener(s)	Politieke commissie JD Groningen
Woordvoerder	
Constaterende dat:	Rob Jetten grote furore gemaakt heeft met zijn plan van tien nieuwe steden
Overwegende dat:	• Er momenteel gesproken wordt over het bevroren van huur voor (sociale) woningen die uiteindelijk zal leiden tot minder bouw, bijvoorbeeld de begrote vier tot vijf duizend minder woningen in Groningen • Studenten en jongeren op dit moment langer thuis blijven wonen door de woningnood en dus minder snel zelfstandig worden • Er meer oplossingen zijn dan bouwen, bouwen, bouwen
Spreekt uit dat:	Wanneer de werkgroep 'volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en mobiliteit' gaat werken aan

	de JD visie op woningbouw, er dan extra aandacht besteed wordt aan een plan voor het bevorderen van doorstroming en/of andere alternatieven voor nieuwbouw.
Toelichting	

ORG04	Typisch gesproken voor de SNC
Onderwerp	Automatische transcriptie ALV
Indiener(s)	Werkgroep Digitalisering & Automatisering
Woordvoerder	
Constaterende dat:	• De Stem- en Notulencommissie (SNC) verantwoordelijk is voor het opstellen van gedetailleerde en accurate notulen tijdens congressen; • Het huidige proces van handmatig notuleren tijdsintensief is en veel vraagt van de SNC; • De SNC niet altijd letterlijk de woorden van ALV-leden kan overnemen, wat leidt tot interpretatie en afwijkingen van het oorspronkelijke debat; • Technologische ontwikkelingen in spraakherkenning en transcriptie live transcriberen en opnemen effectiever en toegankelijker maken; • Tijdens ALV 96 in Utrecht privacybezwaren zijn geuit over automatische transcriptie.

Overwegende dat:	• Automatische transcriptie de werklast van de SNC kan verlichten en tegelijk de nauwkeurigheid van de notulen kan verbeteren; • Het Landelijk Bestuur een rol kan spelen in het selecteren van geschikte tools en het borgen van kwaliteit; • De publicatie van AAV-notulen momenteel vaak veel tijd in beslag neemt; • Rekening gehouden kan worden met privacybezwaren, bijvoorbeeld door samenvattingen in plaats van volledige transcripties te publiceren.
Spreekt uit dat:	Tijdens een JD-congres in het Wintercongres (ALV 103) een privacyvriendelijk experiment plaatsvindt met automatische transcriptie en het Landelijk Bestuur na afloop een evaluatie uitvoert en de resultaten deelt op het Zomercongres (ALV 104).
Toelichting	Het doel van dit experiment is om de werklast van de SNC te verminderen, het notuleerproces efficiënter te maken en moderne technologie verantwoord te benutten. Er worden twee benaderingen overwogen: live transcriberen of opnemen en later transcriberen. De transcripties hoeven niet letterlijk gepubliceerd te worden, maar kunnen worden verwerkt tot samenvattende notulen.

ORG05	Kijk nou eens, dat zielige LB 1
Onderwerp	Vacatiegeld
Indiener(s)	10 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Het huidige vacatiegeld €22.000 bedraagt, wat neerkomt op €229 per persoon per maand bij een achtkoppig Landelijk Bestuur; - De stijging van het vacatiegeld sinds 2020 beperkt is gebleven tot €2.000 per jaar; - De inflatie sinds 2020 met 25% is toegenomen, waardoor kosten aanzienlijk zijn gestegen.
Overwegende dat:	- Bestuursleden moeite kunnen hebben om zich volledig te richten op hun bestuursjaar wanneer zij daarnaast moeten werken of studeren; - Veel Landelijk Bestuurders doorgaans meer tijd besteden aan hun functie dan oorspronkelijk in de vacature vermeld staat; - Het vacatiegeld bedoeld is als algemene compensatie, maar niet meegroeit met de stijgende kosten; - Een hogere vergoeding de drempel verlaagt en meer mensen motiveert om zitting te nemen in het Landelijk Bestuur.
Spreekt uit dat:	Bij de begroting voor 2026 moet worden onderzocht of een verhoging van het vacatiegeld minimaal gelijk aan de inflatie mogelijk is.

Toelichting	Volgens de wet geldt dat vacatiegeld een vergoeding per bestuurslid is, waarbij het per vergadering niet hoger mag zijn dan 3% van het maximale bedrag in salarisschaal 18 voor rijksambtenaren. (dus 340 euro per vergadering)
-------------	---

ORG06	Kijk nou eens, dat zielige LB 2
Onderwerp	Vacatiegeld
Indiener(s)	10 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Het huidige vacatiegeld €22.000 bedraagt, wat neerkomt op €229 per persoon per maand bij een achtkoppig Landelijk Bestuur; - De stijging van het vacatiegeld sinds 2020 beperkt is gebleven tot €2.000 per jaar; - De inflatie sinds 2020 met 25% is toegenomen, waardoor kosten aanzienlijk zijn gestegen.
Overwegende dat:	- Bestuursleden moeite kunnen hebben om zich volledig te richten op hun bestuursjaar wanneer zij daarnaast moeten werken of studeren; - Veel Landelijk Bestuurders doorgaans meer tijd besteden aan hun functie dan oorspronkelijk in de vacature vermeld staat;

	• Het vacatiegeld bedoeld is als algemene compensatie, maar niet meegroeit met de stijgende kosten; • Een hogere vergoeding de drempel verlaagt en meer mensen motiveert om zitting te nemen in het Landelijk Bestuur.
Spreekt uit dat:	Indien er budgetoverschot is, het vacatiegeld voor het huidige jaar alsnog verhoogd dient te worden, waarbij deze evenredig wordt verdeeld over het oude en nieuwe lb.
Toelichting	Volgens de wet geldt dat vacatiegeld een vergoeding per bestuurslid is, waarbij het per vergadering niet hoger mag zijn dan 3% van het maximale bedrag in salarisschaal 18 voor rijksambtenaren. (dus 340 euro per vergadering)

Resolutie Economie, Financiën & Sociale Zaken

RE01	Een nieuwe economie voor ons
Onderwerp	H7: Economie, Financiën & Sociale Zaken
Indiener(s)	Werkgroep Economie, Financiën & Sociale Zaken
Woordvoerder	
Betreft:	Een eerlijke economie die werkt voor iedereen
Schrap/voeg toe:	Nederland is een [...] toezicht daarop ingrijpen.
Vervang door:	Nederland is een welvarend land. Onze economische voorspoed vormt de basis voor het collectieve welzijn van de samenleving. Investerings in onderwijs, gezondheidszorg en het sociale stelsel creëren ontplooiingskansen en vergroten de individuele keuzevrijheid. Als Jonge Democraten staan wij voor duurzame economische groei, welvaart én welzijn – zowel nu als in de toekomst. De wereld verandert steeds sneller en de overheid moet flexibel inspelen op deze ontwikkelingen om onverwachte economische schokken op te vangen. We zien een toekomst waarin mensen vaker en sneller van baan wisselen, waarin levenslang leren vanzelfsprekend is en waarin iedereen voortdurend nieuwe kansen kan creëren. Een toekomst waarin Europese landen elkaar versterken en gezamenlijke groei realiseren naar een duurzame economie. In

deze wereld behoudt Nederland zijn internationale concurrentievoordeel door weloverwogen keuzes te maken, zich snel aan veranderingen aan te passen, te excelleren op een aantal strategische gebieden en weerbaar te zijn tegen geopolitieke verschuivingen.

Om deze toekomst veilig te stellen, moeten we vandaag duidelijke economische keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen voor komende generaties. Als Jonge Democraten staan wij voor een economisch beleid dat kansen biedt om het individuele welzijn via welvaartscreatie te vergroten en dat zo min mogelijk barrières opwerpt voor werknemers, werkgevers en burgers. Tegelijkertijd moet de overheid ervoor zorgen dat ook mensen die niet volledig kunnen meekomen een menswaardig bestaan hebben. Welvaart wordt gecreëerd door stevig te investeren in innovatie, onderwijs, ondernemerschap en arbeidsproductiviteit. Deze welvaart moet vervolgens zorgvuldig worden verdeeld, met name via de arbeidsmarkt, de woningmarkt en enkele essentiële publieke sectoren.

7.1 Markt, overheid en het creëren van welvaart
Als Jonge Democraten geloven wij dat de basis van de economie een goed georganiseerde markt is waarin iedereen kan meedoen. De overheid speelt

	hierin een belangrijke rol: soms als scheidsrechter die de spelregels bewaakt, soms als actieve deelnemer die zelf opdrachten geeft of aankopen doet. Ook vinden wij dat de overheid publieke en private (commerciële) innovatie moet stimuleren, zodat Nederland nu én in de toekomst mee kan blijven doen op de wereldmarkt. 7.1.1 Onze visie op de rol van de overheid Wij vinden dat het hoge welvaartsniveau in Nederland bepaalde rechten met zich meebrengt. Iedereen heeft recht op goede zorg, een dak boven het hoofd, voldoende eten en toegang tot juridische hulp. De overheid moet vooral kansen creëren, waarbij de eerste verantwoordelijkheid voor basisbehoeften bij het individu ligt. Pas wanneer iemand, bijvoorbeeld door ziekte, niet meer voor zichzelf kan zorgen, hoort de overheid in te grijpen. Dit vangnet is niet alleen eerlijk, maar zorgt ook voor stabiliteit en daarmee voor een gezonde economie. 7.1.2 Onze visie op de rol van de markt Een eerlijke en goed functionerende markt biedt bedrijven kansen, houdt de prijzen laag, verhoogt de kwaliteit en geeft consumenten meer keuze. Omdat bedrijven in hun eigen voordeel soms proberen de markt te verstoren, is het nodig dat de overheid optreedt als marktmeester. Wij vinden dat
--	---

	de overheid onder andere moet zorgen voor duidelijke kwaliteitseisen, streng toezicht, eerlijke concurrentie en meer openheid over producten en diensten. Wel moet worden opgepast voor onnodige regels die bedrijven hinderen en moet de internationale positie van Nederland worden bewaakt. 7.1.3 Publieke regie op essentiële voorzieningen Wij vinden dat de overheid actief moet ingrijpen in belangrijke sectoren zoals zorg, woningbouw, onderwijs, mobiliteit en defensie, vooral als de markt hierin tekortschiet. Door gericht te investeren en zelf als opdrachtgever op te treden, kan de overheid ervoor zorgen dat iedereen toegang houdt tot betaalbare zorg, woningen en goed onderwijs. Ook op het gebied van defensie moet de overheid zorgen voor veiligheid en voorbereid zijn op nieuwe dreigingen. Zo creëren wij een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft en zich veilig voelt. 7.1.4 Meer investeren in innovatie Wat de Jonge Democraten betreft mogen we niet achteroverleunen door onze huidige welvaart. Het is zorgwekkend dat de groei van de Nederlandse arbeidsproductiviteit achterblijft bij andere landen. Investeren in onderzoek en ontwikkeling (R&D) is cruciaal om onze welvaart te behouden en nieuwe
--	--

	kansen te creëren. Innovatie zorgt aantoonbaar voor meer werkgelegenheid en hogere omzetten. Nederland beschikt over veel kennis, maar benut deze nog onvoldoende. Wij pleiten daarom voor meer kennisvalorisatie: het omzetten van wetenschappelijke kennis naar praktische toepassingen en bedrijven. Samenwerkingen tussen universiteiten en bedrijven, zoals bij Brainport Eindhoven, zijn hier succesvolle voorbeelden van. Wij willen dat de overheid deze samenwerking actief stimuleert, omdat ze leiden tot meer innovatie en economische groei. Daarnaast vinden wij dat Nederland een breed technologiebeleid moet voeren. Dit betekent dat alle bedrijven, groot en klein, dezelfde ondersteuning krijgen om te innoveren. Grote bedrijven kunnen worden gestimuleerd via belastingvoordelen voor onderzoek en ontwikkeling. Voor kleine bedrijven (MKB) willen wij innovatievouchers herintroduceren, waarmee zij kapitaal krijgen om vernieuwende ideeën verder te ontwikkelen. De huidige investeringen in R&D (2,3% van het BBP) zijn te laag vergeleken met andere koplopers op innovatiegebied. Wij vinden dat Nederland fors meer moet investeren in innovatie, omdat dit op lange termijn meer oplevert voor onze economische
--	--

	én sociale welvaart. De overheid moet zelf ook het goede voorbeeld geven door bij aanbestedingen innovatiegericht te werken. Door bedrijven te laten concurreren en gefaseerde subsidies te bieden, kunnen nieuwe ideeën makkelijker groeien. 7.1.5 Meer ruimte voor ondernemers Wij zien ondernemerschap – en vooral het MKB – als een fundament van onze economie. Ondernemers zijn degenen die kennis omzetten in producten en diensten en daarmee voor groei zorgen. Omdat starten lastig kan zijn, willen wij financiële drempels verlagen. Zo moeten beginnende ondernemers bijvoorbeeld een jaar uitstel kunnen krijgen voor het betalen van hun eerste belastingen. Hierdoor krijgen zij een betere kans om hun bedrijf succesvol op te bouwen. 7.2 Inzetten op een eerlijk en rechtvaardig belastingstelsel Wij, Jonge Democraten, pleiten voor een radicale vereenvoudiging van het belastingstelsel. Belasting moet met zo min mogelijk verstoringen worden geheven. Wij vinden dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen: wie meer kan bijdragen, draagt ook meer bij. 7.2.1 Balans tussen Rijksoverheid en lokale autonomie
--	---

	Belastingen moeten zo veel mogelijk via de Rijksoverheid worden geheven. Wel mogen lokale overheden belasting heffen als dat nodig is voor hun eigen beleid of voor doelen waarbij nationale bemoeienis niet nodig is. Lokale belastingverschillen moeten beperkt blijven om oneerlijke concurrentie te voorkomen. Lokale overschotten moeten worden afgeroomd om belastingverhogingen zonder noodzaak tegen te gaan. Het huidige systeem van lokale belastinginning kan blijven bestaan. 7.2.2 De Belastingdienst Wij willen dat de Belastingdienst transparant werkt. Door het belastingstelsel te versimpelen, verlagen we de werkdruk bij de dienst. Omdat de Belastingdienst veel gevoelige informatie heeft, moet hiermee zorgvuldig worden omgegaan. Nieuwe bevoegdheden mogen pas na een privacytoets worden ingevoerd. Wij vinden dat de Belastingdienst geen risicoprofielen mag maken op basis van niet-relevante persoonlijke gegevens, zoals afkomst. Controle moet altijd gebeuren op basis van objectieve belastingrisico's. 7.2.3 Europees belasten en belastingontwijking aanpakken De interne markt van de EU maakt vrij verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal mogelijk. Wij vinden het belangrijk dat fiscale regels deze
--	--

	vrijheden niet verstoren. Op sommige gebieden, zoals vennootschapsbelasting, dividendbelasting, CO2-heffingen, wegenbelasting, brandstofaccijnzen en btw, moet Europa meer harmoniseren. Zo maken we belastingontwijking moeilijker en creëren we een eerlijkere markt. Toch moet het belasten van inkomens nationaal blijven, omdat landen verschillend beleid nodig hebben. Belastingontduiking en belastingontwijking ondermijnen het vertrouwen in het systeem en benadelen eerlijke belastingbetalers. Wij willen Europese samenwerking versterken, fraude beter opsporen en regels voor bedrijven transparanter maken. Bedrijven moeten duidelijke regels krijgen zodat winstverschuivingen via Nederland worden beperkt. Rulings, waarin bedrijven vooraf duidelijkheid krijgen over hun belastingverplichtingen, blijven nuttig, mits eerlijk toegepast. 7.2.4 Naar een negatieve inkomstenbelasting Wij streven naar een simpelere inkomstenbelasting. We willen af van het huidige toeslagenstelsel, waarin belasting wordt geïnd en tegelijkertijd wordt teruggegeven via toeslagen. Door toeslagen en aftrekposten af te bouwen en inkomensbeleid alleen via belastingtarieven te voeren, maken we het stelsel eenvoudiger. We willen toewerken naar
--	--

	een negatieve inkomstenbelasting: mensen met een laag inkomen krijgen geld terug, terwijl wie meer verdient meer belasting betaalt. Dit voorkomt armoedevallen en zorgt ervoor dat werken altijd loont. Voor enkele specifieke groepen blijven aparte regelingen mogelijk. 7.2.5 Bedrijven belasten en de vervuiler laten betalen Bedrijven profiteren van publieke voorzieningen zoals wegen, onderwijs en veiligheid. Daarom moeten zij eerlijk belasting betalen. Wij willen dat niet alleen winst, maar ook uitgekeerde dividenden en opgepote winsten worden belast. Zo leveren aandeelhouders hun eerlijke bijdrage, zonder dat investeringen of werkgelegenheid worden geschaad. Een geleidelijke invoering voorkomt economische ontwrichting. Daarnaast zijn wij voorstander van een belastingstelsel waarin de vervuiler betaalt. We willen een CO2-heffing voor alle sectoren en een sterker Europees Emissiehandelssysteem met een stijgende minimumprijs. Wie zijn CO2-rechten niet op orde heeft, moet een stevige boete betalen. Ook pleiten we voor een CO2-grensheffing voor importproducten, zodat buitenlandse bedrijven bijdragen aan onze verduurzaming. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat deze bedrijven niet uit Nederland vertrekken, maar helpen in hun
--	---

	transitie. Door te investeren in deze bedrijven zal de uitstoot daadwerkelijk naar beneden gaan en zich niet simpelweg verplaatsen. 7.2.6 Vermogen eerlijker belasten Erfbelasting helpt vermogensongelijkheid verminderen. Voor gewone erfenissen houden we het systeem eenvoudig en laagdrempelig. Maar voor de allerrijksten willen wij een hoger tarief invoeren. Zo zorgen we dat grote vermogens meer bijdragen en vergroten we de kansen voor nieuwe generaties. Ook willen we de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) afschaffen vanwege misbruik en complexiteit, maar we behouden een betalingsregeling om familiebedrijven te beschermen. Daarnaast pleiten wij voor een vernieuwde vermogensbelasting met progressieve tarieven: kleinere vermogens betalen minder, grotere vermogens meer. Voor grootaandeelhouders en mensen met moeilijk verkoopbare investeringen komen er speciale regelingen, zodat productieve investeringen niet worden ontmoedigd. Tot slot willen wij een belasting invoeren op de toename van de waarde van grond. Deze waardevermeerdering komt vooral door publieke investeringen. Door belasting te heffen bij verkoop of overdracht, belasten we gerealiseerde winsten en pakken we
--	--

	speculatie en vermogensongelijkheid aan zonder huishoudens onder druk te zetten. 7.2.7 Naar een uniform btw-tarief Wij willen een uniform btw-tarief. Het huidige systeem met verschillende tarieven is inefficiënt, duur en werkt belastingontwijking in de hand. Een gelijk tarief levert meer welvaart op. Voor producten die schadelijk zijn voor de gezondheid, zoals tabak en suikerhoudende dranken, blijven we aparte accijnzen inzetten om gezond gedrag te stimuleren. 7.3 Hervorm de arbeidsmarkt De Nederlandse economie is steeds dynamischer en de arbeidsmarkt verandert snel. Deze veranderingen maken de arbeidsmarkt flexibeler, maar er zijn ook risico's. De overheid moet bedrijven ruimte geven om zich aan te passen, maar ook zorgen dat groepen mensen niet buitenspel raken. Het is belangrijk dat deze mensen goed worden ondersteund en geholpen om nieuw werk te vinden. Wij willen een arbeidsmarkt waarin iedereen een kans heeft op werk, in plaats van een systeem waarin een kleine groep vaste banen heeft en de rest aan de kant staat. 7.3.1 Meer vaste contracten
--	---

	Steeds minder werknemers krijgen snel een vast contract. Dit komt vaak door het financiële risico voor werkgevers. Toch zijn vaste contracten belangrijk voor zowel werkgevers als werknemers. Werknemers hebben zekerheid nodig, terwijl werkgevers, vooral in het MKB, waarde hechten aan een goede werkrelatie. Ook heeft de ervaring die werknemers opdoen een positief effect op de arbeidsproductiviteit, wat waardevol is voor de werkgever. De huidige regeling waarbij werkgevers twee jaar verplicht moeten doorbetalen bij ziekte, vinden wij te lang, vooral voor kleine ondernemers die hierdoor minder snel vaste contracten aanbieden. Deze regeling is schadelijk voor kwetsbare groepen, zoals 50-plussers, die een hoger risico op ziekte hebben. Hoewel de regeling op macroniveau helpt om ziekteverzuim te verminderen, is de periode van twee jaar te lang. Wij pleiten voor een kortere termijn van 12 maanden voor de doorbetaling van loon bij ziekte. Verder vinden wij dat de opbouw van transitievergoedingen gelijkmatig moet zijn, met elk jaar een vast bedrag. Ook vinden wij dat werknemers niet alleen op basis van anciënniteit, maar vooral op basis van productiviteit beloond moeten worden. 7.3.2 Meer ruimte voor flexibel werken
--	--

	Flexibele contracten leiden vaak tot een ""banencarrousel"", waarbij flexwerkers na twee jaar vervangen worden, terwijl een voortzetting van het contract beter zou zijn voor zowel werknemer als werkgever. Wij willen dat tijdelijke contracten een oplopende duur krijgen, zodat flexwerkers meer zekerheid hebben. Als een contract minder dan twee jaar duurt, moet het volgende contract minimaal de helft langer zijn, bijvoorbeeld van 6 maanden naar 1 jaar, en daarna steeds met minimaal 1 jaar verlengd worden. Daarnaast willen wij dat werkgevers verplicht een scholingspotje voor flexwerkers aanbieden, zodat zij kunnen investeren in de ontwikkeling van hun medewerkers. Dit verhoogt de kansen voor flexwerkers en de arbeidsproductiviteit in Nederland. 7.3.3 Zelfstandigen zonder personeel Zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers) moeten de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen als ondernemer, maar er is een probleem met schijnzelfstandigheid. ZZP'ers lopen het risico om zonder verzekering arbeidsongeschikt of ziek te worden. Wij vinden dat ZZP'ers verplicht een verzekering moeten afsluiten voor langdurige ziekte en arbeidsongeschiktheid. Ook pleiten wij voor verplichte pensioenopbouw voor ZZP'ers en het afschaffen van de zelfstandigenaftrek om een gelijk
--	---

	speelveld te creëren tussen ZZP'ers en werknemers. 7.3.4 Sociale zekerheid als vangnet Niet iedereen kan deelnemen aan de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door arbeidsongeschiktheid of een mismatch tussen vraag en aanbod. Het is de taak van de overheid om een sociaal vangnet te bieden. In een flexibele arbeidsmarkt is het nog belangrijker om mensen die niet mee kunnen komen goed op te vangen en te begeleiden naar nieuw werk. Het UWV moet meer faciliteren en zich richten op loopbaanbegeleiding in plaats van een dwingende rol te spelen. Wij zijn tegen een sollicitatieplicht, omdat deze niet effectief is en tijd en energie verspilt. 7.3.5 Digitalisering van de arbeidsmarkt Digitalisering biedt voordelen, zoals efficiënter werken, maar zorgt er ook voor dat sommige banen verdwijnen, vooral voor lager- en middenopgeleiden. Wij verwachten dat dit in de toekomst doorgaat. Het is belangrijk dat we nu al maatregelen nemen om te voorkomen dat mensen buiten de arbeidsmarkt vallen door digitalisering. 7.3.6 Uitgebreide scholingsmogelijkheden Er is een mismatch op de arbeidsmarkt: veel mensen zitten zonder werk, terwijl er in bepaalde
--	---

	sectoren tekorten zijn. Wij willen omscholing mogelijk maken voor mensen met behoud van uitkering en toeslagen, zodat zij kans hebben om een baan te vinden. Het rijk kan gemeenten hierbij ondersteunen. Daarnaast willen wij dat de kosten van opleiding gefinancierd kunnen worden door een lening, vergelijkbaar met het huidige studieleenstelsel, voor opleidingen die leiden tot beroepen met een goed arbeidsmarktperspectief. 7.3.7 Meer ruimte voor thuiswerken Thuiswerken biedt voordelen zoals meer werkplezier, een betere werk-privébalans en minder files. Niet iedereen heeft echter een geschikte thuissituatie of vindt thuiswerken prettig. Daarom pleiten wij voor de keuzevrijheid om thuis te werken waar mogelijk, maar met de optie voor (deels) kantoorwerk. Zo creëren we een flexibele en moderne werkomgeving die goed is voor mens, milieu en maatschappij. 7.4 Een toekomstbestendig pensioenstelsel Als Jonge Democraten zien wij dat Nederland voor een belangrijke uitdaging staat: we worden ouder en moeten daarom langer blijven werken. Wij beschouwen dit als een kans om ons pensioenstelsel toekomstbestendig te maken. Het huidige stelsel is niet flexibel genoeg voor verschillende loopbanen, doet jongeren tekort en
--	---

	biedt mensen te weinig keuzevrijheid. Wat ons betreft behouden we de sterke punten van collectieve zekerheid, maar maken we het pensioenstelsel eerlijker, duidelijker en beter passend bij ieders levensloop. Door pensioenfondsen verder te professionaliseren en duidelijke afspraken te maken over de rekenrente (de methode waarmee de waarde van pensioenen wordt bepaald), kunnen we generatieconflicten voorkomen. Zo creëren we een pensioenstelsel dat meebeweegt met het leven van mensen, zonder de solidariteit los te laten. 7.4.1 Verplicht sparen voor pensioen Wij vinden het belangrijk dat iedereen voldoende spaart voor de periode na pensionering. Daarom willen wij dat sparen voor een aanvullend pensioen verplicht wordt voor alle werknemers, inclusief zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Zij kunnen dan ook profiteren van de voordelen die pensioenfondsen bieden, zoals lagere kosten en betere spreiding van risico's. De overheid stelt één vaste pensioenpremie vast. Hierdoor verdwijnen pensioenen uit cao-onderhandelingen, wat zorgt voor meer duidelijkheid en gelijkheid. Wij hechten veel waarde aan keuzevrijheid. Werknemers moeten daarom zelf hun pensioenfonds kunnen kiezen. Omdat er strenge toetredingseisen gelden en fondsen moeten
--	---

	concurreren, zal het aantal pensioenfondsen uiteindelijk afnemen. Dit levert schaalvoordelen op, zoals lagere kosten en betere dienstverlening. Daarnaast moeten deelnemers hun eigen risicoprofiel kunnen kiezen: hoeveel risico zij willen nemen met hun pensioenbeleggingen. Als iemand geen voorkeur opgeeft, wordt automatisch gekozen voor een profiel waarbij het risico kleiner wordt naarmate iemand ouder wordt. Om pensioenfondsen in staat te stellen verantwoord en voor de lange termijn te beleggen, mogen deelnemers maximaal één keer per drie jaar van fonds wisselen. Ook willen wij een maximum stellen aan de kosten die pensioenfondsen mogen rekenen, zodat het overgrote deel van de ingelegde premie ook echt ten goede komt aan de deelnemer. 7.4.2 Onafhankelijk en professioneel pensioenbestuur Wij streven naar een onafhankelijk, deskundig en professioneel bestuur van pensioenfondsen. De fondsen worden niet langer geleid door vakbonden, maar door onafhankelijke besturen die zelf worden benoemd. De Nederlandsche Bank (DNB) moet streng toezien op de kwaliteit van deze bestuurders en pas een vergunning afgeven als zij voldoen aan hoge eisen. Ook moet DNB actief blijven
--	---

	controleren of pensioenfondsen een verantwoord financieel beleid voeren. 7.4.3 Individueel eigendomsrecht en eerlijke opbouw Wij erkennen dat er voordelen zijn van collectief beleggen: samen investeren levert vaak betere resultaten op. Toch vinden wij dat iedereen volledig eigenaar moet blijven van zijn eigen ingelegde pensioenpremie. Er mag geen herverdeling meer plaatsvinden tussen generaties. Jongeren mogen niet meer structureel nadeel ondervinden doordat zij procentueel evenveel inleggen maar minder pensioen opbouwen ("doorsneepremie"). Wij willen dat de opbouw van pensioen voortaan eerlijk is: de inleg en de opgebouwde rechten moeten beter aansluiten bij de reële waarde ervan door de tijd heen. 7.5 Financiële stabiliteit en de euro Een stabiele economie is van groot belang. Zware crises schaden het vertrouwen en leiden tot individuele drama's. Juist dat vertrouwen is essentieel voor het goed functioneren van de economie en het behouden van welvaart. Het waarborgen van financiële stabiliteit vraagt om verstandig begrotingsbeleid en goed toezicht op financiële instellingen.
--	--

	7.5.1 Financiële stabiliteit en de euro Het financieel beleid is de motor van ons economisch succes. Zonder stabiliteit geen vertrouwen, geen investeringen en geen groei. Deze stabiliteit is sinds de invoering van de euro niet meer afhankelijk van Duitsland, maar van de gehele Eurozone. Stabiliteit wordt gewaarborgd door lage inflatie, effectief overheidsbeleid en het tegengaan van excessen. Het monetaire mechanisme ligt bij de Europese Centrale Bank. De euro biedt Nederland veel voordelen: stabiliteit, lagere transactiekosten en een grotere monetaire markt. Nederland moet zich inzetten voor het behoud van deze stabiliteit door sterke controles op nationale overheidsbegrotingen. De Europese Commissie moet de mogelijkheid hebben om sancties op te leggen, omdat lidstaten niet altijd toezicht houden op de naleving van afspraken. Daarnaast moeten lidstaten economisch meer naar elkaar toegroeien, bijvoorbeeld op het gebied van vergrijzing. Nieuwe landen die de euro willen invoeren, moeten langere tijd aan de toetredingseisen voldoen, zodat zij bijdragen aan de stabiliteit van de euro. Op termijn zou er gewerkt moeten worden aan een Europese begrotingsunie met een geïntegreerd begrotingsbeleid. Dit bevordert de convergentie van beleid op belangrijke gebieden zoals
--	--

	belastingheffing en sociale zekerheid. Voor stabiliteit binnen Europa is het cruciaal dat lidstaten economisch naar elkaar toegroeien. De begrotingsunie zou een autoriteit moeten hebben die bevoegd is om belasting te heffen en geld te lenen. Dit biedt meer stabiliteit dan het permanente noodfonds (ESM) en zorgt voor effectiever toezicht op Europees niveau. 7.5.2 Overheidsbegroting en nationale schuld De Jonge Democraten willen duidelijke regels voor overheidsuitgaven in Europa. Een strikte 3%-norm is te rigide, maar volledig meebewegen met de economie is ook riskant. Wij pleiten voor een vaste norm waar alleen in uitzonderlijke gevallen van mag worden afgeweken, mits er hervormingen komen voor gezonde financiën op lange termijn. Deze afspraken moeten Europees gecontroleerd worden. Uiteindelijk is een echte Europese begrotingsunie nodig, met democratisch gelegitimeerde instellingen die belasting kunnen heffen en geld kunnen lenen. Samen met een sterke bankenunie en uitbreiding van Europese sociale rechten biedt dit meer stabiliteit dan het ESM. 7.5.3 Een stabiele financiële sector De financiële sector verdient extra aandacht, omdat een crisis in deze sector verstrekkende gevolgen kan hebben. Het beleid moet gericht zijn op het
--	--

	bieden van zo veel mogelijk vrijheid voor de financiële sector, zonder de economische groei in de weg te zitten. Bij het reguleren van de financiële sector moet het uitgangspunt zijn dat alle risico's bij de instellingen zelf liggen. Regels moeten voorkomen dat instellingen "too big to fail" worden, waardoor belastingbetalers in tijden van crisis moeten bijspringen. Omdat financiële instellingen internationaal opereren, moet regelgeving ook op mondiaal niveau worden afgestemd. In eerste instantie moet er gestreefd worden naar maximale harmonisatie op Europees niveau. Systeemrisico's moeten op zowel mondiaal als Europees niveau worden beperkt. De Financial Stability Board (FSB) en het Europees Comité voor Systeemrisico's (ECSR) moeten meer bevoegdheden krijgen om systeemrisico's te beheersen. Deze instellingen moeten worden gecontroleerd door nationale overheden en het Europees Parlement. Bovendien moet er meer concurrentie tussen banken komen, bijvoorbeeld door een Europese kapitaalmarktunie. Dit kan leiden tot hogere spaarrentes en lagere kosten voor consumenten. Het schaduwbankensysteem, dat bestaat uit niet-bancaire instellingen die bankdiensten aanbieden, biedt alternatieve financieringsmogelijkheden en
--	---

	verhoogt de concurrentie. Dit systeem staat momenteel niet onder toezicht, maar wij vinden dat dit moet veranderen, omdat het systeem uit kan groeien tot een gevaar voor de financiële stabiliteit. Alle systeemrelevante instellingen, zoals grote verzekeraars, hedgefondsen en private equityfondsen, moeten gecontroleerd worden om risico's in dit deel van het financiële systeem in kaart te brengen. Om ervoor te zorgen dat belastingbetalers niet opdraaien voor de kosten van een failliete financiële instelling, pleiten wij voor het invoeren van een verplichte "living will" en een hogere kapitaaleis. Een "living will" is een financieel plan waarin staat hoe een instelling moet omgaan met crisissituaties en de ontmanteling van de instelling. Als blijkt dat de ontmanteling tot te hoge maatschappelijke kosten leidt, kan de toezichthouder structurele wijzigingen afdwingen bij de instelling.
Toelichting	Samen met een enthousiaste groep leden hebben we flink gesleuteld aan de tekst: we hebben het hoofdstuk grondig versimpeld, opnieuw gestructureerd en inhoudelijk versterkt. We hebben gewerkt aan een breder en realistischer beeld van de rol van de overheid, aandacht voor innovatie als motor van ons concurrentievermogen,

	en een eerlijker en rechtvaardiger belastingstelsel – zowel voor individuen als bedrijven. Ook zijn thema's als een eerlijker erfenisstelsel, grondwaardebelasting en digitalisering stevig verankerd.
--	--

AMRES01	Een nieuw soort kapitalisme?
Onderwerp	Een nieuw soort kapitalisme?
Indiener(s)	WG Economie
Woordvoerder	
Betreft:	RE01 na “Als Jonge Democraten staan wij voor duurzame economische groei, welvaart én welzijn – zowel nu als in de toekomst”
Schrap/voeg toe:	We pleiten daarbij voor een economie waarin maatschappelijke waardecreatie centraal staat en economische groei niet langer een doel op zich is, maar een middel om het welzijn van iedereen te vergroten. De vrije markt, innovatie, concurrentie en efficiëntie blijven daarbij belangrijke principes die niet alleen financiële opbrengsten kunnen brengen, maar ook kunnen bijdragen aan het aanpakken van de grote maatschappelijke uitdagingen van de 21e eeuw.
Vervang door:	
Toelichting	Met dit amendement willen we een principiële koerswijziging in het denken over economische groei vastleggen. Waar economische groei traditioneel als doel op zichzelf wordt gezien, benadrukken wij dat groei slechts legitiem is als het bijdraagt aan welzijn en brede maatschappelijke

	voortgang. Dit sluit aan bij het groeiende besef in de samenleving dat klimaatverandering en sociale om andere economische waarden vragen. Door maatschappelijke waardecreatie centraal te stellen, erkennen we de waarde van innovatie en marktwerking, maar binnen duidelijke maatschappelijke kaders. Bedrijven hebben niet alleen economische, maar ook sociale verantwoordelijkheden. Dit amendement biedt daarmee een progressieve visie op kapitalisme die past bij de uitdagingen van de 21e eeuw.
--	--

AMRES02	Neoliberalisme is zo jaren 80
Onderwerp	Neoliberalisme is zo jaren 80
Indiener(s)	WG Economie
Woordvoerder	
Betreft:	RE01 na “Dit vangnet is niet alleen eerlijk, maar zorgt ook voor stabiliteit en daarmee voor een gezonde economie.”
Schrap/voeg toe:	Daarnaast moet de overheid ook economische richting geven. Wij pleiten voor een missiegedreven industriebeleid, waarin publieke investeringen strategisch worden ingezet om gezamenlijke maatschappelijke doelen te realiseren. Dit betekent dat overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties samen werken aan heldere en ambitieuze missies, zoals klimaatneutraliteit, betaalbare zorg, voedselzekerheid en digitale soevereiniteit.
Vervang door:	
Toelichting	Deze toevoeging is een expliciete afrekening met het neoliberale dogma van een terugtrekkende

	overheid. De grote maatschappelijke opgaven van onze tijd – zoals de energietransitie, vergrijzing en digitalisering – vragen om strategische sturing door de overheid. Met dit amendement pleiten wij voor een missiegedreven industriebeleid waarin de overheid via investeringen richting geeft aan innovatie en brede welvaart.
--	---

AMRES03	From public investments to private profits
Onderwerp	From public investments to private profits
Indiener(s)	WG Economie
Woordvoerder	
Betreft:	RE01 na “Wij willen dat de overheid deze samenwerking actief stimuleert, omdat ze leiden tot meer innovatie en economische groei.”
Schrap/voeg toe:	Kennisvalorisatie moet echter niet alleen economisch, maar ook maatschappelijk rendement opleveren. Het mag niet zo zijn dat publieke investeringen uitsluitend resulteren in private winsten. Bedrijven die profiteren van overheidsinvesteringen of gebruikmaken van kennis uit publieke instellingen, hebben de verantwoordelijkheid om deze waarde terug te laten vloeien naar de samenleving. Wetenschappelijke kennis, innovatie en infrastructuur die met publiek geld zijn ontwikkeld, moeten in de eerste plaats ten goede komen aan het algemeen belang. Wij pleiten daarom voor maatschappelijk verantwoord licentiëren, met onder meer transparante prijsstelling, publieke licenties of

	voorwaarden voor brede beschikbaarheid. Bedrijven die gebruikmaken van publieke middelen dienen bovendien te voldoen aan minimumeisen op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid – zoals het behalen van CO ₂ -reductiedoelstellingen, het waarborgen van eerlijke beloning binnen het bedrijf, actieve kennisdeling, herinvestering van winsten of het creëren van regionale werkgelegenheid.
Vervang door:	
Toelichting	Publieke investeringen in kennis, infrastructuur en innovatie vormen de ruggengraat van economische ontwikkeling. Toch worden de baten hiervan te vaak geprivatiseerd, terwijl de lasten publiek blijven. Met dit amendement willen wij expliciet vastleggen dat bedrijven die profiteren van publieke middelen maatschappelijke verplichtingen hebben. Denk aan eerlijke lonen, CO ₂ -reductie en herinvesteringen.

Naar een actief Diversiteits- en Inclusiebeleid bij de Jonge Democraten

Inleiding

De Jonge Democraten (JD) staan voor een inclusieve en open samenleving. Toch wordt er binnen de vereniging op dit moment nog geen actief diversiteits- en inclusiebeleid (D&I) gevoerd. Als diversiteitscommissie vinden wij dat een gemiste kans. Een diverse en inclusieve vereniging trekt immers een breder scala aan leden, stimuleert een rijkere discussie en zorgt ervoor dat iedereen zich welkom en gehoord voelt. Daarom pleiten wij ervoor om D&I structureel te verankeren in het beleid van de JD. In dit stuk schetsen we een aantal belangrijke verbeterpunten en doen we aanbevelingen voor structurele verbetering.

Belangrijke aandachtspunten

Om tot een effectief en duurzaam D&I-beleid te komen, is het essentieel om aandacht te besteden aan onder andere: ledenwerving, ledenbinding, scholing, activiteiten, politieke output en sollicitatiebeleid. Daarbij is het van belang dat diversiteit en inclusie niet als losse onderdelen worden benaderd, maar als een geïntegreerd beleidsterrein binnen de vereniging. Dat vraagt om een heldere strategie en om het aanstellen van een duidelijke verantwoordelijke die toezicht houdt op de uitvoering, voortgang en borging van dit beleid.

1. Geïntegreerd D&I-beleid

Diversiteit en inclusie mogen geen bijzaak zijn; ze verdienen een structurele plaats binnen het beleid en de cultuur van de JD. Alleen met een integrale aanpak kunnen we duurzame vooruitgang boeken. Dat vraagt om duidelijke keuzes, gezamenlijke verantwoordelijkheid en structurele inbedding.

- **Voer een samenhangend en gedragen D&I-beleid.**
Vermijd losse acties of symbolisch beleid. Werk in plaats daarvan aan een doordachte, integrale aanpak waarbij D&I zichtbaar en voelbaar verweven is met alle beleidsterreinen: van communicatie en activiteiten tot ledenwerving en politieke output. Betrek leden actief bij het opstellen en uitvoeren van dit beleid, zodat het breed gedragen wordt binnen de vereniging.
- **Borg verantwoordelijkheid en deskundigheid.**
De uitvoering van het D&I-beleid is een taak van het landelijk bestuur. Tegelijkertijd is het belangrijk dat er een D&I-commissie of D&I-officer is die het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseert, als klankbord fungeert en betrokken is bij de uitvoering. Zo waarborgen we continuïteit, deskundigheid en kritische reflectie binnen het beleid.
- **Zorg voor vaste reflectiemomenten.**
Monitoring is essentieel om voortgang zichtbaar te maken en beleid tijdig bij te kunnen sturen. Organiseer daarom structureel reflectiemomenten waarin wordt teruggeblikt op het gevoerde D&I-beleid en acties. Denk aan vaste agendapunten bij FEO's en aandacht voor D&I tijdens bestuurstrainingen. Zo wordt diversiteit en inclusie geen eenmalig gesprek, maar een terugkerend onderdeel van goed bestuur.

2. Ledenwerving

Om de Jonge Democraten te laten groeien én diverser te maken, is het essentieel dat we actief inzetten op het bereiken van verschillende groepen jongeren. Dit vraagt zowel om slimme keuzes in hoe we communiceren als waar we jongeren benaderen.

- **Samenwerken met diverse netwerken**
Een belangrijke stap in de ledenwerving is het aangaan van partnerschappen met organisaties die zich inzetten voor ondervertegenwoordigde groepen. Denk aan culturele jongerenverenigingen, studentenorganisaties of maatschappelijke initiatieven. Door samen te werken met deze netwerken vergroten we onze zichtbaarheid, bouwen we aan vertrouwen en maken we de JD toegankelijk voor iedereen.
- **Gerichte communicatie**
We vermijden jargon of ingewikkelde taal, en gebruiken communicatievormen waarin jongeren zich kunnen herkennen. Dat betekent ook dat we diversiteit ook zichtbaar maken in ons beeldmateriaal en onze verhalen, met rolmodellen die laten zien dat jongeren zich thuis kunnen voelen bij de JD. Daarbij stemmen we onze boodschap af op de doelgroep die we proberen te bereiken, zodat onze communicatie aansluit bij hun belevingswereld, taalgebruik en interesses.
- **Laagdrempelige communicatie**
We zorgen ervoor dat onze wervingsteksten, socialmediaberichten en video's begrijpelijk, visueel aantrekkelijk en uitnodigend zijn. Dit betekent korte, duidelijke taal, herkenbare voorbeelden en formats die jongeren aanspreken – zoals reels, memes of korte interviews. Ook zorgen we voor ondertiteling, alternatieve tekst bij afbeeldingen, en toegankelijke opmaak.
- **Bereikbaarheid vergroten**
Om jongeren uit diverse groepen daadwerkelijk te bereiken, moeten we zichtbaar zijn op plekken waar zij zich al thuis voelen. Denk aan mbo-scholen, multiculturele festivals of andere evenementen en locaties waar diversiteit vanzelfsprekend is. Door daar aanwezig, benaderbaar en actief betrokken te zijn – bijvoorbeeld met een stand, gastles of workshop – laten we zien dat we jongeren serieus nemen en actief naar hen toekomen.

3. Ledenbinding

Het werven van nieuwe leden is slechts de eerste stap. Om deze diversiteit niet alleen te behouden, maar ook verder te versterken, is het van cruciaal belang dat alle leden zich daadwerkelijk welkom, gerespecteerd en thuis voelen binnen de vereniging. Dit betekent dat er een ondersteunende en inclusieve cultuur moet worden gecreëerd en gekoesterd.

- **Buddysysteem binnen de JD**
Nieuwe leden moeten zich gesteund voelen bij hun eerste stappen binnen de JD. Een laagdrempelige en effectieve manier om dit te realiseren is het opzetten van een buddy-systeem, waarbij nieuwe leden gekoppeld worden aan een ervaren lid dat hen wegwijs maakt binnen de vereniging. Bij de aanmelding kan het nieuwe lid aangeven wat voor type persoon goed bij hem of haar past. Het buddysysteem komt ook goed tot zijn recht tijdens grote landelijke activiteiten. Op zulke momenten zorgt de buddy ervoor dat het nieuwe lid zich welkom voelt, gemakkelijk contact maakt met andere leden en sneller aansluiting vindt binnen de vereniging.

- **Inclusief mentorprogramma met D66**

Daarnaast willen we in samenwerking met D66 toewerken naar een landelijk mentorshipprogramma, bijvoorbeeld voor jongeren die willen doorgroeien naar politieke functies of bestuursrollen. Als we zo'n traject opzetten, is het cruciaal dat we actief diversiteit nastreven onder de JD-deelnemers. Dit betekent dat we jongeren uit ondervertegenwoordigde groepen gericht werven en begeleiden om mee te doen.

- **Inclusieve cultuur**

Een inclusieve cultuur creëren is geen makkelijke opgave: het vraagt continu aandacht, reflectie en aanpassing. Toch zijn er concrete stappen die we kunnen zetten. Denk aan het actief signaleren en bespreekbaar maken van uitsluiting of ongemak, het organiseren van trainingen rond inclusie en bewustwording, en het stimuleren van open feedbackculturen. Door deze stappen te zetten, bouwen we aan een JD waarin ruimte is voor verschillen en waarin leden zich vrij voelen om zich uit te spreken.

- **Ruimte voor netwerken en initiatieven**

Om diversiteit en inclusie verder te versterken, kunnen we ook activiteiten organiseren voor specifieke groepen, of netwerken opzetten die hen ondersteunen – zoals bijvoorbeeld een vrouwen netwerk. Het verdient de voorkeur dat dit soort netwerken en activiteiten ontstaan op initiatief van leden zelf, zodat ze gedragen worden en goed aansluiten bij wat er speelt. Daarbij is ook belangrijk dat van tevoren altijd duidelijk wat het precieze doel van een netwerk is, en wie voor het netwerk verantwoordelijk is.

- **Diversiteit binnen structuren**

Diversiteit mag niet alleen zichtbaar zijn in ons ledenbestand, maar ook in de structuren van de JD. Commissies, besturen en werkgroepen moeten een representatieve afspiegeling zijn van de samenleving. Dit vraagt om actief beleid bij werving, selectie en begeleiding, zodat ook daar ruimte is voor nieuwe perspectieven en ervaringen.

4. Scholing

Diversiteit en inclusie moeten een vast onderdeel worden van de scholing binnen de Jonge Democraten.

- **Trainingen over D&I voor bestuursleden**

Het is cruciaal dat afdelingsbestuursleden en werkgroepvoorzitters goed op de hoogte zijn van de principes van diversiteit en inclusie. Daarom worden gerichte trainingen aangeboden die hen handvatten geven om actief bij te dragen aan een inclusieve cultuur. Deze trainingen behandelen onder andere aannames en blinde vlekken die inclusie belemmeren. Ook is er aandacht voor inclusieve communicatie: hoe spreek je verschillende doelgroepen aan, voorkom je uitsluitende taal en zorg je dat iedereen zich welkom voelt in gesprekken en besluitvorming. Daarnaast komen praktische vaardigheden aan bod, zoals het omgaan met conflicten rond D&I-thema's en het signaleren van uitsluitingsmechanismen binnen een afdeling of werkgroep.

- **Trainingen voor specifieke groepen**

Naast D&I-trainingen voor bepaalde functionarissen zouden we specifieke trainingen kunnen aanbieden voor specifieke, binnen de JD ondervertegenwoordigde groepen, gericht op het versterken van hun positie binnen de politiek. Deze trainingen zouden zich kunnen richten op hoe je politiek actief kunt worden, welke valkuilen je kunt tegenkomen en hoe je jezelf kunt beschermen tegen negatieve reacties en weerstand. Het doel is om deze groepen te ondersteunen in hun politieke ambities door hen de tools en het zelfvertrouwen te geven om actief deel te nemen aan de politiek.

5. Activiteiten

De JD-evenementen moeten toegankelijk en inclusief zijn, zodat alle leden zich welkom voelen en actief kunnen deelnemen. Dit gaat om fysieke toegankelijkheid, maar ook om inclusieve programmering en diversiteit in sprekers en panels.

- **Toegankelijke locaties**
Bij het organiseren van evenementen zorgen we ervoor dat de locaties fysiek toegankelijk zijn voor mensen met verschillende mobiliteitsbeperkingen. We kiezen voor plaatsen die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer en waar drempels letterlijk en figuurlijk worden weggenomen.
- **Participatie tijdens activiteiten**
We willen dat iedereen volwaardig kan meedoen aan onze activiteiten, ook mensen uit ondervertegenwoordigde groepen of mensen met een taalbarrière. Daarom stimuleren en ondersteunen we hun participatie actief. Bij congressen doen we dit onder andere door het aanbieden van congresbuddy's en toegankelijke congrestrainingen voorafgaand aan het congres.
- **Inclusieve programmering**
Onze evenementen weerspiegelen de diversiteit van onze leden. We organiseren debatten en activiteiten die aansluiten bij uiteenlopende interesses en perspectieven, bijvoorbeeld over etnische diversiteit, LHBTIQ+-rechten, toegankelijkheid en andere relevante thema's.
- **Diversiteit in sprekers en panels**
We voorkomen dat steeds dezelfde stemmen het woord voeren. Daarom zoeken we actief naar sprekers uit ondervertegenwoordigde groepen: mensen die niet vanzelfsprekend in de politiek zichtbaar zijn. Denk aan culturele minderheden, vrouwen, mensen met een beperking en anderen die vaak buiten beeld blijven.

6. Politieke Output

De Jonge Democraten willen niet alleen intern, maar ook extern laten zien dat diversiteit en inclusie fundamenteel zijn voor ons denken en doen. Onze politieke output moet deze waarden weerspiegelen.

- **Brede betrokkenheid voorkomt tunnelvisie**
Om te voorkomen dat we als Jonge Democraten een te eenzijdige of beperkte visie ontwikkelen, is het essentieel dat we diverse groepen actief betrekken bij het proces van politieke visievorming. Daarom zorgen we ervoor dat we niet alleen luisteren naar de stemmen die traditioneel goed vertegenwoordigd zijn, maar ook naar degenen die vaak goed vertegenwoordigd zijn bij de JD (zoals vrouwen, mensen met een migratieachtergrond of MBO-studenten).
- **Aandacht voor diversiteit en inclusie bij onze politieke uitingen**
De politieke uitingen van de Jonge Democraten moeten expliciet aandacht besteden aan diversiteit en inclusie. Zo herkennen potentiële leden zich sneller in onze boodschap en krijgen zij het signaal dat er bij ons ruimte is om jezelf te zijn. Werken met een jaarlijkse kalender, waarop momenten zijn gemarkeerd die zich goed lenen om naar buiten te treden met onze inzet voor diversiteit en inclusie – zoals Paarse Vrijdag, Internationale Vrouwendag of de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie– kan daarbij helpen. Ook in de richting van D66 blijven we ons inzetten voor diversiteit en inclusie.

- **Actief beleid op representatie**

We pleiten voor meer diversiteit (in de breedste zin van het woord) op kieslijsten en in volksvertegenwoordigende functies. Brede betrokkenheid voorkomt tunnelvisie en draagt bij aan beter onderbouwde en evenwichtigere besluiten. Daarom zetten we ons als Jonge Democraten actief in om divers talent op te leiden en te ondersteunen bij politieke campagnes. We maken ons hard voor gelijke kansen en een politiek waarin iedereen zich vertegenwoordigd kan voelen.

7. Sollicitatiebeleid

Om bestuurs- en andere functies binnen de Jonge Democraten toegankelijk te maken voor een breed scala aan kandidaten, is het belangrijk dat we doelgerichte stappen zetten om een inclusieve en diverse organisatie te bevorderen.

- **Inclusieve vacatureteksten**

Bij de JD is het van essentieel belang dat vacatureteksten geen onnodige drempels opwerpen. Functiebeschrijvingen moeten uitnodigend en toegankelijk zijn, zodat ze niet onbewust bepaalde groepen uitsluiten. We gebruiken eenvoudige taal, vermijden jargon en moedigen expliciet kandidaten met diverse achtergronden aan om te solliciteren.

- **Actieve werving**

Een inclusieve organisatie vraagt om actieve inspanning. Het volstaat niet om vacatures te plaatsen en af te wachten: we zoeken actief contact met potentiële kandidaten uit ondervertegenwoordigde groepen en moedigen hen aan om te solliciteren. Daarbij nemen we belemmeringen zoveel mogelijk weg, zoals onbekendheid met het proces of zorgen over toegankelijkheid. Zo maken we zichtbaar dat de JD een plek is waar iedereen welkom is.

- **Eerlijke selectie van kandidaten**

Een eerlijke en transparante benoemingsprocedure is essentieel om gelijke kansen te bieden aan iedereen. We streven naar objectiviteit door gebruik te maken van duidelijke en toetsbare selectiecriteria, en – waar mogelijk – vaste beoordelingsformulieren. Die helpen om beslissingen beter te onderbouwen en de invloed van onbewuste vooroordelen te beperken.

- **Toekomstgericht naar kandidaatstelling kijken**

Het is belangrijk om te onderzoeken of het huidige kandidaatstellingsproces voor functies binnen afdelingsbesturen en het landelijk bestuur inclusiever kan worden ingericht. Nu moeten leden zichzelf kandideren, maar dat kan voor sommigen een hoge drempel vormen. We kunnen verkennen op welke manieren we dit proces toegankelijker kunnen maken, zodat meer leden – met verschillende achtergronden – zich aangesproken en gesteund voelen om zich kandidaat te stellen. Zo vergroten we de kans op een bestuur dat de diversiteit binnen de vereniging beter weerspiegelt.

Conclusie

De Jonge Democraten kunnen niet langer passief blijven in het bevorderen van diversiteit en inclusie. Een actiever beleid op dit gebied zal de vereniging verrijken en haar aantrekkingskracht vergroten. Dit vraagt om structurele aanpassingen in de manier waarop leden geworven, betrokken en vertegenwoordigd worden. Door de bovenstaande aanbevelingen op te volgen, kan de JD zich ontwikkelen tot een nog inclusievere en meer diverse politieke jongerenorganisatie.

Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

1.	Bestuursverslag	3
2.	Financiële uitkomsten 2024	6
3.	Jaarrekening	7
4.	Balans per 31 december 2024	8
5.	Staat van baten en lasten 2024	9
6.	Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat	10
7.	Toelichting op de balans	12
8.	Toelichting op de staat van baten en lasten	16
9.	Overige toelichting	20
10.	Ondertekening	21
11.	Overige gegevens	22
	Bestemming resultaat	22
	Aantal leden	22
	Verklaring van de onafhankelijke accountant	23

1. Bestuursverslag

De Vereniging Jonge Democraten is opgericht in 1984, en statutair en feitelijk gevestigd op de Lange Houtstraat 11 te 's Gravenhage, is inmiddels uitgegroeid tot één van de grootste Politieke Jongerenorganisaties van Nederland.

De Vereniging Jonge Democraten stelt zich als vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie ten doel bij te dragen tot de individuele ontplooiing van alle mensen. Zij richt zich hierbij vooral op jongeren tussen de 12 en 30 jaar oud. De vereniging stelt zich als politieke jongerenorganisatie ten doel om politieke vormingsactiviteiten tot stand te brengen ten behoeve van jongeren in overeenstemming met de doelstellingen van D66.

	Jan 2024 - sept 2024	Sept 2024 – dec 2024
Voorzitter	Floris van der Valk	Frouke van Dam
Algemeen Secretaris	Julia van Herpen	Max Jongmans
Penningmeester	Manish Jhinkoe-Rai	Manish Jhinkoe-Rai
Bestuurslid Politiek	Elise Stroop	Bart Hiddema
Bestuurslid Organisatie	Fay Jansen	
Bestuurslid Extern	Evert Manders	
Bestuurslid Intern	Lennart Droppert	
Bestuurslid Campagne & Profilerings	Joanne Verkerk	Jakub Tatoušek
Bestuurslid Pers		Ralph Roodhorst
Bestuurslid Organisatie		River van Uden
Bestuurslid Leden		Yara Wilhelmy Damsté

Het jaar 2024 stond voor de Jonge Democraten in het teken van het lustrum. De Jonge Democraten bestaan 40 jaar. Een bijzonder moment in de geschiedenis van de vereniging, waarin niet alleen werd teruggeblikt op eerdere hoogtepunten, maar vooral ook vooruit werd gekeken naar de toekomst. In zo'n jaar wordt nog eens extra zichtbaar hoe belangrijk de leden zijn voor de kracht en continuïteit van de vereniging; zeker in deze politieke dynamische jaren.

Op politiek vlak veranderde er in 2024 veel. Door de overgang van een coalitie- naar een oppositie positie voor D66 veranderde ook de rol van de Jonge Democraten. In de eerste helft van het jaar lagen veel dossiers stil vanwege het demissionaire kabinet. In deze periode werkte de JD intensief samen met andere jongerenorganisaties binnen het netwerk 'Het Jonge Geluid'. Dit resulteerde onder meer in een breed gedragen 10-puntenplan en een aangenomen motie over jongerenparticipatie tijdens de formatiebesprekingen. Na de zomer verschoof de focus naar interne beïnvloeding van beleid. Het nieuwe bestuur benoemde onderwijs, zorg en wonen tot prioritaire thema's. Op al deze terreinen werd input geleverd aan de Tweede en Eerste Kamerfracties van D66, zowel schriftelijk als mondeling. Ook nam de JD het voortouw in samenwerkingen op actuele thema's, zoals de inzet voor een ombudspersoon voor toekomstige generaties en het publiekelijk uitspreken van verzet tegen het anti- migratiebeleid van minister Marjolein Faber.

De Jonge Democraten zijn immers een ledenorganisatie: zonder actieve en betrokken leden, geen vereniging. Juist daarom werd er in 2024 extra geïnvesteerd in zowel het versterken van de vereniging van binnenuit als in het uitbreiden van het ledenbestand door actief op te treden met D66. In de zomer van 2024 werd een grootschalige ledenwervingscampagne opgezet, in samenwerking met D66. De

aanleiding hiervoor was de teruglopende instroom van subsidiabele leden, terwijl een aanzienlijk deel van de bestaande leden inmiddels de subsidiabele leeftijd was ontgroeid. Hierdoor ontstond het risico dat de vereniging niet langer zou voldoen aan de voorwaarden voor subsidie vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken, wat een aanzienlijk deel van de inkomsten bedreigde. Op verzoek van de Algemene Ledenvergadering tijdens het Zomercongres in juni 2024 werd besloten om eenmalig een aanzienlijk bedrag vrij te maken om deze trend te keren. Dit offensief richtte zich op studentensteden en bestond onder meer uit het plaatsen van abri-reclames, in samenwerking met D66. De actie had het gewenste effect: de instroom van jonge, subsidiabele leden nam toe en bracht daarmee financiële stabiliteit en toekomstperspectief voor de vereniging. D66 heeft ook zelf een significante bijdrage geleverd in financiële termen inzake de abri-reclames waardoor dit project een co-productie was en in geen enkele vorm gezien kan worden als schenking.

Ook werd er op campagnevlak een nieuwe koers gevaren. Rondom de verkiezingen voor het Europees Parlement werd een intensieve online campagne gevoerd middels sociale media. In de 36 dagen voorafgaand aan de verkiezingen plaatste de JD bijna dagelijks video's op sociale media. Deze korte video's behandelde uiteenlopende onderwerpen, van recente besluiten van de Europese Unie tot de invoering en het belang van de euro. De inhoud werd laagdrempelig gepresenteerd en afgestemd op een jonge doelgroep, met als doel om Europese politiek toegankelijk en relevant te maken voor een nieuwe generatie kiezers.

Ook is er op het gebied van scholing en kaderontwikkeling het een en ander gebeurd. Verspreid over het jaar vonden vier inhoudelijke masterclasses plaats, waarin leden zich op laagdrempelige wijze konden verdiepen in verschillende onderwerpen. Daarnaast werden zoals gebruikelijk het PJO-parlement en twee succesvolle kaderweekenden georganiseerd, in respectievelijk Soest en Heemskerk, waar leden inhoudelijke trainingen kregen en sociale activiteiten deden.

Het lustrumjaar had daarnaast een reeks feestelijke en inhoudelijke evenementen. Het begon met een goedbezochte Nieuwjaarsborrel in Zwolle, waar ook het lustrumthema werd onthuld door de lustrumcommissie. Door het jaar heen volgden drie congressen: het Wintercongres in Amsterdam met het thema 'Verenigd in Diversiteit', het Zomercongres in Den Haag dat tevens als Lustrumcongres diende onder het thema 'Horizon', en het Septembercongres in 's-Hertogenbosch. Ook vond een speciale Werkgroependag plaats in april, als blijk van waardering voor de inzet van werkgroepleden.

Voor nieuwe leden werd in maart een speciale Ledendag georganiseerd in samenwerking met D66. De ochtend stond volledig in het teken van de JD, waarna men kon aansluiten bij het programma van D66 in de middag.

De verbinding tussen oude en nieuwe generaties kwam mooi tot uiting op de Oud-LB-dag in juni, die dit jaar vanwege het lustrum plaatsvond in Hilversum en bestond uit een gezamenlijk diner en een inhoudelijk panelgesprek. In juli volgde het Verenigingsweekend in Grolloo, mede vormgegeven door de lustrumcommissie, die zorgde voor een feestelijk programma vol inhoud en gezelligheid. Het hoogtepunt van het lustrumjaar was echter het Lustrumgala in Noordwijk, waar zowel nieuwe als oud-JD'ers in groten getale aanwezig waren.

Het jaar werd afgesloten met een financieel sterkere basis voor 2025. Dankzij de inzet van honderden actieve leden, een sterk inhoudelijk en organisatorisch programma en effectieve campagnes kon 2024 – ondanks de uitdagingen – beter worden afgesloten dan verwacht.

Voor 2025 ziet de (landelijke) begroting er als volgt uit:

Begroting 2025 - Jonge Democraten exclusief afdelingen

	2024	2025
€	Realisatie	Begroting
Contributies	38.325	52.500
Subsidie	201.739	171.000
Overige inkomsten	32.066	44.350
Inkomsten	272.130	267.850
Indirecte kosten	83.947	81.950
Ledenactiviteiten	91.936	73.750
Scholing en vorming	21.927	27.250
Bestuur	36.349	40.900
Internationale projecten	8.273	6.500
Communicatie	105.839	21.000
Afdelingen	32.343	49.240
Uitgaven	380.614	300.590
Resultaat exclusief financiële baten en lasten	-108.484	-32.740
Rente (een positief getal is een bate)	1.055	-
Resultaat	-107.429	-32.740

Bovenstaande begroting is goedgekeurd door de ledenvergadering op het Wintercongres van 24 tot en met 26 januari 2025.

Het resultaat hierboven is negatiever dan het resultaat op pagina 7. Dat komt omdat hierboven de laatste deel van de verwerking van de inflatie in de WFPP-subsidie niet was meegenomen. Op pagina 7 is dat wel het geval en daarom is die accuraat. De definitieve correctie voor inflatie van de WFPP-subsidie was pas na het wintercongres bekend gemaakt, waardoor een deel van het verlies nog minder is geworden, dan eerst was verwacht.

2. Financiële uitkomsten 2024

Vereniging Jonge Democraten, exclusief de afdelingen

Het jaar sluit af met een negatief resultaat van €85.959. Er is geïnvesteerd in de start van een ledenwervingscampagne en de overige inkomsten zijn €50.000 lager uitgevallen dan begroot.

De Jonge Democraten hebben op 31 december 2024 een totale reserve van €340.340 waarvan €242.000 onbestemd is.

Onderstaand vindt u een verkorte staat van baten en lasten van de afdelingen die in deze jaarrekening is verwerkt.

De afdelingen van de Jonge Democraten krijgen een budget toegewezen en moeten het overgebleven budget aan het eind van het jaar terugstorten naar de landelijke vereniging.

Staat van baten en lasten afdelingen - Jonge Democraten

	2024	2023	2022
€	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk
Bijdrage Landelijk Bestuur	31.442	29.348	36.619
Overige inkomsten	4.726	16.313	11.790
Inkomsten	36.168	45.661	48.409
Indirecte kosten	1.643	2.552	2.559
Ledenactiviteiten	26.421	33.959	32.868
Scholing en vorming	4.665	4.357	6.719
Communicatie	3.439	4.793	5.075
Uitgaven	36.168	45.661	47.221
Resultaat	-	-	1.188

Rekening van baten en lasten afdelingen

De post "Ledenactiviteiten" bestaat vooral uit de wekelijkse activiteiten die de afdelingen organiseren. Het gaat hierbij vooral om gastsprekers, debatavonden en trainingen. Deze activiteiten staan ook open voor niet-leden en zijn vooral bedoeld om jongeren te betrekken bij politieke en maatschappelijke thema's. Trainingen en debatavonden hebben daarnaast ook een scholingskarakter.

De post "Internationale projecten" bestaat uit uitwisselingen met Europese zusterorganisaties. Het is vooraf moeilijk in te schatten voor afdelingen of ze een uitwisseling gaan organiseren en hoe dat financieel gaat uitpakken. Het grootste gedeelte van de kosten wordt opgebracht door de deelnemers van deze reizen en een klein gedeelte wordt vergoed via projectsubsidies vanuit de landelijke middelen.

3. Balans per 31 december 2024

(na resultaatbestemming)

Balans - Jonge Democraten			
€	Verwijzing	31-12-2024 Werkelijk	31-12-2023 Werkelijk
Activa			
Financiële vaste activa	1	222.257	270.987
Te ontvangen van gelieerde organisaties	2	-	16.665
Te ontvangen subsidie	3	14.697	58.811
Overige vorderingen	4	7.452	17.522
Banksaldo	5	190.965	85.323
Totaal activa		435.371	449.308
Passiva			
Eigen vermogen	6	340.340	426.299
Crediteuren	7	3.770	2.903
Te betalen aan gelieerde organisaties	8	78.097	-
Overige kortlopende verplichtingen	9	13.164	20.106
Totaal passiva		435.371	449.308

De activa & passiva worden verder toegelicht in paragraaf 6.

4. Staat van baten en lasten 2024

Staat van baten en lasten - Jonge Democraten

€		2024	2024	2023
	Verwijzing	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	g			
Contributies	10	53.000	38.325	43.377
Subsidie	11	217.000	216.436	205.922
Overige inkomsten	12	75.550	37.359	42.122
Inkomsten		345.550	292.120	291.421
Indirecte kosten	13	76.500	85.700	90.487
Ledenactiviteiten	14	171.425	117.125	142.543
Opleidingen	15	38.500	26.300	37.396
Bestuurskosten	16	43.000	35.341	45.141
Internationale samenwerking	17	15.500	8.273	25.802
Communicatie	18	15.750	105.606	23.597
Ledenblad Demo	19	1.400	789	1.834
Kosten		362.075	379.134	366.800
Resultaat exclusief financiële baten en lasten		-16.525	-87.014	-75.379
Rente	20	-	1.055	2.110
Resultaat		-16.525	-85.959	-73.269
Onttrekking algemene reserve		-26.525	-31.799	-55.769
Onttrekking weerstandsreserve		-	-28.160	-
Dotatie verkiezingsreserve		5.000	-	-
Onttrekking verkiezingsreserve		-	-	-17.500
Dotatie lustrumreserve		5.000	-	-
Onttrekking lustrumreserve		-	-26.000	-
Bestemming resultaat		-16.525	-85.959	-73.269

Het Landelijk Bestuur stelt voor om het resultaat als volgt te verdelen:

- Onttrekking algemene reserve: €31.799
- Onttrekking weerstandsreserve: €28.160
- (Netto) onttrekking lustrumreserve: €26.000

De baten en lasten worden nader toegelicht in paragraaf 7.

5. Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat

De Vereniging Jonge Democraten, statutair en feitelijk gevestigd Lange Houtstraat 11 te 's Gravenhage, stelt zich ten doel participatie onder jongeren te bevorderen en jongeren op te leiden.

Verslaggevingsvoorschriften

De jaarrekening is met inachtneming van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven" opgesteld.

De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de Jonge Democraten zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het op grond van algemene aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Continuïteit

De grootste inkomstenbron van de Stichting is de WFPP-subsidie die wordt ontvangen op basis van het zetelstal van D66. De inkomsten van de Stichting laten zich dus voor een significant deel goed voorspellen.

Balans

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kosten. De vorderingen die hieronder zijn verantwoord, hebben een looptijd van langer dan 12 maanden.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Er zijn geen rekening-courantschulden bij banken. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Overig

Alle overige in de balans opgenomen posten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Contributies worden toegeschreven aan het jaar waarop de betaling aan de vereniging plaatsvond. Alle andere baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vereniging is niet vennootschapsbelastingplichtig, noch BTW-plichtig.

6. Toelichting op de balans

1. Financiële vaste activa - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Middelen gestald bij Erwin Nypels Stichting	226.128	270.987
Financiële vaste activa	226.128	270.987

De Erwin Nypels Stichting beheert het vermogen van de Jonge Democraten dat zij op de korte termijn niet nodig hebben. Het bestuur van de Erwin Nypels Stichting wordt gekozen op de algemene ledenvergadering van de Jonge Democraten. Er wordt geen rente gerekend over het beheerde bedrag, en er zijn geen zekerheden gesteld.

2. Te ontvangen van gelieerde organisaties - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Vereniging Politieke Partij Democraten 66	-	16.665
Te ontvangen van gelieerde organisaties	-	16.665

Er wordt geen rente berekend over de rekening-courant tussen de Jonge Democraten en Vereniging Politieke Partij Democraten D66. De rekening wordt gemiddeld één maal per jaar afgelost.

3. Te ontvangen subsidie - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Te ontvangen WFPP-subsidie	14.697	58.811
Te ontvangen subsidie	14.697	58.811

De daadwerkelijke subsidie over 2024 is afhankelijk van het landelijk aantal leden van alle politieke partijen en kan derhalve afwijken van het in deze jaarrekening opgenomen bedrag aan subsidie. Bij de subsidie aanvraag is uitgegaan van een aantal van 2.400 leden per 1 januari 2024, terwijl het werkelijke aantal leden uit hoofde van Wet financiering politieke partijen (WFPP) per 1 januari 2024 1.825 bedraagt. Het is momenteel niet in te schatten wat de omvang van deze afrekening is aangezien deze afhankelijk is van het aantal leden bij andere partijen.

De te ontvangen WFPP-subsidie is in 2024 lager dan in andere jaren, omdat het voorschot van de subsidie is uitbetaald op basis van het zeteltal van D66 voor de verkiezing van 23 november 2023.

4. Overige vorderingen - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Vooruitbetaalde kosten	7.452	9.299
Overige vorderingen	-	8.223
Overige vorderingen	7.452	17.522

5. Banksaldo - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Rabobank	189.225	85.323
Banksaldo landelijk	189.225	85.323
Banksaldo afdelingen	1.740	-
Banksaldo	190.965	85.323

Het banksaldo staat ter vrije besteding van de Vereniging en is direct opvraagbaar.

6. Eigen vermogen - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Algemene reserve op 1 januari	278.025	313.696
Dotatie	-	-
Onttrekking	-48.730	-48.730
Algemene reserve op 31 december	226.128	278.025
Weerstandsvermogen op 1 januari	120.000	120.000
Dotatie	-	-
Onttrekking	-28.160	-
Weerstandsvermogen op 31 december	91.840	120.000
Verkiezingsreserve op 1 januari	2.500	20.000
Dotatie	000	-
Onttrekking	-	-17.500
Verkiezingsreserve op 31 december	2.500	2.500
Lustrumreserve op 1 januari	26.000	22.000
Dotatie	0.000	-
Onttrekking	-26.000	-
Lustrumreserve op 31 december	-	22.000
Bestemmingsreserves	94.340	144.500
Eigen vermogen	320.469	426.299

Het bestuur van de Jonge Democraten kan middels een aanvraag aan het bestuur van de ENS toegang krijgen tot een deel van de algemene reserve, mits besteed voor het doel waarvoor de vereniging is opgericht zoals op de website en in de statuten te vinden is.

De transactie van het deel waartoe door de Jonge Democraten aanspraak op wordt gedaan, is er een die zal plaatsvinden in het boekjaar 2025.

Weerstandsvermogen

Voor de continuïteit van de organisatie acht het bestuur, mede gezien de groei van de leden en daarmee ook de organisatie.

Vermogensstichting 'Erwin Nypels Stichting'

Een deel van het eigen vermogen van de Jonge Democraten wordt beheerd door de vermogensbeheerstichting Erwin Nypels Stichting. De stichting is in het leven geroepen om de continuïteit van de vereniging Jonge Democraten te waarborgen. Het bestuur van de stichting bestaat uit vijf (oud-)leden van de vereniging. Het bestuur wordt gekozen op de Algemene Ledenvergadering van de Jonge Democraten en de kandidaten worden voorgedragen aan het bestuur van de ENS door het zittende landelijk bestuur, waaruit het bestuur van de ENS een kandidaat voordraagt aan het congres.

Verkiezingsreserve

Bestemmingsreserve ingesteld door de Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten. De reserve dient ter reservering van gelden voor verkiezingscampagnes. Onttrekkingen vanuit de reserve kunnen uitsluitend worden gedaan in jaren van verkiezingen (of verkiezingscampagnes) voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten, Gemeenteraadsverkiezingen of het Europees Parlement.

Lustrumreserve

Bestemmingsreserve, in 2005 ingesteld, om een vijfjarig lustrum binnen de vereniging te kunnen vieren. Onttrekkingen kunnen uitsluitend worden gedaan in het jaar waarin de vereniging een lustrum heeft behaald en zijn uitsluitend ten behoeve van uitgaven in het kader van dit lustrum. Het eerstvolgende lustrum van de vereniging is in 2024.

7. Crediteuren - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Openstaande facturen leveranciers	3.770	2.903
Crediteuren	3.770	2.903

8. Te betalen aan gelieerde organisaties - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Vereniging Politieke Partij Democraten 66	78.097	-
Te betalen aan gelieerde organisaties	78.097	-

Er wordt geen rente berekend over de rekening-courant tussen de Jonge Democraten en Vereniging Politieke Partij Democraten D66. De rekening wordt gemiddeld één maal per jaar afgelost.

9. Overige kortlopende verplichtingen - Jonge Democraten

	31-12-2024	31-12-2023
€	Werkelijk	Werkelijk
Te betalen accountantskosten	13.310	13.310
Overig	-146	6.796
Overige kortlopende verplichtingen	13.164	20.106

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Servicecontract

De vereniging heeft een servicecontract met Politieke Partij Democraten 66. Via dit contract, ter hoogte van €67.000, worden de ledenadministratie, de financiële administratie, de kantoorautomatisering, de huur, en de schoonmaak van het pand in rekening gebracht.

Dit contract loopt tot en met 31 oktober 2025 en is de Vereniging van plan vervolgens te verlengen.

€	Binnen 1 jaar	1 tot 5 jaar	Na 5 jaar
Servicecontract	52.000	-	-
Verplichtingen	52.000	-	-

Niet uit de balans blijkende verplichtingen - Jonge Democraten

7. Toelichting op de staat van baten en lasten

7.1 Inkomsten

10. Contributies - Jonge Democraten

	2024	2024	2023
€	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Combileden JD en D66	32.000	21.545	26.947
Leden JD	21.000	16.780	16.430
Contributies	53.000	38.325	43.377

In 2024 is gestart met een ledenwervingscampagne.

11. Subsidie - Jonge Democraten

	2024	2024	2023
€	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Subsidie boekjaar	217.000	232.100	210.582
Subsidie vorig boekjaar	-	-15.664	-4.660
Subsidie	217.000	216.436	205.922

12. Overige inkomsten - Jonge Democraten

	2024	2024	2023
€	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Schenkeningen	4.000	-	6.600
Bijdragen internationale reizen	15.000	-	-
Bijdragen congressen	16.500	12.040	10.073
Opbrengsten lustrum	8.550	12.430	-
Bijdragen talentontwikkeling	6.000	280	853
Bijdragen overige bijeenkomsten	14.500	6.904	1.794
Overige bijdragen	11.000	979	6.415
Overige inkomsten	75.550	32.633	25.809
Overige inkomsten afdelingen	-	4.726	16.313
Overige inkomsten	75.550	37.359	42.122

7.2 Uitgaven

13. Indirecte kosten - Jonge Democraten

€	2024 Begroting	2024 Werkelijk	2023 Werkelijk
Huisvestingskosten	57.000	62.455	57.055
Accountantskosten	10.000	13.310	13.915
Automatisering	3.750	3.291	3.491
Postbezorging	-	100	33
Overig	5.750	4.899	13.441
Indirecte kosten landelijke vereniging	76.500	84.055	87.935
Indirecte kosten afdelingen	-	1.645	2.552
Indirecte kosten	76.500	85.700	90.487

14. Ledenactiviteiten - Jonge Democraten

€	2024 Begroting	2024 Werkelijk	2023 Werkelijk
Congressen	62.000	49.443	94.587
Lustrumgala	25.775	35.424	-
Introweekenden	2.000	48	1.240
Overig	20.150	5.789	12.757
Ledenactiviteiten Landelijk Bestuur	109.925	90.704	108.584
Ledenactiviteiten afdelingen	61.500	26.421	33.959
Ledenactiviteiten	171.425	117.125	142.543

15. Opleidingen - Jonge Democraten

€	2024 Begroting	2024 Werkelijk	2023 Werkelijk
Bijeenkomsten (lokale) bestuurders	25.000	11.700	24.472
Scholing en vorming	13.500	9.935	8.567
Opleidingen landelijke vereniging	38.500	21.635	33.039
Opleidingen afdelingen	-	4.665	4.357
Opleidingen	38.500	26.300	37.396

16. Bestuurskosten - Jonge Democraten

	2024	2024	2023
€	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Reis- en verblijfskosten	17.750	8.776	14.973
Vacatiegeld	22.000	21.710	21.851
Vergaderkosten	-	729	1.596
Bedankjes	1.750	759	2.273
Overig	1.500	3.367	4.448
Bestuurskosten landelijke vereniging	43.000	35.341	45.141
Bestuurskosten afdelingen	-	-	-
Bestuurskosten	43.000	35.341	45.141

De leden van het Landelijk Bestuur ontvangen een vacatiegeld van ongeveer €230 per maand.

17. Internationale samenwerking - Jonge Democraten

	2024	2024	2023
€	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Excursie EP	5.000	-	-
Lidmaatschappen internationale organisaties	3.000	2.917	2.951
Congressen en seminars	3.000	5.356	13.599
Projecten	4.500	-	9.252
Internationale samenwerking landelijke vereniging	15.500	8.273	25.802
Internationale samenwerking afdelingen	-	-	-
Internationale samenwerking	15.500	8.273	25.802

18. Communicatie - Jonge Democraten

	2024	2024	2023
€	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Promotiemateriaal en ledenwerving	-	98.769	2.261
Campagnes verkiezingen	-	-	6.413
Overig	15.750	3.398	10.130
Communicatie landelijke vereniging	15.750	102.167	18.804
Communicatie afdelingen	-	3.439	4.793
Communicatie	15.750	105.606	23.597

19. Ledenblad Demo - Jonge Democraten

€	2024 Begroting	2024 Werkelijk	2023 Werkelijk
DEMO	1.400	789	796
Drukwerk	-	-	1.038
Ledenblad Demo	1.400	789	1.834

7.3 Financieel resultaat

20. Rente - Jonge Democraten

€	2024 Begroting	2024 Werkelijk	2023 Werkelijk
Bankrente (positief is een bate)	-	1.055	2.110
Rente	-	1.055	2.110

8. Overige toelichting

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met significante financiële impact.

9. Ondertekening

's Gravenhage, 30 juni 2025
Vereniging Jonge Democraten

F. van Dam (voorzitter)

M. Jongmans (algemeen secretaris)

M. Jhinkoe-Rai (penningmeester)

B. Hiddema

J. Tatoušek

F. Jansen

Y. W. Damsté

10. Overige gegevens

Bestemming resultaat

Van het resultaat over 2024 van €85.959 negatief is vooruitlopend op de goedkeuring door het Congres:

€39.799 onttrokken van de algemene reserve,
€28.160 onttrokken van de weerstandsreserve,
€4.000 gedoteerd aan de verkiezingsreserve, en
€22.000 onttrokken van de lustrumreserve.

Aantal leden

Het ledenaantal, zoals bedoeld in de Wet financiering politieke partijen (WFPP), bedroeg per 1 januari 2024 1.825. Dat is een daling van 10,1% ten opzichte van het aantal van 2.029, per 1 januari 2023.

Verklaring van de onafhankelijke accountant

Deze pagina is alleen toegevoegd om opgenomen te worden in de inhoudsopgave